

UNIVERZA V LJUBLJANI
FAKULTETA ZA ŠPORT

DIPLOMSKO DELO

PETER TERČIČ

Ljubljana, 2015

UNIVERZA V LJUBLJANI
FAKULTETA ZA ŠPORT
Športno treniranje
Rokomet

ORGANIZACIJSKI MODEL ROKOMETNE ŠOLE

DIPLOMSKO DELO

MENTOR

izr. prof. dr. Marko Šibila

RECENZENT

doc. dr. Primož Pori

KONZULTANT

asist. dr. Marta Bon

Avtor dela
PETER TERČIČ

Ljubljana, 2015

ZAHVALA

Študij na Fakulteti za šport Univerze v Ljubljani mi ni bil vedno pisan na kožo in moral sem večkrat premagati samega sebe. Pot do tega diplomskega dela je bila zame zato izredno dolga in naporna, vendar vseeno polna izzivov in nepozabnih trenutkov.

Dolgo in naporno pot sem premagal ob nenehni spodbudi mame Dunje, očeta Egona, sestre Ane, none Valerije, tete Nadje in seveda moje nepogrešljive življenjske sopotnice Nastje. Brez vašega velikega prizadevanja mi zagotovo ne bi uspelo priti do konca, zato hvala vam!

Številne izzive in prelepe trenutke sem doživel tudi ob svojih prijateljih Borisu, Mihi, Mateju in Jerneju, s katerimi sem delil takšne sijajne pripetljaje, ki se bodo težko še kdaj ponovili v mojem življenju. Ne smem pa pozabiti tudi na vsa dekleta s Škofij, z Vrhnike, iz Kopra, Logatca, iz Cerknice, Borovnice, Brezovice pri Ljubljani, Pirana in od povsod, kjer sem delal v svoji karieri rokometnega trenerja. Tudi trenutki z vami so mi dajali moč za nove podvige.

Diplomsko delo posvečam nonotu Raulu, ki na žalost ni uspel doživeti tega trenutka. V srcu vem, da sem zdaj svojo obljubo izpolnil.

Ključne besede: rokomet, šola, organizacija, otroci, model

ORGANIZACIJSKI MODEL ROKOMETNE ŠOLE

Peter Terčič

Strani: 137

Viri: 59

Slike: 28

Tabele: 22

IZVLEČEK

Namen diplomskega dela je predstaviti novo obliko povezovanja in delovanja rokometnih klubov, ki ji pravimo otroška rokometna šola. Pri tej obliki se več rokometnih klubov poveže v enotno organizacijo, ki s posebnimi programi na določenem geografskem področju skrbi za širjenje zanimanja za rokomet med otroci. Glavni cilji takšne organizacije so množičnost in razpršenost delovanja, strokovnost, sistematičnost, racionalizacija dela, zmanjšanje stroškov in ustvarjanje prepoznavne blagovne znamke.

Predstavljenih je veliko tipičnih in netipičnih športnih programov za otroke, najbolj pomembna pa sta program celoletna rokometna šola in program interna tekmovanja. Celoletna rokometna šola je osnovna vadba v sklopu interesnih dejavnosti na osnovnih šolah, ki je dostopna, pestra in prilagojena otrokovim sposobnostim. Interna tekmovanja pa predstavljajo vrsto netekmovalne oblike igranja rokometu, kjer so zabava, druženje in sodelovanje pred rezultatom. Ostali programi služijo kot dopolnitev celotne ponudbe.

Diplomsko delo se osredotoča tudi na bistvena vprašanja organizacije otroške rokometne šole, predvsem na vprašanja o načinu sodelovanja vključenih rokometnih klubov, o odnosih z osnovnimi šolami, o programiranju in načrtovanju vadbe, o načinih in oblikah ustanovitve in o finančni zasnovi takšne organizacije. V posebnem poglavju pa so razložene nekatere nove poti promocije, ki so danes z uporabo računalniške tehnologije vsakomur na voljo. Menim, da je model, ki je predstavljen v tem diplomskem delu, tudi izvedljiv v praksi.

Key words: handball, school, organisation, children, model

ORGANISATION MODEL FOR CHILDREN'S HANDBALL SCHOOL

Peter Terčič

Pages: 137

Literature: 59

Figures: 28

Tables: 22

ABSTRACT

The purpose of this graduation thesis is to present a new type of collaboration and joined action of handball clubs, called children's handball school. A number of handball clubs join together in a single organisation which through special programmes aims to promote handball among children within a determined geographical area. The main goal of this kind of organisation is mass participation and dispersion of operation, professional competence, systematic approach, rationalisation of work, cost minimisation and the creation of a recognisable trademark.

The thesis presents a number of typical and non-typical sport programmes for children. The most important are the full-year handball school and the internal competition programme. The full-year handball school as basic training performed in primary schools within after-school interest activities is widely available, varied and fitted to the child's abilities. Internal competitions represent a kind of non-competitive form of handball games where entertainment, socialisation and collaboration are more important than the score. The other programmes serve to complete the full proposal.

The thesis further focuses on an organisation model for children's handball school. In particular it deals with the ways of collaboration of handball clubs, the relations with primary schools, the planning of training, the process of founding and the financial concept of the organisation. A separate chapter introduces some new possibilities of promotion, which are nowadays easily accessible thanks to modern computer technology. The author believes that the model presented in this thesis is also feasible in practice.

KAZALO

KAZALO	7
1. UVOD	8
1.1. Rokomet kot eden izmed vodilnih športov v državi	10
1.2. Vizija razvoja slovenskega rokometna	11
1.3. Možnosti otrok, da se vključijo v vadbo rokometna	13
1.4. Otroška rokometna šola	16
1.5. Problemi in cilji	17
2. METODE DE LA	19
3. ZAKAJ OTROŠKA ROKOMETNA ŠOLA?	20
3.1. Množičnost delovanja	21
3.2. Racionalizacija dela	24
3.3. Učni načrt otroške rokometne šole	26
3.4. Finančni model	28
3.5. Blagovna znamka	30
3.6. Sistematično delo	32
4. PROGRAM IN VSEBINA	35
4.1. Celoletna rokometna šola	37
4.2. Športne urice	42
4.3. Interna tekmovanja	46
4.4. Aktivne počitnice	49
4.5. Rokometne delavnice	52
4.6. Tabori otroške rokometne šole	55
4.7. Športne prireditve	59
4.8. Natečaji	62
4.9. Seminarji	63
4.10. Zunanja tekmovanja	65
4.11. Družabna srečanja	67
5. ORGANIZACIJA OTROŠKE ROKOMETNE ŠOLE	69
5.1. Teoretična izhodišča	72
5.2. Ustanovitev, oblika poslovanja in struktura	73

5.3.	Sodelovanje s klubi	79
5.4.	Organizacijska shema	86
5.5.	Vadbena enota	91
5.6.	Tedenski cikel	94
5.7.	Terminski plan	97
5.8.	Tekmovanja	100
5.9.	Promocija in stimulacija vadečih	105
5.10.	Model financiranja	109
6.	UPORABA NOVIH PRISTOPOV PRI PROMOCIJI	113
6.1.	Socialna omrežja	114
6.2.	Spletna stran	116
6.3.	Letaki, plakati in druge tiskovine	118
6.4.	Uradna maskota	120
6.5.	Avdio-video material	122
6.6.	Zborniki in bilteni	123
7.	PRIMER OTROŠKE ROKOMETNE ŠOLE OBALA	125
7.1.	Makro raven	126
7.2.	Mikro raven	128
8.	SKLEP	131
9.	VIRI	134

1. UVOD

»Toda potem, ko so vse se dosita z jedjo okrepčale,
z glav so odvezale rute, začele se z žogo igrati,
z belo rokó je Navzíkaa igro zabavno vodila.

...

Ravno kraljična je žogo namerila eni služabnic,
ta pa je žogo zgrešila, da padla na dno je tolmuna.«

Homer v Odiseji, okoli 850 pr. n. št. (Homerus, 1994, str. 34-35)

Igre z žogo so bile nedvomno vedno ena izmed človekovih največjih strasti. Ko se je človek iz svoje živalske podobe na štirih nogah povzdignil v sedanjo obliko na dveh, je za igranje s svojo najljubšo igračo seveda prvotno izbral roke. Tako so se že v daljni zgodovini rodile razne športne igre, kjer se je žogo upravljalo z rokami, med njimi tudi zametki rokometu v antični Grčiji.

Sodobna oblika rokometu kljub nekaterim bistvenim spremembam v teku zgodovine še vedno zelo dobro poseblja človekovo neokrnjeno povezanost z naravo. Obramba (varovanje doma), napad (lov), strel (metanje sulice), telesni kontakt (borba za življenje), vratarjev prostor (teritorij), taktika (moštveni duh), tehnika (posameznikove veščine), gol (plen) in druge tipične značilnosti naredijo to dinamično športno panogo, da je zelo privlačna tako za igralca kot tudi za gledalca. Tudi sam predsednik Mednarodne rokometne zveze (IHF) dr. Hassan Moustafa v enem izmed svojih nagovorov (Bana, Späte, Lund, Strub in Khalifa, 2004) označuje rokomet kot sodobno, privlačno in hitro igro, ki pridobiva vedno več gledalcev in podpornikov v svetu.

Kot je bilo že omenjeno v uvodnem odstavku, ima igra korenine v antični Grčiji in Rimu, nekaj predhodnic rokometu pa najdemo tudi v srednjeveški Irski, Franciji in Nemčiji. Dobnik (2014) pravi, da je začetek sodobnega rokometu leta 1898 na Danskem, ko je učitelj športne vzgoje Holger Nielsen pripravil prva pravila za ta šport. Rokomet se je v svojih povojih igral na večjih zunanjih travnatih igriščih, prva uradna tekma je bila med Avstrijo in Nemčijo leta 1925, prvi nastop na olimpijskih igrah pa leta 1936 v Berlinu. Kmalu se je rokomet preselil v

športne dvorane in doživel svoje prvo svetovno prvenstvo v Berlinu leta 1938. Od tedaj se je rokomet v dvorani razširil v vse evropske države, tudi v Slovenijo, kjer je Rokometna zveza Slovenije (RZS) začela s svojim delom leta 1949.

Šibila, Bon in Pori (2006) opisujejo rokomet kot polistrukturno in kompleksno športno panogo. Rokomet je polistrukturen šport zato, ker je sestavljen iz vrste individualnih elementov (tehnično-taktičnih elementov), ki jih lahko igralci¹ uporabijo v igri. Kompleksen pa mu pravimo predvsem zato, ker igralci v igri niso odvisni le od svojega znanja in izbire, ampak morajo taktično-tehnične elemente uporabljati in prilagajati v povezavi z akcijami svojih soigralcev in tudi nasprotnikov.

Velika večina situacij, ki se na tak način pojavijo na igrišču, je za izkušenega igralca pričakovanih in se zato zna odzvati; obstajajo pa tudi nepričakovane situacije, ki igralca kljub izkušnjam presenetijo in se nanje ne zna odzvati. Uspešnost pri izbirah aktivnosti v takšnih situacijah prinaša zadetke, na koncu tekme pa določi zmagovalca.

Goršič (1986) v enem od svojih del opisuje rokomet kot igro, v kateri se igralci dveh nasprotnih ekip stalno menjavajo v vlogah napadalcev in branilcev, odvisno od tega, kdo je v posesti žoge. Igra napadalcev se odvija v dveh glavnih delih: v protinapadu, ki je lahko individualni, skupinski ali skupni, in v napadu na postavljeno consko ali kombinirano obrambno postavitev. Igra branilcev poteka v dveh, napadalcem nasprotnih delih igre: med vračanjem v obrambo, ko se igralci skušajo vračati v obrambo organizirano, da bi preprečili nasprotnikov protinapad, in v obrambi, ko so postavljeni v določen sistem conske, kombinirane ali osebne obrambe. V sodobnem rokometu poznamo tudi t.i. podaljšani protinapad, ki se izvaja v času, ko so se obrambni igralci že vrnili v obrambo, vendar še niso popolnoma oblikovali conske ali kombinirane obrambne postavitve (Šibila idr., 2006).

---

¹ V nadaljevanju uporabljamo izraze igralec, učenec, rokometas in vse izpeljanke (moškega spola) tudi za igralke, učenke, rokometasice in njihove izpeljanke (ženskega spola).

1.1. *Rokomet kot eden izmed vodilnih športov v državi*

Rokomet je prav zagotovo eden izmed najuspešnejših športov v Sloveniji. Naše članske reprezentance so se že večkrat uvrstile na svetovna in evropska prvenstva (Rokometna zveza Slovenije : 60 let, 2010), kot edini moštveni šport pa v rokometu beležimo tudi nastopa na poletnih olimpijskih igrah (Bulc, 2003). Na mednarodnem nivoju so prepoznavne tudi mlade slovenske reprezentance, rokometni klubi in številni posamezniki (Kosec, 2006).

Slovenski rokomet je svoj vrhunec dosegel leta 2004 oz. v tekmovalni sezoni 2003/04, ki mu nekateri pravijo tudi zlato leto slovenskega rokometu. V tem obdobju so se naši rokometišči na domačem evropskem prvenstvu Euro Handball 2004 povzpeli na 2. mesto v Evropi in nato dosežek dopolnili še z nastopom na XXVIII. olimpijskih igrah v Atenah². Uspešna je bila tudi ženska rokometna reprezentanca, saj je na svetovnem prvenstvu leta 2003 na Hrvaškem osvojila 8. mesto in na evropskem prvenstvu leta 2004 na Madžarskem 9. mesto. Istega leta beležimo še velike dosežke na klubskem nivoju³ in na področju mlajših reprezentanc (Cvijič, Kresnik, Pantelič, Ivezič in Mastnak, 2005). Kljub bogati tradiciji ostalih moštvenih športov v Sloveniji so osvojeni rezultati v tem letu še vedno mejnik, ki ga bo na nivoju vrhunkega športa v prihodnosti težko preseči (Cvijič idr., 2005; Šibila, 2004). Slovenski rokomet je tudi na svetovni sceni že večkrat pokazal svojo veljavo, nazadnje na svetovnem prvenstvu 2013 v Španiji, kjer je moška rokometna reprezentanca osvojila 4. mesto na svetu (Zgodovina SP, 2014).

Slovenski rokometni klubi sodijo med najuspešnejše v Evropi. RK Celje Pivovarna Laško je leta 2004 postal zmagovalec največjega klubskega tekmovanja v Evropi, t.j. EHF lige prvakov; RK Krim Mercator iz Ljubljane pa je enako lovoriko, EHF ligo prvakinj osvojil dvakrat, leta 2001 in 2003. Manjše lovorike so osvojili še RK Olimpija iz Ljubljane, ki je postal zmagovalec pokala EHF leta 1997 (Bon, 2007) in RK Cimos Koper z osvojitvijo pokala challenge leta 2011 (Jerman, 2011). Prav tako se tudi ostali slovenski rokometni klubi vsako leto uvrščajo med najboljše v Evropi, k prepoznavnosti slovenskega rokometu pa pomagajo tudi številni

---

² Moška rokometna reprezentanca Slovenije se je na olimpijskih igrah v Atenah uvrstila na 11. mesto.

³ RK Gorenje Velenje se je uvrstil v polfinale pokala pokalnih zmagovalcev 2003/04, RK Krim Eta Malizia iz Ljubljane pa v finale lige prvakinj 2003/04.

rokometaši in rokometašice, ki si s svojimi dobrimi igrami služijo kruh v uglednih klubih v tujini (Legionarji, 2014). Hkrati pa ne smemo pozabiti na rokometne sodnike (Repenšek in Bon, 2007) in športne funkcionarje na najvišjem nivoju (Cvijič idr., 2005).

Podobno kot v članski konkurenci je slovenski roket na reprezentančnem nivoju zelo uspešen tudi v vseh mlajših starostnih kategorijah. Kot primer vrhunskih uvrstitev je 3. mesto na moškem mladinskem svetovnem prvenstvu v Braziliji leta 2003 in 2. mesto na moškem mladinskem evropskem prvenstvu na Poljskem leta 2002 (Šibila, 2004). Uspehi državnih reprezentanc so plod dobrega in načrtnega dela z mladimi v roketnih klubih. Po podatkih pridobljenih od RZS obstaja v Sloveniji 78 klubov in društev, ki se ukvarjajo z moškim ali ženskim roketom, teh klubih pa je registriranih 3764 igralcev in 2064 igralk (A. Ahdali, osebna komunikacija, avgust 2014). Rokomet najdemo praktično povsod v Sloveniji, nobena regija ni izjema.

1.2. Vizija razvoja slovenskega rokomet

Povzeto po besedah Bonove (2006) slovenski roket beleži velike uspehe na ravni vrhunškega – tekmovalnega rokomet in na ravni rokomet mlajših starostnih kategorij. A takšna uspešnost in priljubljenost rokomet v Sloveniji narekujeta ohranjanje visokega tekmovalnega nivoja in široke podpore javnosti tudi v prihodnosti. Organizacija, ki slovenske roketne klube vodi in jih zastopa pri mednarodnih organih ter izvaja strategijo razvoja rokomet v Sloveniji, je RZS. Strokovni svet (SS) pa je posvetovalno telo, ki predsedstvu RZS svetuje pri sprejemanju strokovnih odločitev in programov za razvoj rokomet.

Pohleven (2009) je v svojem članku ugotovila, da RZS strategije razvoja slovenskega rokomet za najnovejše obdobje nima jasno opredeljene v enem dokumentu, vseeno pa je Bonova (2006) v enem izmed svojih strokovnih člankov povzela glavne ravni delovanja SS, ki direktno vplivajo na snovanje smernic za slovenski roket:

- raven članskih reprezentanc (moška in ženska državna reprezentanca),
- raven reprezentanc mlajših starostnih kategorij (selekcioniрана mladina),
- raven klubskega rokomet (otroci in mladina v klubih) in

- raven tekmovanja mladih (otroci v osnovnih in srednjih šolah).

Seveda je pozornost RZS usmerjena večinoma v prvi dve točki, medtem ko sta zadnji dve nekoliko potisnjeni v stran, zato nekateri avtorji v zadnjem obdobju opažajo stagnacijo ženskega in tudi moškega rokomet (Bon, 2006; Bon in Čuk, 2006; Bon, 2008; Pohleven, 2009).

Rdeča nit vseh dognanj je, da mora slovenski rokomet v svoji prihodnosti graditi vsaj na štirih pomembnih dejavnikih. Prvi je množičnost, t.j. vključevanje čim večjega števila prebivalcev v rokomet. Drugi je strokovnost, kar pomeni zagotavljanje primerno izobraženega in usposobljenega kadra, predvsem trenerjev, za vodenje vključenih v dejavnost. Tretji dejavnik je usmerjenje na posebno ciljno populacijo, v tem primeru na otroke in mladino v osnovnih in srednjih šolah, ki v času svojega vsesplošnega razvoja lahko rokomet vzljubijo in navdušijo sovrstnike, da se vanj vključijo. Četrty dejavnik pa zagotavlja primerne pogoje za izvedbo prvih treh; sem spadajo predvsem infrastruktura, pripomočki in financiranje.

Pistotnik (2003) v svojem temeljnem delu navaja, da obstaja pet pojavnih oblik športa:

- športna vzgoja (poučevanje v šolah in vrtcih),
- tekmovalni šport (šport usmerjen na rezultat),
- šport za zdravje (šport, preko katerega dosežemo izboljšanje zdravja),
- šport invalidov (prilagojene igre osebam s posebnimi potrebami) in
- rekreativni šport (šport namenjen zabavi in sprostitvi).

Rokomet pozna vse naštetje pojavnne oblike, le da so nekatere bolj razvite kot druge. Rokomet ima svoje mesto v športni vzgoji, saj je obvezna vsebina v učnih načrtih osnovnih in srednjih šol. Tekmovalni šport je kot pojavnna oblika rokomet v slovenskem prostoru najbolj pogosta, saj skoraj vsi rokometni klubi s svojimi ekipami tekmujejo v državnem prvenstvu Slovenije. Šport za zdravje je kot pojavnna oblika rokomet najslabše razvita, saj se za izboljšanje zdravja po navadi uporabljajo druge, bolj monostrukturne športne discipline. Rokomet zasledimo tudi v športu invalidov, kjer lahko invalidi, glede na stopnjo svoje okvare, igrajo obliko rokomet na invalidskih vozičkih (Turk, 2012). Zadnja oblika, ki jo omenjamo, je rokomet kot rekreativni šport. Ta pojavnna oblika rokomet je sicer solidno razvita, v Sloveniji

namreč obstaja veliko veteranskih rokometnih ekip in veteranskih tekmovanj (Škrbec, 2010), vendar samo za ciljno skupino odraslih. Rekreativni rokomet za otroke in mladino pa je trenutno še nerazvit.

1.3. Možnosti otrok, da se vključijo v vadbo rokometna

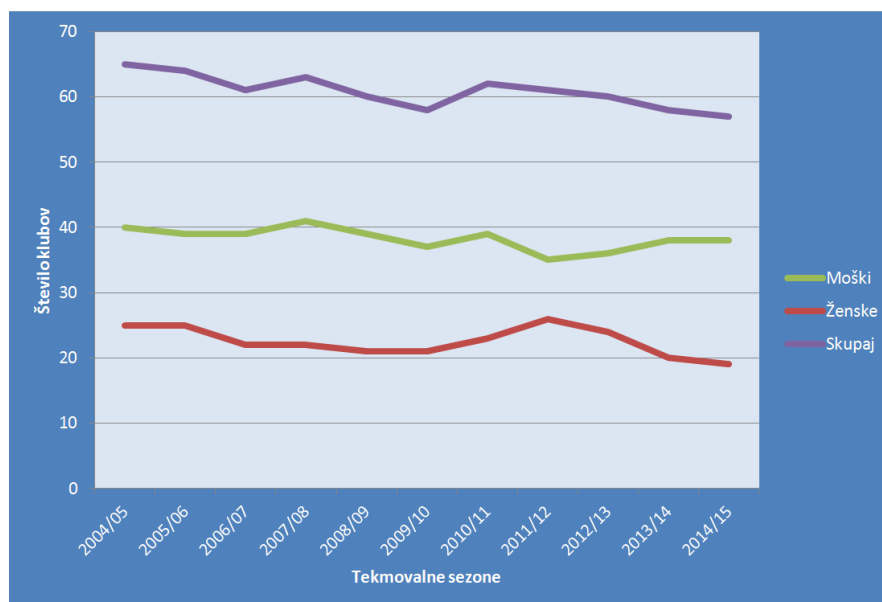
Iz zbranih podatkov je razvidno, da slovenski rokometni klubi dajejo prednost tekmovalni obliki rokometna. Otroci se tako sprva srečajo le s to pojavno obliko (Bon, 2008). Trend razvoja športa za otroke in mladino v Sloveniji pa se že nekaj let nagiba k novim pojavnim oblikam, predvsem k netekmovalnemu športu. To je oblika rekreativnega športa, kjer tekmovanja ni ali pa je pomen tekmovanja majhen. Otroci in mladina ob netekmovalnem športu enako razvijajo svoje sposobnosti, napredujejo v športnem znanju, se družijo s sovrstniki in doživljajo šport, le da ni preskoka v tekmovalnost. Najbolj prepoznavna predstavnika takih organizacij, ki otrokom ponujajo netekmovalno obliko športa, sta Plavalna šola Narf in Otroška nogometna šola Ljubljana.

Rokomet velja za enega izmed najbolj dostopnih športov pri nas. To potrjuje tudi bivši večkratni trener slovenske ženske in moške članske reprezentance Tone Tiselj (Zapisnik 5. seje predsedstva Rokometne zveze Slovenije, 2011), ki rokomet ocenjuje kot poceni šport. Za vadbo rokometna potrebujemo le primerno obutev in razmeroma univerzalna športna oblačila. Infrastrukturo (športno igrišče, športna dvorana) in ostale pripomočke (goli, žoge) imajo vadeči praviloma na razpolago brezplačno v okviru šole ali v številnih rokometnih klubih, kjer so članarine v primerjavi z ostalimi športi razmeroma nizke.

V slovenskem izobraževalnem sistemu je rokomet dobro zasidran, saj je del učnega načrta športne vzgoje v osnovni šoli (Kovač idr., 2011). Uvrščamo ga v skupino najpomembnejših ekipnih športov, ti so poleg rokometna še nogomet, odbojka in košarka, saj so njihovi elementi v letnem delovnem načrtu vsako leto. Gimnazija Šiška in RZS od leta 2003 neprekinjeno izvajata skupni projekt posebnega rokometnega oddelka športne gimnazije, v katerem so samo rokometnaši (Čotar in Vesel, 2012). Takšen projekt specializiranega razreda imajo v Sloveniji samo še nogometnaši. Tudi na študentskem nivoju je od leta 2013, ko je RD

Slovan iz Ljubljane postal akademski rokometni klub, zaživel projekt študentske rokometne reprezentance, kjer imajo možnost rokometarji iz celotne države še dodatno trenirati v sklopu Univerze v Ljubljani (Prvenstvo Univerze v Ljubljani v rokometu 2013/14, 2014). Predvsem tisti iz bolj oddaljenih klubov lahko na takšen način ostajajo v kontaktu z rokometom tudi v študijskih letih in obenem vzdržujejo svojo pripravljenost in svoje znanje.

Vendar kljub vsem zgoraj naštetim pozitivnim dejavnikom (dostopnost, uspešnost, prisotnost v šoli) je razširjenost in priljubljenost rokometna podkrepljena še z določenimi statističnimi podatki. Analizirano je bilo število ekip, ki nastopajo pod okriljem RZS v članskih tekmovanjih (Slika 1) in število ekip, ki sodelujejo v državnih prvenstvih mladih⁴ (Slika 2).

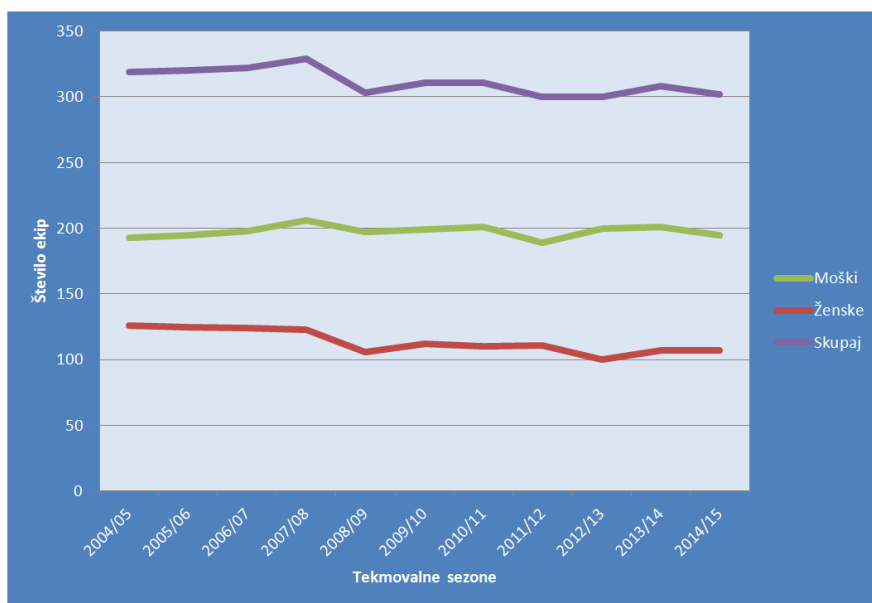

Slika 1. Gibanje števila ekip v članskih rokometnih tekmovanjih (Infostat RZS, 2014).

Na Sliki 1 je prikazano gibanje števila klubov, ki nastopajo v vseh članskih tekmovanjih RZS (1. NLB Leasing liga, 1.B DRL⁵, 2. DRL, 1.A DRL za ženske, 1.B DRL za ženske) od sezone 2004/05 do sezone 2014/15. Opazen je negativen trend, saj se število rokometnih klubov v najvišjih kategorijah počasi zmanjšuje, še posebej se to odraža v ženski konkurenci. Tako moška kot ženska 2. DRL je nekoč štela več skupin (vzhod, zahod, center), sedaj pa je enotna. V sezoni 2014/15 v 1.B DRL nastopa le 10 ekip, v 1.B DRL za ženske pa 7.

⁴ Upoštevane so bile naslednje kategorije: mladinci, mladinke, kadeti, kadetinje, starejši dečki A, starejše deklice A, starejši dečki B, mlajši dečki A, mlajše deklice A, mlajši dečki B, mlajše deklice B. Niso bile upoštevane kategorije: starejše deklice B (tekmovanje je potekalo le v sezonah 2012/13 in 2013/14), mlajši dečki C, mlajše deklice C (tekmovanje je prvič v programu v sezoni 2014/15).

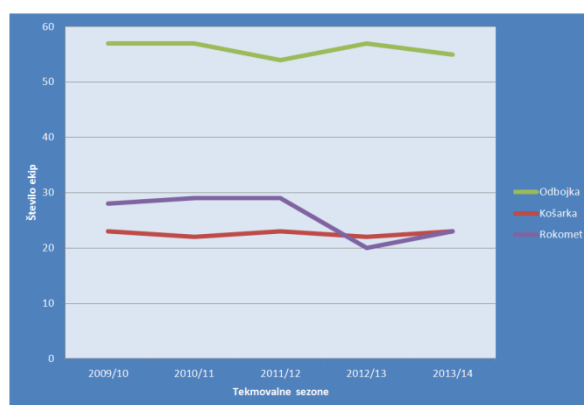
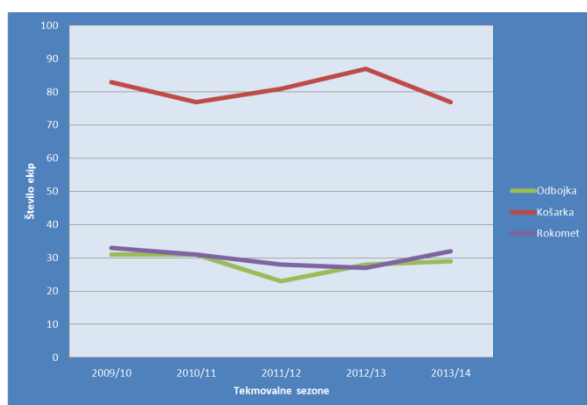
⁵ Okrajšava DRL pomeni državna rokometna liga.

Slika 2. Gibanje števila ekip v državnem prvenstvu mladih (Infostat RZS, 2014).

Na Sliki 2 je prikazano gibanje števila ekip, ki so sodelovale v državnem prvenstvu mladih od sezone 2004/05 do sezone 2014/15. Zaradi dolgoročnega padca števila članskih ekip je bilo pričakovati podobno nižanje števila ekip v vseh mlajših starostnih kategorijah, vendar je iz podatkov mogoče razbrati, da večjih odstopanj ni bilo. Slovenski rokometni klubi že desetletje ohranjajo približno enako število ekip v državnem prvenstvu mladih, le v ženski konkurenci se je število ekip od leta 2004 zmanjšalo za 15,08 % (s 126 na 107).

S primerjanjem zbranih podatkov z drugimi moškimi in ženskimi ekipnimi dvoranskimi športi (košarko, odbojko) je bilo ugotovljeno, da košarka in odbojka doživljata kot rokomet podoben trend gibanja števila ekip (Slika 3a in 3b).

Slika 3a in 3b. Primerjava števila ekip U14 pri moških in ženskah v treh dvoranskih športih (Infostat RZS, 2014; G. Trontelj, osebna komunikacija, 2014; Arhiv 2013/2014, 2014).

Na Sliki 3a je prikazano o število ekip v kategoriji U14 (9. razred osnovne šole) pri moških od sezone 2009/10 do 2013/14. Košarka ima v tem parametru bistveno več ekip v državnem prvenstvu kot rokomet in odbojka, ki sta načeloma med seboj izenačena. Pri ženskih ekipah U14 (9. razred osnovne šole) v enakem obdobju pa je veliko več prijavljenih ekip v državnem prvenstvu odbojke, medtem ko sta rokomet in košarka nekoliko zadaj (Slika 3b).

Rokomet je razmeroma enostaven, vendar z vidika taktične in telesne pripravljenosti vseeno zahteven šport. Za doseganje odličnosti ga je potrebno resno in redno trenirati, zato je tekmovalni naboj vedno prisoten tudi v najnižjih starostnih kategorijah. Zato v svetu že nekaj let obstajajo različni prijemi, predvsem posebne izpeljanke klasične igre, ki skušajo rokomet predstaviti od stroge tekmovalnosti k bolj rekreativni in zabavnejši obliki. Omeniti je potrebno predvsem rokomet na mivki (beach handball), ulični rokomet (street handball) in mini rokomet (mini handball). V nekaterih državah v mlajših starostnih kategorijah rešujejo problem tekmovalnosti z drastičnimi spremembami tekmovalnega sistema in posledično ukinjajo tekmovanje za državni naslov v nekaterih mlajših kategorijah (C. Hansen, osebna komunikacija, junij 2014) ali pa uvajajo nova pravila, ki ne postavljajo v ospredje končnega rezultata moštva (M. Šibila, osebna komunikacija, januar 2014).

Vendar slovenski prostor trenutno ni zrel za systemske spremembe v takšni smeri, saj je celoten šport pri nas še vedno naravnano pretežno na tekmovalno obliko, ki se jo izvaja že od najmlajših starostnih kategorij naprej. Ravno zato je potrebno v Sloveniji vpeljati alternativno in vzporedno obliko rokometne vadbe, ki je manj zahtevna, otroku prijaznejša, bolj zabavna in nima tekmovalnih ciljev. Ta alternativna oblika tekmovalnemu sistemu je otroška rokometna šola.

1.4. Otroška rokometna šola

Otroška rokometna šola (ORŠ) je posebna organizacijska oblika, ki otrokom in mladini v neki široki regiji ponuja različne programe rekreativne vadbe rokometu ter netekmovalne oblike igranja rokometu. Ta organizacijska oblika ne ovira rokometnih klubov in društev, ki se v isti

regiji ukvarjajo s tekmovalnim roketom, ker deluje vzporedno z njimi in na najboljši način zapolnjuje vrzel v rekreacijskem športu, ki je rokometni klubi pri nas večinoma ne pokrivajo. Podobne organizacijske oblike poznajo že dalj časa v drugih športih, predvsem v nogometu, odbojki in košarki. ORŠ mora biti kar najbolj podobna šolskemu sistemu, saj je namenjena vsem otrokom in jih v svojem učnem procesu ne selekcionira.

ORŠ ne smemo enačiti s projektom panožnih športnih šol, ki ga med drugimi tudi izvaja RZS. To sta dve različni obliki, saj ORŠ temelji na sodelovanju več klubov in trenerjev v neki širši regiji s skupnim ciljem ponuditi rekreativno vadbo vsem zainteresiranim otrokom in mladini: panožne športne šole pa temeljijo na podpiranju enega trenerja v enem klubu, ki strokovno razvija tekmovalni roket na razmeroma majhnem področju za izbrane otroke in mladino.

Diplomsko delo Organizacijski model rokometne šole skuša odgovoriti na več temeljnih vprašanj v zvezi z organizacijo ORŠ, umestiti rekreativni šport otrok in mladine v slovenski rokometni prostor in ponuditi teoretična izhodišča, ki bi lahko spodbudila nastajanje podobnih organizacijskih oblik v prihodnje. Pojasniti želi, kakšni so najpomembnejši razlogi za nastanek in delovanje ORŠ, opisuje, kako se delo v ORŠ organizira in prilagodi zahtevam otrok, rokometnih klubov in osnovnih šol, navaja, katere so najprimernejše vsebine in programi ORŠ, ter našteva nekatera nova orodja za lažjo promocijo in izpeljavo vseh aktivnosti ORŠ. Več samostojnih ORŠ v različnih regijah bi slovenske rokometne klube medsebojno povezale in ponudile nove možnosti za razvoj rokometu.

1.5. Problemi in cilji

Glavni in izpostavljeni problem v diplomskem delu Organizacijski model rokometne šole je, da je razvoj rokometu v Sloveniji preveč usmerjen v tekmovalni šport in da zaradi te omejitve roket počasi izgublja svojo širino. Sistem tekmovalništva je že v mlajših starostnih kategorijah izredno tekmovalen, zato lahko v rokometnih klubih pridejo v ospredje le trenutno najbolj nadarjeni otroci, večina ostalih pa je potisnjena v ozadje. Med njimi so verjetno tudi takšni, ki bi svoj potencial pokazali šele v dolgoročnem obdobju in so s takšnim načinom dela izgubljeni. Uvedba rekreativnega nivoja rokometu v obliki ORŠ bi vsem otrokom dajala enake

možnosti udejstvovanja v rokometu, tudi če trenutno ne kažejo znakov izredne nadarjenosti za ta šport. Na tak način bi za rokomet navdušili več otrok, jih tako dolgoročno ohranili v rokometnih klubih ter počakali na morebiten razvoj njihovega potenciala.

Cilji diplomskega dela Organizacijski model rokometne šole so:

- pokazati bistvene prednosti širšega povezovanja med rokometnimi klubi in društvi v obliki ORŠ,
- predstavitev netekmovalne oblike igranja rokometu kot dopolnitev uradnemu sistemu tekmovanj Rokometne zveze Slovenije,
- oblikovanje izhodišč učnega načrta s primernimi vsebinami in metodami za osnovne šole, vrtce, klube in posameznike,
- izdelati finančno konstrukcijo projekta, ki bo za večino udeležениh sprejemljiva,
- predstavitev novih komunikacijskih orodij in trendov masovnega sporočanja ter njihove uporabe za promocijo rokometu med mladimi,
- predlagati novi sistem medklubskega povezovanja v obliki ORŠ in to podkrepiti s primerom v praksi ter
- iskanje rešitev pri konkretnih primerih, ki se lahko pojavijo pri organizaciji takšnega projekta, kot je ORŠ.

2. METODE DE LA

Diplomsko delo Organizacijski model rokometne šole je monografskega tipa in uporabljena je deskriptivna metoda dela. Podatki za nalogo so bili pridobljeni in citirani v skladu z Priročnikom za izdelavo pisanih virov na Fakulteti za šport.

Vsebina temelji na proučevanju domače in tuje literature s področja rokometu, šolske in predšolske vzgoje, organizacije v športu ter na lastnih izkušnjah, ki so bile pridobljene pri delu na različnih osnovnih šolah in v rokometnih klubih v Sloveniji. V veliko pomoč je bilo pridobljeno znanje na področjih rokometu, osnovne motorike, gimnastike, atletike in didaktike v času študija na Fakulteti za šport Univerze v Ljubljani. Upoštevana so bila mnenja nekaj izrednih strokovnjakov kot tudi navadnih ljudi, ki delujejo v rokometu. To so viri pridobljeni preko osebne osebnega stika. Najbolj pa je pomembno, da lahko v tem diplomskem delu predstavim organizacijski model, ki sem si ga zamislil in razvil iz lastnega znanja in izkušenj v času svoje trenerske kariere v RK Burja Škofije, DRŠ Koper, RK Zvezda Logatec, DRŠ Vrhnika, ŽRK Hazena Cerknica, ŽRK Barje Brezovica in RK Piran.

Organizacijski model rokometne šole, ki je predstavljen v diplomskem delu z manjšimi sezonskimi popravki, se izvaja že dvanajsto šolsko leto. Vsi predstavljeni modeli, napotki in razmišljanja so preizkušeni v praksi in menim, da resnično lahko pomagajo slovenskim rokometnim klubom k razvoju svojega kadra in številčnejšemu vpisu otrok v klub . Diplomsko delo je opremljeno s slikami in opisi, ki so delo avtorja.

3. ZAKAJ OTROŠKA ROKOMETNA ŠOLA?

V Sloveniji podobne organizacijske oblike, kjer se klubi v določenem mestu ali regiji medsebojno povezujejo, že poznajo nekateri drugi ekipni športi. Nogomet ima zelo dobro razvito Otroško nogometno šolo Ljubljana, kjer sodeluje 12 klubov iz Ljubljane in njene širše okolice. Njihove aktivnosti potekajo na 46 šolah, treninge pa vodi 44 trenerjev (Otroška nogometna šola Ljubljana, 2014). V državi je to največja tovrstna organizacija, ki ima poleg izredno velikega števila vključenih otrok tudi bogato tradicijo in velik vpliv na razvoj nogometa v regiji. Košarka ima po podobnem modelu organizirano Otroško košarkarsko šolo Ledina – Janče, kjer deluje 11 klubov, 38 šol in 33 trenerjev (Otroška košarkarska šola, 2014), vendar njena ponudba in organizacija ni na tako visokem nivoju kot pri nogometu. Odbojka je v Ljubljani že imela Odbojgarsko šolo Ljubljana, vendar je pred nekaj leti prenehala z delovati, njeno mesto pa sta prevzela Odbojgarska šola Odbojkarica.si za dekleta (Odbojgarska šola Odbojkarica.si, 2014) in Odbojgarska šola Zmajček za dečke (LOK Črnuče – Odbojgarska šola Zmajček, 2014). Skupaj združujeta 5 klubov, 21 šol in 10 trenerjev. Tudi v drugih slovenskih mestih ekipni športi delujejo na podoben način, vendar to ne velja za rokomet.

V rokometu klubi delujejo pretežno samotarsko, vsak zase, kar je opisano na primeru Ljubljane v tekmovalni sezoni 2012/13. To sezono so na osnovnih šolah v prestolnici delovali 4 moški klubi (DRŠ Aleš Praznik, MARK Olimpija, RD Slovan in ŠD RK Krim) in 2 ženska (RK Krim Mercator in RK Olimpija) rokometna kluba. Aktivnosti so bile organizirane na 18 osnovnih šolah, ekipe pa je treniralo 15 trenerjev (Frešer, 2012). Glede na opisan razpon lokacij in širino strokovnega kadra, ki ga imajo klubi v ostalih športih, je bilo ugotovljeno, da je rokomet na tem področju podpovprečno organiziran, poleg tega pa le dva kluba⁶ medsebojno sodelujeta na tekmovalnem nivoju. Ostali rokometni klubi dejavnosti organizirajo sami in se ne združujejo v močnejše celote.

ORŠ kot organizacijski model ponuja veliko več kot običajna oblika, ki jo imajo razvito slovenski rokometni klubi. Njene glavne prednosti so množičnost, kadrovska in stroškovna

---

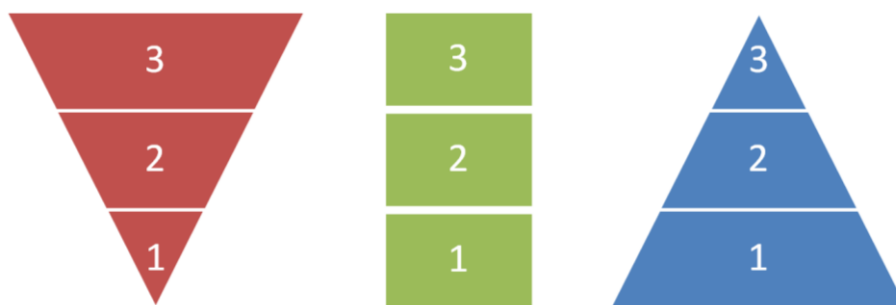
⁶ MARK Olimpija in ŠD RK Krim nastopata skupaj v nekaterih kategorijah DPM pod imenom Olimpija – Krim.

racionaliziranost, strokovnost, sistematično delo in enotna podoba. S svojim delovanjem lahko pokrije večje področje, več lokacij in ponudi rokometno vadbo večjemu številu otrok. Kvalitetno lahko razvije lastne športne programe in racionalizira delo trenerjev, da je njihov izkoristek boljši. Skozi leta ustvari svoj učni načrt, ki je primeren za mlade športnike in športnice. Znižuje stroške delovanja, saj je delovanje akterjev prepleteno in usklajeno z dejanskimi potrebami. ORŠ ima tudi enotno podobo s svojo blagovno znamko in otrokom oglašuje rokomet kot zabavno športno zvrst, kjer lahko sodelujejo vsi. Vse to pripomore tudi k bolj sistematičnemu delu z mladimi, rokometni klubi pa pridobijo kvalitetnejši igralski kader za svoje tekmovalne programe.

3.1. *Množičnost delovanja*

Takoj na začetku je potrebno omeniti dve težavi slovenskih rokometnih klubov: geografsko omejenost delovanja in kadrovska strukturo v obliki črke I ali V (Slika 4). Prva težava se pokaže v dejstvu, da klubi delujejo v večini primerov samo v svoji matični občini in samo v eni športni dvorani. To omejuje njihovo razpršenost in dostopnost športnih programov, ki pa sta ključ do množičnosti. Druga težava se pokaže pri številu vadečih v mlajših kategorijah nekega kluba, ki v večini primerov ne presega števila vadečih članske kategorije istega kluba. V kolikor klub kadruje sistematično in želi pripraviti igralce ali igralke za člansko ekipo, potem mora upoštevati minimalen padec števila vadečih pri vsakoletnem prehodu v višje starostne kategorije. V tem primeru je neizbežna kadrovska struktura kluba v obliki črke A.

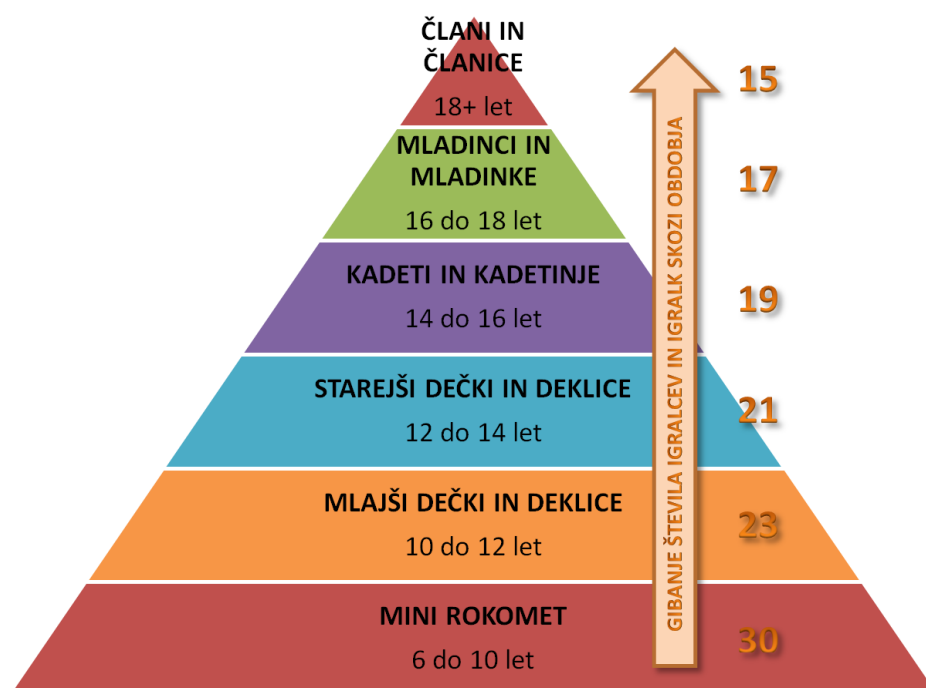
Člansko ekipo nekega kluba seveda ne sestavljajo le igralci ene generacije. Vendar se članska ekipa na določena obdobja kadrovsko obnavlja z novimi zunanjimi igralci iz drugih klubov in novimi notranjimi igralci iz mlajših kategorij kluba. Nepretrganost števila notranjih prihodov je odvisna od strategije kadrovanja v mlajših starostnih kategorijah posameznega kluba. Ta strategija mora biti zasnovana tako, da je absolutno največ kadra v najmlajših skupinah (mini rokomet), optimalno najmanj pa v najstarejših skupinah (člani).

Slika 4. Struktura rokometnega kluba v obliki črke V, I in A.

Na Sliki 4 prikazujemo različne kadrovske strukture slovenskih rokometnih klubov. Klubi morajo skrbeti, da imajo največjo količino igralcev v najmlajših kategorijah, tako kot to prikazuje modra piramida na Sliki 4.

Tušak (2001, v Erikson, 1968) pravi, da v življenju obstaja več razvojnih ali tranzicijskih faz, kjer stopajo v ospredje specifične psihosocialne krize. Smer, ki jo posameznik izbere v športu, je v mnogočem odvisna od teh kriz in uspešnosti reševanja razvojnih problemov (Tušak, 2001). Še toliko bolj težavni so zato prehodi iz mini rokmeta v roket (obdobje mlajšega šolarja; začetek predmetnega pouka v osnovni šoli), iz osnovne v srednjo šolo (obdobje adolescence; začetek srednje šole) in iz srednje šole na fakulteto (obdobje začetka odraslosti; konec srednje šole).

Slika 5. Predvideno gibanje števila igralcev in igralk skozi starostna obdobja.

Na Sliki 5 je prikazan pričakovan padec števila igralcev in igralk skozi starostna obdobja, ki jih predstavljajo kategorije v tekmovanjih RZS. Primer je preračunan na osnovi minimalnega, 5 % letnega padca števila vadečih. Kljub strukturi v obliki črke A lahko na Sliki 5 vidimo, da se število vadečih od najnižje do najvišje kategorije (mini roket – člani in članice) zmanjša vsaj za polovico. Iz tega lahko sklepamo, da bi klub, v katerem bi članska ekipa želela v koledarskem letu dobiti 3 igralce iz izhodne generacije mladinske ekipe, moral imeti v svoji najnižji vstopni generaciji mini rokometista že 7 igralcev.

Slovenski roketni klubi novi kader pridobivajo tako, da na različne načine sodelujejo z osnovnimi šolami v svoji občini. Večina deluje le v svoji občini in sodeluje povprečno z 2 do 4 osnovnimi šolami, odvisno od velikosti občine. Zagotovo lahko trdimo, da so osnovne šole ključni vir pridobivanja novega kadra za slovenske roketne klube. Vendar ta vzorec ne zadostuje, da bi roketni klub dolgoročno vzgojil dovolj kvalitetnih igralcev za člansko ekipo. Poleg prej omenjenega pričakovanega padca števila vadečih pri prehodu v višje starostne kategorije je tu še dejstvo, da so nekatere osnovne šole majhne in imajo nekatere slabo športno infrastrukturo. Na teh lokacijah pa se pojavljajo tudi drugi športi, ki prav tako iščejo svoj kader. Potencialni kader se lahko zaradi omenjenih dejavnikov skozi leta precej zmanjša, zato je za klube nujno, da razpršijo svoje delovanje na čim več lokacij in nato postopno centralizirajo ter selekcionirajo športnike.

ORŠ klubom aktivno pomaga pri reševanju problema razpršenosti delovanja. Rokometno vadbo v obliki interesnih dejavnosti (ID) prenese na osnovne šole in njihove podružnice, delovanje razširi tudi v manjše občine, ki nimajo pogojev za delovanje rokometnega kluba, aktivnosti prilagodi šolski infrastrukturi in številu otrok na osnovnih šolah ter vadbo organizira za vso populacijo šolskih otrok, ki jo lahko izvaja tudi v mešanih skupinah. Rokomet lahko ponese tudi v kraje, kjer tradicionalno ni prvi šport. Otroci ne selekcionirajo, temveč naredi roket in šport dostopen tudi na lokacijah s slabšo športno ponudbo. Klubi tako pridobijo široko bazo otrok, ki jo lahko nato vključijo v svoje ekipe. Delovanje ORŠ gre tudi v smer ustanavljanja novih rokometnih klubov na lokacijah, kjer jih še ni pa obstajajo primerni pogoji za njihovo ustanovitev.

3.2. Racionalizacija dela

V vsakem rokometnem klubu v Sloveniji deluje povprečno od 2 do 5 trenerjev, ki imajo različna opravila v klubu in vodijo različne starostne kategorije. V regijah, kjer je koncentracija rokometnih klubov višja, je število aktivnih trenerjev večje. Zanimivo je, da večina trenerjev deluje izključno v okviru svojega rokometnega kluba in le v nekaterih primerih dopolnjuje svoj delovni čas tudi v drugem klubu. Tisti trenerji, ki svoje delo kombinirajo v več klubih, v glavnem poučujejo roket v moškem in ženskem klubu na isti lokaciji, le redki delujejo v več konkurenčnih moških ali ženskih klubih. Enako je tudi, ko govorimo o delu v rokometnem klubu in izvajanju interesnih dejavnosti na osnovnih šolah. Trenerji se praviloma držijo le osnovnih šol, ki jih pokriva njihov klub.

Takšna racionalizacija dela je neučinkovita. Rokometni klubi kot nosilci razvoja slovenskega rokometna morajo v svoji regiji iskati dodatne možnosti, da bi roket popularizirali med mladimi in pritegniti čim več otrok k aktivni rokometni vadbi. Rokometni klubi ne smejo gledati na svoje ozke interese, ampak se morajo medsebojno spodbujati k dobremu delu, saj dolgoročno to pomeni veliko kadra za vse. V Tabeli 1 je prikazano nekaj slikovitih primerov vodilnih klubov v Sloveniji, iz katerih je jasno razvidno, da so igralci ali igralke članskih moštev v veliki meri začeli svojo rokometno kariero v drugem klubu. Smiselno je torej, da se trenerji pri delu z mladimi geografsko ne omejujejo.

Tabela 1. Sestava članskih ekip nekaterih rokometnih klubov v Sloveniji (Infostat RZS, 2014).

Klub	Vsi	Domači	Tuji	% Tujih
RK Celje Pivovarna Laško	21	13	8	31,10 %
RK Gorenje	19	8	11	57,89 %
RK Branik Maribor	18	0	18	100,00 %
RK Krim Mercator	15	4	11	73,33 %
RK Zagorje Gen-i	19	7	12	63,16 %

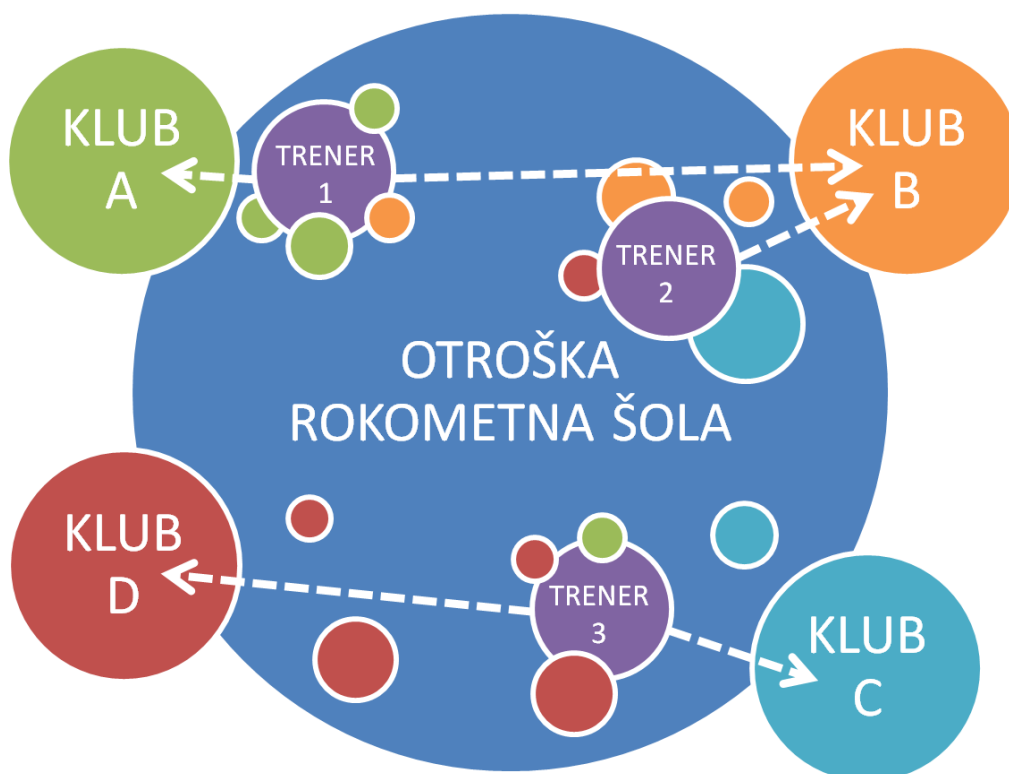
V Tabeli 1 je analizirana sestava članske ekipe 3 moških in 2 ženskih rokometnih klubov v Sloveniji v sezoni 2013/14. Domači igralci so igralci iz lastne rokometne šole, tuji pa so igralci, ki so prestopili iz drugih klubov (z državljanstvom Republike Slovenije ali brez njega). Rezultati kažejo, da imajo vsi klubi več kot 50 % igralcev, ki niso bili vzgojeni v klubu, kjer

dejansko igrajo, v RK Branik Maribor so celo vsi (nima domačinov). Izjema je ekipa RK Celje Pivovarna Laško.

V širšem področju, kjer deluje več rokometnih klubov, je potencialnih lokacij in možnosti za organizacijo ali razširitev vadbe rokometu veliko. Slaba racionalizacija trenerskega kadra v klubih in med klubi je v zadnjem obdobju privedla do problema vse večjega projektne angažiranja trenerjev. To pomeni, da klubi sodelujejo s trenerji le na podlagi ene ekipe in delujejo na krajše obdobje. Posledice takega trenda so:

- angažiranje honorarnih trenerjev, ki jim delo v klubu pomeni samo dodaten zaslužek ali hobi poleg službe v drugi panogi,
- slaba medsebojna komunikacija, saj se večina trenerjev osredotoča le na svoj projekt (ekipo) in ne razmišlja o generacijah prej in potem,
- pomanjkanje konstruktivne evalvacije, ker se v večini klubov gleda le na končni rezultat in ne na vsebinski del treningov ter
- delo na kratki rok, kjer ni točnih smernic ali ciljev vadbe.

ORŠ ima glede racionalizacije dela drugačne cilje. V svoje delovanje skuša vpeti čim več profesionalnih trenerjev, ki so tako pedagoško kot strokovno ustrezno izobraženi, ki lahko delajo tudi v zgodnjih popoldanskih urah (med 12.30 in 15.00) in imajo boljši izkoristek v primerjavi števila opravljenih treningov z finančnim vložkom (1 profesionalni trener stane manj kot 4 honorarni trenerji). Trenerjem, ki v klubih svoje delo že opravljajo, ORŠ išče nove možnosti za dopolnitev delovnega časa tudi na drugih lokacijah. Cilj je razširiti celovito ponudbo rokometne vadbe. Vsem delavcem v klubu ORŠ pomaga angažirati se v različnih vlogah v več rokometnih klubih (kot trenerji, pomočniki, funkcionarji, zdravstveno osebje), kar vodi v mrežno sodelovanje. Svoj trenerski kader ORŠ izpopolnjuje z notranjimi izobraževanji, kjer se posredujejo medsebojne izkušnje, delo kadra analizira in ga postavlja na višje temelje. Obenem se s povezovanjem trenerjev iz različnih klubov v celotni regiji krepi medsebojne odnose med klubi in tako količinsko kot kakovostno bogati rokometni potencial, ki je nato na voljo vsem (Slika 6).

Slika 6. Racionalizacija dela trenerjev med osnovnimi šolami in rokometnimi klubi.

Slika 6 prikazuje shemo povezovanja trenerjev, rokometnih klubov in osnovnih šol v sklopu ORŠ. Trenerji lahko v takšnem modelu delujejo na več različnih osnovnih šolah hkrati, prav tako pa lahko vodijo ekipe v različnih rokometnih klubih. Cilj takšnega modela je povezovanje klubov in osnovnih šol ter racionalizacija dela trenerjev.

3.3. Učni načrt otroške rokometne šole

Šibila idr. (2006) pravijo, da se načrtovanje dela pri mlajših starostnih kategorijah razlikuje od klasičnega, ki se ga uporablja pri članskih moštvih, predvsem v dveh točkah: po dolgoročnosti obdobja, ki mora biti vsaj štiriletno in po odsotnosti sezonske periodizacije, torej brez manjših obdobjev vezanih na tekmovanje. Delovanje ORŠ mora biti kar najbolj podobno delovanju šole, zato je eden izmed najpomembnejših dokumentov v njenem delovanju obsežen učni načrt. Učni načrt v slovenskem izobraževalnem sistemu opredeljuje cilje, vsebine in standarde znanja, ki naj bi jih otroci osvojili v času šolanja pri določenem predmetu.

Slovenski šolski sistem brez učnih načrtov za posamezne šolske predmete ne bi funkcioniral. Po drugi strani pa slovenski rokometni klubi uspešno delujejo tudi brez njih. Zanašajo se na znanje svojih trenerjev, na njihovo ustrezno pripravo na vadbo in na zgolj splošna izhodišča športne vadbe. Vendar to za kvalitetno in dolgoročno delo ni dovolj. Verjame se, da izkušeni trenerji v nekaterih boljših klubih do potankosti planirajo vadbo bodočih rokometišev in rokometišic ter da njihova vsakodnevna prizadevanja dejansko dajejo dobre rezultate. Problem nastane pri tistih klubih, ki so pri trenerskem kadru omejeni in zato otroke trenirajo nenačrtno. Tako nenamerno mečejo senco na ostale, ki se trudijo delati dobro.

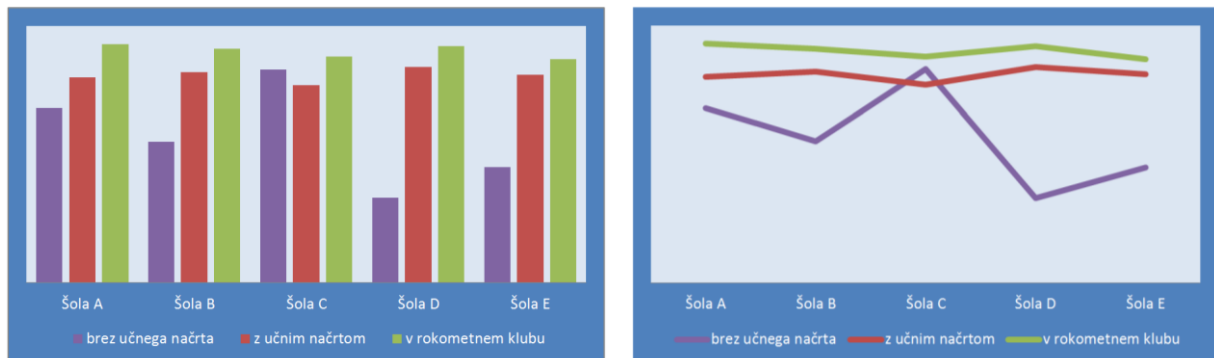
Odsotnost učnega načrta v rokometnem klubu prinaša naslednje težave:

- otroci vadijo in se učijo vsebin, ki so za njihovo razvojno stopnjo neprimerne,
- otroci so podvrženi prevelikim naporom in frekvenci treniranja, kar je za mlad organizem pretirano,
- trenerji nimajo pravega vpogleda v sposobnosti in znanja otrok, ki so jim zaupani,
- trenerji dajejo preveč poudarka samo trenutno sposobnejšim posameznikom v ekipi, ki pa niso nujno tudi dolgoročno najperspektivnejši,
- vadba ni načrtovana vsebinsko in dolgoročno ter ima za cilj zgolj rezultat,
- zaporedje vsebin je plod trenutnega dnevnega navdiha trenerja in
- klubu ne omogoča nikakršne kontrole nad vsebinskim delom trenerja.

Že samo ime Otroška rokometna šola daje slutiti, da je to športna aktivnost za otroke (otročka), kjer vadeči spoznavajo rokometne elemente (rokometna), obenem pa ima vadba širši in ne samo športni pomen (šola). Zanja je torej značilno in logično, da imajo dejanja iz prakse tudi teoretično podlago v učnem načrtu.

Težko je verjeti, da bo imel vsak rokometni klub svoj učni načrt in da bo vadečim ponujal najkvalitetnejši nivo treninga. ORŠ klubom ponuja ravno to, kar potrebujejo – celovite rokometne aktivnosti, ki otroke naučijo osnove, tako da lahko na neki točki preidejo iz rekreativne vadbe v ORŠ na tekmovalno vadbo v rokometnem klubu. Zaradi načrtnega dela s teoretičnimi izhodišči se raven kvalitete lahko obdrži tudi na lokacijah, ki nimajo primernih

pogojev za rokolet, znanje otrok se standardizira in ovrednoti, klubi pa tako pridobijo kvaliteten igralski kader, ki ne odstopa od povprečja (Slika 7a in 7b).

Slika 7a in 7b. Nihanje nivoja standardov znanja v osnovnih šolah in rokoletnih klubih.

Na Sliki 7a je prikazana primerjava nivoja standardov znanja na 5 namišljenih osnovnih šolah, kjer se izvaja ID rokolet brez učnega načrta ali z učnim načrtom in nato še primerjava z namišljenim rokoletnim klubom. Na Sliki 7b navajamo primer nihanja standardov znanja med njimi. Pokazati želimo, da učni načrt poenoti vsebine in metodiko poučevanja na osnovnih šolah in preprečuje nihanja med njimi.

3.4. Finančni model

Organizacija in izvedba kvalitetnega programa lastne rokoletne šole v zgolj enem rokoletnem klubu lahko prinese veliko dodatnih stroškov. V kolikor se rokoletna šola drži načela razpršenosti in širine programov, so največji stroški naslednji:

- trenerski kader,
- pripomočki, rekviziti, orodja,
- oglaševanje, promocijski material in
- organizacija dela, izvedba tekmovanj.

Trenerji morajo biti za svoje delo plačani, velikokrat jim pripada tudi del potnih stroškov. Ob tem je potrebno povedati, da zaradi narave dela v zgodnjih popoldanskih urah in oddaljenosti nekaterih šol, lahko en trener deluje le na 2 ali 3 osnovnih šolah hkrati; torej se mora v primeru večjega števila vadbenih lokacij število trenerjev zvišati.

Naslednji velik strošek so pripomočki v obliki raznih vrst žog (žoge manjšega obsega, iz mehkega materiala), drobnih rekvizitov (stožci, klobučki, ovire, markirne majice) in orodij (goli za mini roket). Zanimivo je, da nekatere osnovne šole veliko standardne ali specifične opreme za poučevanje rokometu v svojem inventarju nimajo ali je povsem zastarela. Tudi Jurak (2014) je ugotovil, da je relativno velik delež dvoran slabo opremljen za izpeljavo rokometu (50 % dvoran).

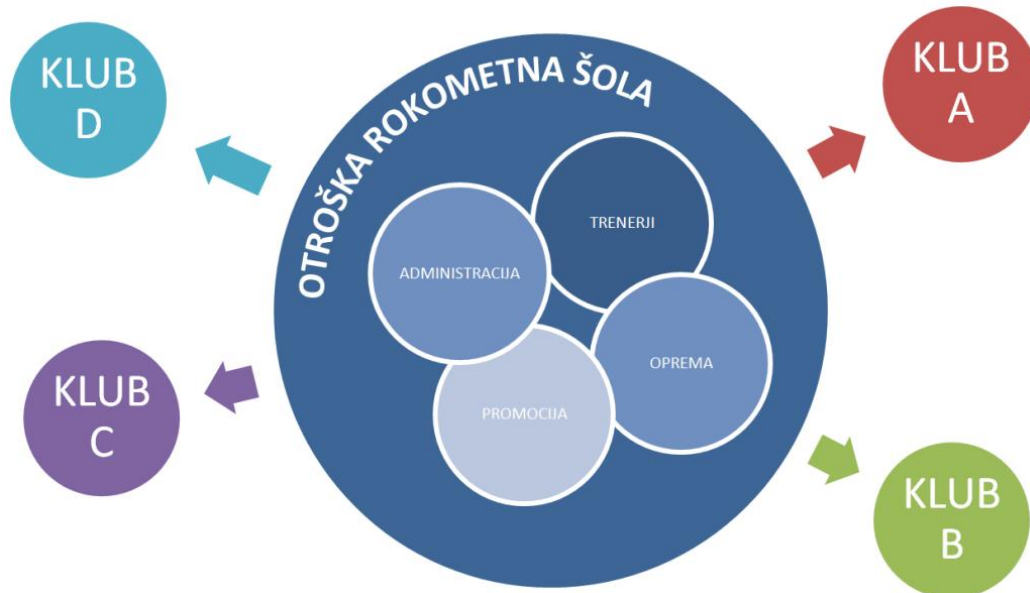
Promocija dejavnosti rokometne šole je nezanemarljiv strošek, ki nastane na začetku vsake sezone, in je ključnega pomena za pridobivanje novega kadra. Tu gre predvsem za oblikovanje in izdelavo promocijskega materiala (letaki, prijavnice, plakati) ter izvedbo promocijskih akcij (predstavitve, tematske ure, večji dogodki). V tem sektorju je tudi največ rezerve, ki je slovenski rokometni klubi ne izkoriščajo.

Zadnji večji strošek za klube predstavljata administracija in organizacija tekmovanj. Predvsem organizacija turnirjev v mini roketu, kjer je potrebno poskrbeti za najem dvorane, plačilo sodnikov in nakup simboličnih nagrad, lahko skupne stroške rokometne šole za klube hitro zviša. Na žalost tu rokometni klubi največkrat skušajo porabo sredstev zelo omejiti in otrokom ponujajo omejeno število tekmovanj, njihov obseg pa je premo sorazmeren z nivojem prostovoljnega dela.

Dejstvo je, da slovenski rokometni klubi organizirajo delo na osnovnih šolah sami in se ne povezujejo med sabo v večje organizacije, kot to delajo v nekaterih drugih ekipnih športih. To pomeni, da v vseh zgoraj naštetih elementih nosijo sami tudi vse stroške. Ker pa je sredstev za izpeljavo rokometne šole v letnih proračunih izredno malo, v večini primerov klubi namenjajo pozornost najnujnejšemu, torej plačilu trenerjev, medtem ko za opremo, promocijo, organizacijo in tekmovanja ni na razpolago veliko denarja.

Model ORŠ je s finančnega vidika zelo enostaven, saj splošne stroške, opisane v prejšnjih odstavkih, razdeli med sodelujoče in tako ceno rokometne šole zniža (Slika 8). Prav tako nameni več prostora malenkostim, predvsem na področju promocije rokometu, ki je proti drugim ekipnim športom v osnovnih šolah zapostavljen. ORŠ na enem mestu zbere vse

pripomočke za delo, naredi en promocijski načrt, oblikuje en sistem tekmovanja in organizacijo vodi iz ene pisarne, tako da dobijo vsi uporabniki (klubi) kar največ za svoj vložek.

Slika 8. Shema porazdelitve stroškov med ORŠ in roketnimi klubi.

Slika 8 prikazuje model porazdelitve stroškov, ki ga predvideva ORŠ. Zaradi centralizacije večine stroškov na enem mestu se povprečni stroški na roketni klub zmanjšajo.

3.5. Blagovna znamka

Z razvojem interneta, novimi računalniškimi tehnologijami in dovršenimi tehničnimi pripomočki dobiva komunikacija popolnoma nove razsežnosti. Rokometni klubi lahko z razmeroma malo vloženega truda postanejo enakovredni del virtualnega sveta tako, da se pojavljajo na internetu in socialnih omrežjih, oglašujejo svoje aktivnosti in dosežke ter komunicirajo s svojimi člani, simpatizerji in podporniki. Ustvarijo lahko svojo blagovno znamko.

Z aktivnim delovanjem na svetovnem spletu roketni klubi pa ne predstavljajo samo sebe, ampak tudi na splošno promovirajo roket. Zato je še posebej pomembno, da imajo slovenski roketni klubi dodelano svojo celostno grafično podobo. Erzetič (2011) celostno

grafično podobo razume kot temelj vizualne komunikacije podjetja s svojimi strankami in jo opredeljuje kot eno najmočnejših marketinških orodij. Njen namen je, da potencialne potrošnike nekega produkta ali storitve pritegne, ustvari zanimanje in loči od potencialnih konkurentov. V nasprotju s splošnim prepričanjem, samo logotip ne naredi podobe nekega podjetja ali organizacije, saj potrebuje podporo ostalih elementov, ki vse postavljajo v prepoznavno celoto – celostno grafično podobo (Erzetič, 2011). Isti avtor tudi navaja elemente celostne grafične podobe:

- logotip (centralni del celotne podobe in glavni vizualni nosilec misije in sporočilnosti organizacije),
- dodatni grafični elementi (barvni in oblikovani elementi, ki poudarjajo logotip in celoto),
- tipografija (pisave, ki se uporabljajo v kombinaciji z logotipom),
- slogan (kratke izražene programske misli oz. gesla) in
- pravila kombinacij (pravila, ki pomagajo pravilno sestavljati zgoraj omenjene elemente).

Ti elementi celostne grafične podobe so osnova za oblikovanje vsega promocijskega materiala (spletno mesto, profili na socialnih omrežjih, reklame, brošure, letaki, plakati itd.) in orodij sporočanja (vizitke, kuverte, žigi, glave, mape, označbe itd.), ki jih ponudnik potrebuje za oblikovanje svoje blagovne znamke. Skoraj vsi slovenski rokometni klubi imajo osnovo za oblikovanje svoje blagovne znamke (svoj logotip), vendar je večinoma ne razvijajo v učinkovito orodje za širjenje svoje dejavnosti. V Tabeli 2 je prikazana skrb slovenskih rokometnih klubov za svojo blagovno znamko na primeru ažurnosti podatkov na lastnih spletnih straneh.

Tabela 2. Ažurnost podatkov na spletnih straneh slovenskih rokometnih klubov.

Rang tekmovanja	Klubi	Spletna stran	Aktualno (do 1 meseca)	Staro (do 6 mesecev)	Pozabljeno (več kot 6 mesecev)
1.A DRL moški	12	9	7	1	1
1.B DRL moški	12	11	8	3	0
2. DRL moški	14	10	9	1	0
1.A DRL ženske	11	11	5	4	2
1.B DRL ženske	10	3	1	0	2
Skupaj	59	44	30	9	5

V Tabeli 2 primerjamo ažurnost podatkov na spletnih straneh slovenskih rokometnih klubov, ki so v sezoni 2013/14 nastopali v državnem prvenstvu s člansko ekipo. Spletne strani z aktualnimi dogodki (do 7 dni) ima le nekaj več kot polovica klubov, večina teh pa objavlja le skope podatke o tekočih rezultatih in prihodnjih tekmah. Potrebno je še povedati, da vsega 4 klubi (RK Celje Pivovarna Laško, RK Gorenje Velenje, RK Branik Maribor in RK Krim Mercator) ponujajo spletne strani z naprednimi funkcijami (multimedijske vsebine, spletna trgovina, gledanje tekem v živo, nakup vstopnic itd.) in nakazujejo razvijanje lastne blagovne znamke.

Cilj ORŠ je ponuditi svojim primarnim potrošnikom (otrokom) privlačno podobo, s katero se bodo lahko identificirali. Podobo, ki je v skladu z najnovejšimi oblikovnimi smernicami in ki je v slovenskih rokometnih klubih nimajo. Z razvojem interneta in računalniške tehnologije postaja izvedba takšnih projektov tudi dostopna slehernem posamezniku in strokovnjaki na tem področju so zato zelo iskani. Narobe pa je razmišljati, da bi vsak rokometni klub v Sloveniji imel urejeno popolno celostno podobo, saj je po navadi za takšno obliko dela potrebno angažirati vsaj eno osebo za polni delovni čas. Ob številnih nujnih stroških, ki smo jih opisali v prejšnjem poglavju, si rokometni klubi tega zagotovo ne morejo privoščiti.

Za slovenske rokometne klube je nujno, da čim prej vključijo svojo virtualno podobo, saj tako lahko konkretno povečajo zanimanje za svoje programe in splošno zanimanje za roket. ORŠ vse naštetje elemente celostne podobe združuje pod eno streho, otrokom ponudi prvovrstno izkušnjo, klubom pa nudi prepoznavnost.

3.6. *Sistematično delo*

V strokovnih člankih, kjer je govora o uspehih slovenskega rokometu, večkrat najdemo trditev, da so njegovi dobri rezultati plod sistematičnega in načrtnega dela (Šibila, 2004). Besedna zveza sistematično delo izvira iz besede sistematičen, ki pomeni »poteka, je narejen po sistemu; urejen, načrten, premišljen« (Ahlin idr., 1997). Za neko regijo, v kateri deluje ORŠ, to pomeni, da se akterji držijo nekaterih postavljenih pravil, sistema in vrednot, ki jih nato skušajo prenesti na delo z otroki. Način dela, ki ga postavi ORŠ, se prenaša tudi na

lokalne rokometne klube, ki s sistematičnim načinom dela pridobijo primeren in številčen kader za svoje selekcije.

Slovenski rokometni klubi se na podlagi svojih ciljev, ki jih imajo opredeljene v statutih, nekateri pa tudi objavljene na spletnih straneh, med seboj ne razlikujejo veliko. Vsi si želijo otrokom in mladini nuditi primerno športno vadbo, promovirati rokomet v svojem mestu ali izven njega ter združiti ljudi s podobnimi športnimi interesi. Podrobnejša analiza pa pokaže, da vsebinske razlike med klubi obstajajo, saj je to vidno v številu otrok in skupin, ki vadijo v klubih, in po rezultatih, ki jih njihove ekipe osvajajo v državnem prvenstvu mladih. Tako je napisal tudi Potokar (2014), ki je na podlagi rezultatov v sezoni 2013/14 naredil lestvico uspešnosti moških in ženskih rokometnih klubov v Sloveniji⁷.

Smotrno je, da se razlike v delovanju klubov zmanjša in standardizira. Omenjeno je bilo že dejstvo, da se mlad rokometaš ali rokometašica v svoji karieri slej ko prej sooči s problematiko menjave trenerja, starostne kategorije ali celo matičnega kluba. Razlogi so lahko objektivni (npr. menjava kraja prebivališča ali šolanja, združevanje ekip med klubi, starost) ali subjektivni (npr. nezadovoljstvo z rezultati ekipe ali delom trenerja, iskanje drugačnih izzivov, odsotnost prijateljev). Odstopanja od načina delovanja med klubi in drugačna športna vzgoja otrok lahko ob takih priložnostih privedejo do več težav:

- otroci se težko vključujejo v skupine, kjer imajo njihovi člani drugačne vrednote (npr. rezultat/rekreacija),
- otroci ne razumejo dela v skupinah, kjer se način posredovanja vsebin preveč razlikuje (npr. permisiven/avtokratičen tip trenerja),
- otroci nočejo biti člani skupin, ki so označene kot slabe ali nasprotne (npr. rivalstvo/prijateljstvo med klubi),
- otroci se ne morejo vključiti v skupine, če niso na isti razvojni stopnji kot vrstniki (npr. začetniki/nadaljevalci) in
- otroci so manj motivirani v skupinah, v katerih so njihova pričakovanja drugačna od dejanskega (npr. intenzivna/neintenzivna vadba).

---

⁷ V sezoni 2013/14 je pri moških je zmagal RK Celje Pivovarna Laško, pri ženskah pa ŽRK Mlinotest Ajdovščina (Potokar, 2014).

ORŠ s svojim enotnim načinom dela dolgoročno zagotavlja, da večjih odstopanj ni. V ospredju so pozitivne vrednote, kot so zabava v športu, želja po gibanju, druženje s sovrstniki, razvoj sposobnosti in veščin ter netekmovalni način igranja rokometu (na nivoju ORŠ), kar se vse postopoma prelijejo v odgovornost, zdrav način življenja, ekipni duh, iskanje vrhunskosti in tekmovanje na rezultat (na nivoju kluba). Način posredovanja vsebin s strani trenerjev je prijazen in odprt, postopoma pa se razvije v spoštljiv in iskren odnos, kjer vsak posameznik drugemu pomaga pri doseganju skupnih ciljev. Boljših in slabših skupin ni, so pa tiste, ki vadijo z večjo ali nižjo frekvenco treningov. Motorična nadarjenost otrok prav tako ni pomembna. Pomembna sta pristop in vložen trud, ki se z napredovanjem nenehno višata in zato se od posameznika zahteva več. Vsi otroci se lahko odločijo sami in najdejo skupino zase.

4. PROGRAM IN VSEBINA

Pouk športne vzgoje ima zelo pomembno vlogo v slovenskem izobraževalnem sistemu, saj vpliva na ustvarjanje gibalnih, gibalno-estetskih, gibalno-ritmičnih in gibalno-taktičnih spretnosti in veščin ter z njimi povezanega teoretičnega znanja (Dežman in Dežman, 2004). Otroci in mladostniki večinoma jemljejo pouk športne vzgoje kot zelo pozitivno izkušnjo, saj je v osnovni in srednji šoli popolna alternativa ostalim predmetom, ki jih preživijo pretežno v sedečem položaju, in je poleg tega zaradi širokega izbora različnih vsebin izredno zanimiv.

Kovač idr. (2011) opisujejo splošne cilje športne vzgoje v osnovni šoli, ki so:

- ustrezna gibalna učinkovitost in oblikovanje zdravega življenjskega sloga (skladna telesna in gibalna razvitost, pravilna telesna drža, zavesten nadzor telesa pri izvedbi položajev in gibanj, zdrav način življenja),
- usvajanje spretnosti in znanj, ki omogočajo sodelovanje v različnih športnih dejavnostih (seznanjanje z varnim in odgovornim športnim udeleževanjem, spodbujanje gibalne ustvarjalnosti),
- razumevanje koristnosti rednega gibanja in športa ter njune vloge pri kakovostnem preživljanju prostega časa,
- pozitivno doživljanje športa, ki bogati posameznika (zadovoljstvo ob gibanju, premagovanju naporov in doseganju osebnih ciljev, krepitev zdravega občutka samozavesti in zaupanja vase, oblikovanje pristnega, čustvenega, spoštljivega in kulturnega odnosa do narave ter okolja kot posebne vrednote) in
- oblikovanje pozitivnih vedenjskih vzorcev (spodbujanje medsebojnega sodelovanja, strpnosti in sprejemanja drugačnosti, razvoj zdrave tekmovalnosti in spoštovanje športnega obnašanja – ferpleja).

Pouk športne vzgoje se v slovenskih osnovnih šolah izvaja od 2 do 3-krat⁸ tedensko po 45 minut v šolskih objektih, učni načrt pa ima predvidenih od 64 do 105 ur in 5 športnih dni v obdobju enega šolskega leta (od 746 do 834 ur in 45 dni v obdobju devetih let). Kljub takšnemu obsegu ur, številnim novostim, ki izboljšujejo delo in izkoristek ur namenjenih

---

⁸ Nekoliko drugačen je obseg pouka športne vzgoje pri dvojezičnih šolah in šolah z italijanskim učnim jezikom (Kovač idr, 2011).

športni vzgoji, ter vse večji usmerjenosti športnih pedagogov k individualizaciji in diferenciaciji pouka, Strel, Starc in Kovačeva (2010) ugotavljajo, da se osnovne motorične sposobnosti slovenskih otrok slabšajo iz generacije v generacijo. Priporočljivo je torej, da se otroci po pouku udeležijo dodatnih športnih aktivnosti, ki jih šola mora ponuditi in so zato na voljo vsem. Ena izmed takšnih aktivnosti so programi ORŠ.

ORŠ se v svojem delovanju zgleduje po ciljih športne vzgoje, torej skuša ohraniti splošno zavedanje o športu, ki pa ga na svoj način prepleta z rokometnimi vsebinami. ORŠ daje specifičnim rokometnim vsebinam, predvsem pa tehnično-taktičnim elementom, večji poudarek kot pouk športne vzgoje. Radič (2008) navaja, da učenje v športu na motoričnem nivoju poteka v treh fazah, kjer lahko otroci pridobijo koordinacijo gibanja:

- faza generalizacije (spoznavanje gibanja),
- faza koncentracije (izključevanje odvečnih gibov) in
- faza stabilizacije (koordinacija gibanja in osvojitvev).

Vendar, potrebno je povedati, da je za avtomatizacijo nekega gibanja potrebnih od 3500 do 7000 ponovitev (Radič, 2008). Ponavljanje iste vaje v nedogled lahko mladega športnika hitro demoralizira in ga odvrne od izbranega športa. Zato je pestrost vadbe pomemben dejavnik programov za otroke. Raznolike vsebine naredijo šport bolj zanimiv, saj stroga specializacija že v zgodnjih letih otrokovega razvoja ni ne priporočljiva in ne priljubljena. Rokomet kot izredno pester, dinamičen in polistrukturen šport ponuja odličen poligon za razvoj vseh motoričnih sposobnosti otroka in s tem tudi osnovo za vse ostale športne panoge.

Programi ORŠ so na voljo v vseh obdobjih leta (pouk ali počitnice) in vsem starostnim skupinam (predšolski in osnovnošolski otroci). Programe glede na pogostost in pomembnost delimo v tri skupine, in sicer redne programe, dodatne programe in obrobne programe.

Redni programi (brezplačni za vse udeležence in izbirni) so:

- celoletna rokometna šola,
- športne urice,
- interna tekmovanja in

- aktivne počitnice.

Dodatni programi (plačljivi in za udeležence izbirni) so:

- rokometne delavnice,
- športni tabori ter
- športne in zabavne prireditve.

Obrobni programi (izbirni in kot dopolnilo ostalim programom) so:

- nagradni in ustvarjalni natečaji,
- strokovni seminarji,
- zunanja tekmovanja in
- izleti ter družabna srečanja.

4.1. *Celoletna rokometna šola*

Celoletna rokometna šola je temeljni program, ki ga izvaja ORŠ in je tudi izhodišče za skoraj vse nadaljnje aktivnosti in programe ORŠ. Ta program je najbolj podoben običajnim oblikam vadbe v rokometnih klubih in je zato tudi množično zastopan. Zastavljen je zelo široko, saj poteka na veliko različnih lokacijah hkrati in se mu zato posveti največ pozornosti. Otrokom nudi celoletno vodeno vadbo rokometna v sklopu interesnih dejavnosti na osnovnih šolah in podružnicah. Vadba je brezplačna, prilagojena otrokovim sposobnostim in poteka v dostopnih terminih od septembra do junija. Namenjen je dečkom in deklicam iz vseh razredov osnovne šole, ki si želijo naučiti osnov rokometna na sproščen in zabaven način ter tako spoznati tudi šport kot celoto iz različnih vidikov.

Vadba v programu celoletne rokometne šole je rekreativne narave, izvaja se na čim večjem številu osnovnih šol in njihovih podružnicah, v ospredju pa je učenje rokometnih prvin, spoznavanje osnov športnega treniranja in vsesplošno razvijanje otrokovih sposobnosti. Poleg rokometna je veliko vsebin dodanih tudi iz drugih športnih panog (predvsem atletike, gimnastike, nogometna in košarke). Nekatere podrobnosti so prikazane v Tabeli 3.

Tabela 3. Obseg vadbe na poljubni osnovni šoli.

Tedenska frekvenca vadbe	1-krat	2-krat	3-krat
Število tednov pouka v šolskem letu	35 tednov	35 tednov	35 tednov
Trajanje ure vadbe	60 min	60 min	60 min
Število tedenskih ur vadbe	1 ura	2 uri	3 ure
Število tedenskih šolskih ur vadbe	1,33 šolske ure	2,67 šolske ure	4 šolske ure
Število letnih ur vadbe	35 ur	70 ur	105 ur
Število šolskih ur vadbe letno	46,55 šolske ure	93,45 šolske ure	140 šolskih ur

V Tabeli 3 je prikazan obseg vadbe na poljubni osnovni šoli, kjer se izvaja program celoletne rokometne šole 1-krat, 2-krat ali večkrat tedensko. Obseg je odvisen od števila skupin in terminov na voljo. V obseg ur niso všteta tekmovanja.

Program celoletna rokometna šola se za otroke v osnovnih šolah lahko izvaja v različnih starostnih kategorijah, ki imajo svoje vsebine (Tabela 4). Te kategorije so:

- cici rokomet (za učence in učenke I. triade),
- mini rokomet (za učence in učenke II. triade) in
- midi rokomet (za učence in učenke III. triade).

V kolikor ima osnovna šola eno ali več podružničnih šol se lahko posebej za otroke iz teh enot organizira še dodatne samostojne skupine, ki niso posebej starostno omejene (podružnične šole so po navadi manjše) in se izvajajo na sedežu podružnične šole. Imena in obseg kategorij seveda niso določeni, ampak se jih lahko po potrebi spremeni in doda nove (v tem opisu je samo predlog). Obseg kategorij je zelo odvisen od zainteresiranosti otrok, velikosti populacije na osnovnih šolah in števila terminov, ki so na voljo v telovadnicah.

Otroci različnih starosti imajo različne sposobnosti dojemanja in učenja, tudi šport in z njim rokomet nista izjemi. Učni načrt za športno vzgojo učenje rokometu deli na tri glavna obdobja (po triadah), v vsakem od teh obdobj so v ospredju drugačni cilji in vsebine (Kovač idr., 2011). Ravno zato pojavne oblike programa celoletne rokometne šole ločimo tudi z vidika ciljev.

Obdobje I. triade predstavlja proces splošne športne vadbe. Operativni cilji programa celoletne rokometne šole za učence in učenke v tem obdobju so (Kovač idr., 2011; Pečovnik, 2009):

- izboljšanje gibalnih in funkcionalnih sposobnosti (skladnost gibanja, moč, hitrost, gibljivost, natančnost, ravnotežje in splošna vzdržljivost),
- primerjanje svoje gibalne učinkovitosti glede na svoj biološki razvoj,
- sproščeno izvajanje naravnih oblik gibanja,
- zavestno nadzorovanje telesa v različnih položajih in gibanjih, ki se jih izvaja v različnih smereh in ravneh ter okoli različnih telesnih osi,
- ravnanje z različnimi športnimi pripomočki (skrinja, klop, letvenik, koza, žoga, kolebnica, kij, obroč, ovira, lopar idr.),
- izvajanje osnovnih prvin atletike, gimnastike in iger z različnimi žogami,
- gibanje z različnimi žogami uporabiti v moštvenih igrah skladno s preprostimi pravili,
- preizkušanje svoje zmogljivosti ob obvladanju svojega telesa,
- razvijanje samozavesti, odločnosti, borbenosti in vztrajnosti,
- pridobivanje osnovnih higienske navad, povezanih s športno vadbo,
- oblikovanje pozitivnih vedenjskih vzorcev (strpno in prijateljsko vedenje v skupini, upoštevanje pravil v igrah in športnega obnašanja, odgovorno ravnanje s športno opremo, odgovoren odnos do narave in okolja),
- spoznavanje primernih športnih oblačil in obutve,
- poimenovanje položajev telesa, različnih gibov in nekaterih učnih oblik,
- poznavanje različnih športnih površin in naprav, poimenovanje nekaterih orodij in pripomočkov,
- razumevanje preprostih pravil elementarnih in nekaterih moštvenih iger z žogo ter
- poznavanje in upoštevanje osnovnih načel varnosti v telovadnici in na igrišču.

Obdobje II. triade je v znamenju procesa uvodnega rokometnega treninga. Operativni cilji programa celoletne rokometne šole za učence in učenke v tem obdobju so (Kovač idr., 2011; Šibila, Bon in Kuželj, 1999):

- izboljšanje gibalnih in funkcionalnih sposobnosti (skladnost gibanja, moč, hitrost, gibljivost, ravnotežje, natančnost, aerobna vzdržljivost),

- primerjanje svoje gibalne učinkovitosti glede na svojo rast in razvoj ter populacijske vrednosti,
- ravnanje z rokometno žogo (držanje, pobiranje, vodenje, lovljenje, podajanje, zadevanje cilja) in drugimi športnimi pripomočki (različne žoge, kolebnice, kiji, obroči, ovire, loparji idr.),
- tekanje, skakanje in metanje rokometne žoge na različne načine po igrišču in v gol,
- zavestno nadzorovanje svojega telesa, gibanje v različnih smereh, okoli različnih osi in v različnem tempu (spremembe smeri, zaustavljanje, varanje),
- izvajanje osnovnih tehnično-taktičnih elementov mini in midi rokometu in njihovo uporabljanje v prirejenih igralnih situacijah (orientacija v prostoru, odkrivanje, vtekanje, kritje igralcev, postavljanje),
- poimenovanje specifičnega rokometnega orodja (goli, goli za mini rokomet) in pripomočkov (žoga, smola) ter poznavanje njihove varne uporabe,
- uporabljanje osnovnih pojmov rokometnega in športnega izrazoslovja,
- upoštevanje pravil mini in midi rokometu,
- razumevanje prednosti primernih športnih oblačil in obutve v različnih pogojih (vadba, tekmovanje, različne vremenske razmere idr.),
- poznavanje in upoštevanje pravil obnašanja ter osnovnih načel varnosti (v telovadnici, na igrišču idr.),
- poznavanje in razumevanje pomena vpliva redne in dovolj intenzivne športne vadbe na telesno držo, kondicijsko pripravljenost, zdravje in dobro počutje,
- poznavanje dejavnikov gibalne učinkovitosti (telesne značilnosti, gibalne in funkcionalne sposobnosti) in razumevanje njihove različnosti med posamezniki,
- oblikovanje pozitivnih vedenjskih vzorcev (vztrajnost, samozavest, medsebojno sodelovanje in pomoč, strpnost, sprejemanje drugačnosti, spoštovanje športnega obnašanja, odnos do varovanja šolske in društvene lastnine) in
- upoštevanje higienskih pravil, povezanih z vadbo (preoblačenje, umivanje po vadbi, čistoča prostorov in osebne športne opreme).

Obdobje III. triade predstavlja proces univerzalnega rokometnega treninga, ki se že nagiba k specialnemu. Operativni cilji programa celoletne rokometne šole za učence in učenke v tem obdobju so (prilagojeno po Dolinšek, 2009; Kovač idr., 2011):

- izboljšanje gibalnih in funkcionalnih sposobnosti (moč, hitrost, skladnost gibanja, gibljivost, ravnotežje, natančnost, aerobna vzdržljivost),
- redno spremljanje svoje gibalne učinkovitosti glede na svoj biološki razvoj in primerjanje s povprečnimi populacijskimi vrednostmi vrstnikov,
- izpopolnjevanje tehnično-taktičnih elementov do stopnje, ki omogoča sproščeno in učinkovito sodelovanje v igri in dodajanje novih (razna preigravanja),
- sposobnost natančnega zadevanja cilja (rokometnih vrat ali prirejenega cilja) z rokometno žogo, natančno lovljenje in podajanje žoge na mestu ali v gibanju,
- razumevanje določenih specifičnih konceptov v rokometni igri (igralne faze, obrambne postavitve, napad s pivotom, vloga vratarja),
- poznavanje značilnosti igrišča, opreme in rekvizitov, ki so potrebni za igranje rokometu in nekaterih različic (midi rokomet, igra 2 x 3:3, igra 2 x 3:3 s tekačem),
- spoznavanje postopka organizacije tekme v midi rokometu in rokometu, prepoznavanje sodniških znakov, pravil rokometu in njihov pomen,
- razumevanje vpliva redne vadbe rokometu in primerne prehrane na zdravje in dobro počutje, pomen nadomeščanja izgubljene tekočine, vitaminov in mineralov,
- spoznavanje in razumevanje preventivne vloge športa v ozaveščanju proti različnim oblikam zasvojenosti in drugim patološkim pojavom sodobne družbe,
- odkrivanje možnosti vključevanja v tekmovalni rokomet v rokometnih klubih,
- oblikovanje pozitivnih vedenjskih vzorcev (vztrajnost, medsebojno sodelovanje in pomoč, strpnost, sprejemanje različnosti, zdrava tekmovalnost, spoštovanje športnega obnašanja, odnos do varovanja šolske in društvene lastnine),
- spoštovanje različnosti in drugačnosti v gibalni učinkovitosti posameznika in
- razvijanje svojih stališč do stranpoti sodobnega športa (doping, komercialni izdelki in storitve idr.).

Tabela 4. Vsebine vadbe v celoletni rokometni šoli po triadah.

I. Triada	II. Triada	III. Triada
Atletska abeceda	Igra mini rokometu	Blokiranje strela

Elementarne igre z žogo	Izbijanje žoge	Conska obramba 2:3
Hitre spremembe smeri	Izmikanje prekršku	Diagonalne podaje
Igra cici rokometa	Krepilne gimnastične vaje	Igra midi rokometa
Komolčna podaja	Kritje napadalca	Menjava mest s križanjem
Lovljenje žoge	Menjava igralnih mest z žogo	Napad 5:0, 5:4 brez pivota
Napad 1:1, 2:0, 2:1	Napad 3:0, 3:2, 4:0, 4:3	Napad 5:0, 5:4 s pivotom
Naravne oblike gibanja	osebna obramba	Podaja s suvanjem
Obrambna preža	Oviranje napadalca	Podaja z odbojem od tal
Odkrivanje igralca	pomoč v obrambi	Podaje v naletu
Podaja z dolgim zamahom	Pravila midi rokometa	Polnjenje in praznjenje prost.
Postavljanje v napadu	Pravila uličnega rokometa	Postavljanje blokade
Postavljanje v obrambi	Preigravanja z eno nogo	Pravila rokometa
Povratna podaja	Protinapad 2:0	Pravila rokometa na mivki
Pravila mini rokometa	Sistem protinapada 1:3	Preigravanja z doskokom
Protinapad 1:0	Spremljanje napadalca	Prevzemanje napadalca
Raztezne gimnastične vaje	Strel iz naklona	Protinapad 3:0
Rokovanje žoge	Strel v skoku	Sistem protinapada 1:2:2
Strel iz naleta	Štafetne igre	Sprostilne gimnastične vaje
Tekalne igre	Tehnika vratarja	Strel iz odklona
vodenje žoge	Varanja brez žoge	Varanje z žogo
Vtekanje v prazen prostor	Vračanje v obrambo	Zaustavljanje napadalca

V Tabeli 4 naštevamo nekatere vsebine, ki jih lahko uporabimo pri izvedbi programa celoletne rokometne šole. V prvem obdobju se učenci osredotočijo na igranje cici rokometa (3+1), v drugem obdobju se prepletata igra mini rokometa (4+1) in midi rokometa (5+1), igra pa se tudi ulični rokomet, v tretjem obdobju se ustvari temelje za rokomet (6+1) preko midi rokometa (5+1), spoznava pa se tudi rokomet na mivki. Vsebine so našteje po abecednem redu.

4.2. Športne urice

Podoben program kot celoletna rokometna šola so tudi športne urice, le da imajo te za ciljno skupino otroke, ki še ne obiskujejo osnovne šole. Ta program od oktobra do maja otrokom ponuja športno vadbo, ki je prilagojena predšolskim otrokom in zajema širok obseg športnih veščin. Zastavljen je kot splošna športna vadba, ki periodično menjuje sklop vsebin (Slika 9). Sklopi, ki se jih lahko pri športnih uricah izvaja, so:

- igre z žogo (osnovni elementi rokometa, nogometa, košarke in odbojke),

- igre z loparjem (osnovni elementi tenisa, namiznega tenisa in badmintona),
- gimnastične delavnice (spoznavanje osnovnih gimnastičnih pojmov in vaj),
- plesne delavnice (navajanje na ritem in glasbo, otroški plesi),
- osnovna motorika (razvoj nekaterih motoričnih sposobnosti),
- atletska abeceda (spoznavanje tekov ter skokov) in
- drugi lokalni športi (odvisno od lokalne ponudbe in tradicije).

Slika 9. Primer razporeditve sklopov vsebin v programu športne urice.

Slika 9 prikazuje, kako se lahko v programu športne urice razporedijo vsebine po mesecih v šolskem letu. Zaporedje sklopov je popolnoma izbirno in prilagodljivo, glavna naloga vaditeljev je doseganje pestrosti in zanimivosti vadbe.

Program športne urice je namenjen dečkom in deklicam iz vrtca, ki želijo na preprost način narediti prve korake v športu, spoznati različne športne zvrsti in prepoznati svojo športno nadarjenost. Pri vadbi se uporablja tudi veliko didaktičnih pripomočkov, ki so še posebej primerni za predšolske otroke. Za varnost otrok je dodatno poskrbljeno, saj športne urice vedno vodi troje ali več vaditeljev hkrati. Vadba je, podobno kot program za osnovnošolske otroke, rekreativne narave, izvaja pa se samo na izbranih lokacijah, kjer infrastruktura to dopušča in v terminih, ko lahko starši otroke pripeljejo in odpeljejo (med 16.00 in 18.00). Veliko vrtcev namreč nima primerne športne infrastrukture oz. lastnega vadbenega prostora, zato je izvajanje tega programa premaknjeno v lokalne športne dvorane ali telovadnice osnovnih šol. To je tudi največji razlog, da lahko program na določeni točki postane plačljiv predvsem zaradi morebitnih najemnin. Zaradi omenjenih težav z razpoložljivostjo objektov ta program ne more biti toliko širok kot program celoletna rokometna šola.

V primeru, da je vadbeni prostor izven lokacije vrtca, vendar še vedno v bližini (telovadnice v kompleksu šole, dislociran prostor v neposredni bližini), lahko vaditelji otroke s pisnim dovoljenjem staršev pospremijo iz vrtca na vadbo in z vadbe nazaj. Trajanje ene vadbene enote športnih uric lahko krepko niha, saj je vadbeni proces večkrat moten zaradi številnih manjših težav, ki jih imajo otroci (mala ali velika potreba, izguba motivacije, slabo počutje). Vadba, ki naj bi trajala 60 min, se lahko tako skrajša tudi za polovico.

Zakon o vrtcih (2005) predvideva delitev predšolske vzgoje na dve obdobji, zato tudi športne urice izvajamo v dveh starostnih kategorijah:

- telovadimo s starši (za otroke od 1 do 3 let) in
- telovadimo sami (za otroke od 3 do 6 let).

Telovadimo s starši je pojavna oblika športnih uric namenjena najmlajšim otrokom v vrtcih (starost od 1 do 3 let), ki jo zaradi specifične razvojne faze otrok izvajamo skupaj s starši. Starši delujejo kot pomočniki svojemu otroku in mu pomagajo pri dejavnostih, ki jih določi vaditelj. Vključevanje staršev v športno vadbo predšolskih otrok je pomembno iz različnih vidikov, saj se otrok počuti varnega, z veseljem sodeluje in uspešno izvaja tudi naloge, ki jih brez pomoči staršev ne bi zmoget (Videmšek, Strah in Stančevič, 2001).

Telovadimo sami je zahtevnejša pojavna oblika športnih uric, kjer lahko malce starejši otroci (starost od 4 do 6 let) že telovadijo sami. Ta oblika predstavlja tisto tipično ponudbo športnih aktivnosti za predšolske otroke, ki je danes aktualna v ponudbi številnih športnih društev in podjetij v Sloveniji. Videmškova in Pišot (2007) pravita, da je gibalni razvoj človekovih funkcij v ospredju predvsem v prvih letih življenja, zato je pomembno, da otrok že v predšolskem obdobju pridobi čim bolj pestro in široko paleto gibalnih izkušenj.

Ne glede na priporočeno ciljno skupino v opisu programa se lahko program športne urice organizira tudi za učence in učenke I. triade osnovne šole. Takšen program je zaradi višje starosti otrok možno še dodatno obogatiti z aktivnostmi, ki jih predšolski otroci ne bi mogli izvajati (šport v naravi, sezonski športi⁹, nekateri manj znani športi¹⁰).

---

⁹ Smučanje, sankanje, drsanje, vodne aktivnosti, plavanje, pohodništvo, rolanje in drugi sezonski športi.

¹⁰ Twirling, sabljanje, balinanje, floorball, kegljanje, hokej na travi in drugi manj znani športi.

Operativni cilji programa športne urice so naslednji (Videmšek in Pišot, 2007, v Videmšek in Visinski, 2001):

- razvijanje koordinacije (celega telesa, rok, nog), ravnotežja,
- povezovanje gibanja z elementi časa, ritma in prostora,
- razvijanje prstnih spretnosti oz. t.i. fine motorike,
- razvijanje moči, natančnosti, hitrosti in gibljivosti,
- sproščeno izvajanje naravnih oblik gibanja (hoja, tek, skoki, poskoki, valjanje plezanje, plazenje itd.),
- usvajanje osnovnih gibalnih konceptov (zavedanje prostora, načina, spoznavanje različnih položajev in odnosov med deli lastnega telesa, med predmeti in ljudmi),
- spoznavanje in izvajanje različnih elementarnih gibalnih iger,
- usvajanje osnovnih načinov gibanja z žogo,
- iskanje lastne poti pri reševanju gibalnih problemov,
- pridobivanje spretnosti vožnje s kolesom, spretnosti kotalkanja ipd.,
- usvajanje osnovnih prvin ljudskih, rajalnih in drugih plesnih iger,
- uvajanje otrok v igre, kjer je potrebno upoštevati pravila,
- spoznavanje pomena sodelovanja v igralni skupini, medsebojne pomoči in športnega obnašanja,
- spoznavanje različnih športnih orodij in pripomočkov, njihovo poimenovanje in uporaba,
- spoznavanje osnovnih načel osebne higiene,
- spoznavanje oblačil in obutev, primernih za gibalne dejavnosti,
- spoznavanje elementarnih iger ter športnih zvrsti, značilnih za naša in druga okolja sedanosti in preteklosti,
- spoznavanje vloge narave in čistega okolja v povezavi z gibanjem v naravi,
- spoznavanje osnovnih varnostnih ukrepov, ki so potrebni pri izvajanju gibalnih dejavnosti, ter ozaveščanje skrbi za lastno varnost in varnost drugih.

V tem programu je metoda igre najpogostejša oblika poučevanja. Igra kot svojevrstna dejavnost je najbolj primerna otrokovi naravi in osnovnim zakonitostim njegovega razvoja; v

največji meri zagotavlja enotnost med gibalnim, spoznavnim, čustvenim in socialnim razvojem (Videmšek in Pišot, 2007). V Tabeli 5 naštevamo najpogostejše vsebine pri programu športne urice.

Tabela 5. Vsebine vadbe v programu športne urice.

Otroci od 1 do 3 let	Otroci od 4 do 6 let
Elementarne igre brez žog	Elementarne igre z žogami
Elementarne plesne igre	Gibanje v oporah
Hoja in tek	Kotaljenje žoge z roko in nogo
Metanje mehkih žog	Lovljenje žoge
Naravne oblike gibanja	Manipuliranje dodatkov z loparji
Osnovni položaji telesa	Manipuliranje dodatkov s palicami
Poigravanje z žogami z različnimi deli telesa	Met žogice
Poligoni z večnamenskimi blazinami	Naskoki na orodja
Premagovanje orodij kot ovir	Odbijanje žoge z roko in nogo
Rokovanje z loparji	Podajanje žoge z roko in nogo
Rokovanje s palicami	Preskok orodij
Skoki v igri	Preval naprej
Spoznavanje gimnastičnih orodij	Preval nazaj
Spoznavanje različnih loparjev in dodatkov	Skok v daljino
Spoznavanje različnih žog	Skok v višino
Spoznavanje ritma	Skoki na mali prožni ponjavi
Spretnostne vaje z žogo	Stoja na lopaticah
Tekalni poligoni	Štafetne igre
Zadevanje cilja z žogo	Vodenje žoge

V Tabeli 5 so naštetne nekatere vsebine, ki jih lahko uporabimo pri programu športnih uric. Vodja programa lahko naštetim dejavnostim doda še nove in tako dodatno popestri in razširi vadbo. Vsebine so navedene po abecednem vrstnem redu.

4.3. *Interna tekmovanja*

Interna tekmovanja predstavljajo najbolj značilno in z motivacijskega vidika zelo pomembno dopolnitev programa celoletne rokometne šole. Otroci, ki v okviru interesnih dejavnosti trenirajo rokomet na svojih osnovnih šolah, se lahko v sklopu tega programa udeležijo turnirjev nižjega ranga. Turnirji so organizirani na netekmovalni način, saj se rezultat ne beleži, igralni čas pa se razdeli med vse otroke razmeroma enako. Nujno morajo igrati vsi v

ekipi. Program je namenjen dečkom in deklicam od 1. do 9. razreda osnovne šole, ki želijo rokomet igrati na tekmi proti drugim ekipam in je brezplačen. Udeleženi otroci dobijo ob koncu tekmovalnega obdobja vsaj simbolične nagrade. Največji poudarek je na dobrem vzdušju otrok, druženju med vrstniki iz ožjega okolja in privajanju na značilnosti tekme. Te značilnosti so:

- igralni čas (trajanje tekme, polčas, time-out),
- sodniki (sodniški znaki, pravila, izključitev, rumeni karton),
- pravila igre (koraki, dvojno vodenje, nošena žoga, prestop, izvajanja prekrškov),
- obnašanje na tekmi (igralci, rezervna klop, gledalci, zapisnikarska miza),
- športna oprema (enotna oprema, športni copati, elastike za lase, ščitniki),
- protokol (pozdravi, žreb, rokovanje z nasprotnikom) in
- druge značilnosti (športni bonton, igralna mesta, faze igre).

Na takih tekmovanjih medsebojno sodelujejo tudi starejše generacije otrok in mladine iz ORŠ, ki tekem ne igrajo, ampak se preizkusijo v drugačnih vlogah (kot trenerji, sodniki, zapisnikarji).

Izraz interno tekmovanje se uporablja zato, ker so tovrstne tekme organizirane v nekem zaprtem okolju (to je lahko rokometni klub, občina ali manjše področje), nastopajoče ekipe so velikokrat medsebojno povezane (nekateri otroci igrajo v istih ekipah v tekmovanjih starejših kategorij, tudi na tekmovalnem nivoju) in pravila tekmovanja so prilagojena danim razmeram (variabilna sestava ekip, prilagodljive starostne skupine, ni evidenčnih kartonov, drugačna pravila igre). RZS v sezoni 2014/15 prvič vpeljuje podoben sistem tekmovanja¹¹ s prirejenimi pravili tudi na klubskem nivoju.

Interna tekmovanja se lahko organizira v več starostnih kategorijah, navajamo samo nekatere, ki so najbolj primerljive (zaradi vzporednosti z uradnimi tekmovanji RZS):

- cici rokomet (za učence in učenke do 3. razreda),
- mini rokomet (za učence in učenke do 5. razreda),
- midi rokomet (za učence in učenke do 7. razreda) in

---

¹¹ Mlajši dečki C (dečki do 5. razreda osnovne šole) in mlajše deklice C (deklice do 5. razreda osnovne šole).

- rokomet (za učence in učenke do 9. razreda).

Na omenjenih tekmovanjih je smotrno nekatera pravila prilagoditi starostni kategoriji otrok. Priporočljivo je, da v vseh kategorijah ekipe igrajo zgolj osebno obrambo (cici in mini rokomet) ali z metodo 2 x 3:3 (midi rokomet), z izjemo najstarejše kategorije, kjer igrajo eno izmed globokih conskih obramb (3:2:1 ali 3:3). Priporoča se, da se za imena ekip uporabi kar imena sodelujočih osnovnih ali podružničnih šol, sploh če je na voljo dovolj otrok iz posamezne šole. Drugače se lahko uporabi imena znanih rokometnih klubov¹². Tudi linija sojenja mora biti na nivoju znanja otrok (najmlajši kategoriji se lahko določene napake v igri spregleda). Tudi Repenšek in Bonova (2007) poudarjata, da sploh v mini rokometu pravila niso strogo določena in jih je mogoče prilagajati znanju vadečih in pogojem dela.

Prehod iz igranja mini rokometu v igranje rokometu po celotnem igrišču je lahko za otroke težaven, saj niso ne telesno, ne psihološko dovolj zreli in tudi njihovo tehnično znanje še ni na ustreznem nivoju za takšno igro (Podhostnik, 2008). Ista avtorica je ugotovila, da je pomembno otrokom olajšati ta prehod preko zaporedja metodičnih korakov (Tabela 6). Zato se v tem diplomskem delu kot oblika igre v internih tekmovanjih uvajata še pojma cici rokomet in midi rokomet. Cici rokomet je v bistvu izpeljanka mini rokometu za učence in učenke do 3. razreda, ki se ga igra 3:3 na istem igrišču z osebno obrambo in s sojenjem prekrška na dotik (kot pri košarki). Midi rokomet pa je vmesna stopnja med mini rokometom in rokometom, ki je namenjena učencem in učenkam do 7. razreda in tistim, ki igre 6:6 še niso osvojili. Posebnost midi rokometu je igra 5:5 z osebno obrambo na igriščih vmesnih dimenzij, ki jih imajo novejšše šolske telovadnice z dvema enotama.

Tabela 6. Oblike igranja tekem na internih tekmovanjih ORŠ.

Igralna oblika	Starost otrok	Število igralcev v ekipi	Dimenzije igrišča	Dovoljene obrambne postavitve
Cici rokomet	6-8 let	3+vratar	20 x 12 m	Osebna (brez dotika)
Mini rokomet	8-10 let	4+vratar	20 x 12 m	Osebna obramba
Midi rokomet	10-12 let	5+vratar	32 x 20 m	Osebna obramba, 2:3
Rokomet	12-14 let	6+vratar	40 x 20 m	3:3, 3:2:1

¹² Za dečke: Kiel, Flensburg, Barcelona, Paris Saint-Germain, Montpellier in podobne ekipe; za deklice: Larvik, Hypö Niederösterreich, Viborg, Budućnost, Győr in podobne ekipe.

V Tabeli 6 so prikazane oblike igranja tekem v sklopu internih tekmovanj ORŠ. V kolikor telovadnice z vmesnimi dimenzijami ni na voljo, se lahko odigra midi rokomet v športni dvorani po principu 2 x 3:3.

Cilji internih tekmovanj ORŠ so sledeči:

- doživljanje vzdušja igranja rokometna na sproščen, prijazen in netekmovalen način,
- spodbujanje spoznavanja, sodelovanja in medsebojnega druženja otrok iz različnih osnovnih šol in rokometnih klubov,
- ponujanje dostopnega in brezplačnega tekmovanja otrokom na lokalni ravni,
- primerjanje svoje gibalne učinkovitosti glede na svojo rast in razvoj ter primerjava s sovrstniki,
- učenje pravil rokometna, obnašanja na tekmi in vseh značilnosti tekmovanja,
- pridobivanje prvih izkušenj glede sistema igranja, povezovanja tehnično-taktičnih elementov in struktur ter tipičnih situacijah, ki se pojavljajo v igri,
- spoštovanje ferpleja, športne etike, zdrave tekmovalnosti in vseh udeležencev na tekmi (sodniki, gledalci, trenerji, tekmovalci),
- povezovanje osnovnih šol (športna vzgoja) in rokometnih klubov (kakovostni šport),
- razvijanje samonadzora, samospoštovanja, pozitivnih vedenjskih vzorcev (pošteno obnašanje, borbenost, spoštovanje vloženega truda) in etike udeležencev,
- priprava na vključevanje otrok in mladine v delo rokometnih klubov in
- vključevanje dijakov, pedagoških delavcev, staršev, predstavnikov rokometnih klubov in drugih organizacij iz širšega področja v organizacijo in izvedbo tekmovanj.

4.4. *Aktivne počitnice*

Aktivne počitnice so program varstva za otroke in mladino. Izvaja se ga med šolskimi počitnicami in je namenjen otrokom iz vrtca ter učencem in učenkam od 1. do 9. razreda osnovne šole. Namen programa je otrokom in mladini ponuditi dnevno aktivno preživljanje prostega časa s športom in jih odvrti od računalnikov, telefonov in televizije, ki so dandanes najbolj popularna fizično neaktivna opravila (Strel idr., 2010). Program je

brezplačen in ni aktivno voden, otroke in mladino se le nadzoruje ter usmerja k raznim športnim dejavnostim, med njimi pa mora biti obvezno tudi rokomet. Vaditelj na začetku pripravi športno površino, orodja ter rekvizite za različne športne vadbe in nato spodbuja otroke in mladino k spontani vadbi. Vadeči se sami odločajo in razporejajo za ponujene aktivnosti.

Glede na športno infrastrukturo (velikost telovadnice, dodatni prostori, zunanje površine) in rekvizite ter orodja (število golov, košev, loparjev, palic, žog, gimnastičnega orodja in ostalih rekvizitov), ki so na voljo, se otrokom in mladini ponudi sledeče dejavnosti:

- ekipne športe (mini rokomet, košarka, mali nogomet, odbojka, floorball),
- individualne športe (atletski in gimnastični poligon, judo),
- igre z loparjem (namizni tenis, badminton, mini tenis),
- plesne aktivnosti (standardni plesi, hip-hop, ritmična gimnastika),
- nekatere manj obravnavane športe (sabljanje, twirling, balinanje, mini golf) in
- igre na zunanjih igriščih (rokomet, nogomet, odbojka na mivki, hokej na rolerjih).

Aktivne počitnice potekajo med šolskimi počitnicami vsak delovni dan v dopoldanskem času, izjemoma tudi v popoldanskem, če je dovolj interesa. Trajanje posameznega dneva je od 2 do 4 ur, udeleženci pa lahko sami izbirajo, katere dneve in koliko časa bodo aktivni. Prisotnost staršev, sploh pri predšolskih otrocih, je zaradi varnosti dobrodošla, saj lahko tudi starši sodelujejo pri določenih igrah. Aktivne počitnice so del rednih programov ORŠ in so zato za vse otroke brezplačne.

Število udeležencev posameznih dni aktivnih počitnic lahko zaradi svoje odprtosti in izbirnosti zelo niha. Čeprav vadba ni aktivno vodena, je potrebno zaradi varnostnega vidika uporabiti zakonsko predpisano¹³ število vaditeljev glede na število otrok na igrišču.

Program aktivne počitnice se lahko glede na starostno skupino vadečih razdeli v tri skupine:

- odprimo telovadnice predšolskim otrokom (za deklice in dečke od 2 do 6 let),
- odprimo telovadnice otrokom (za dekleta in dečke od 6 do 10 let) in

---

¹³ Na 15 otrok mora biti nujno 1 spremljevalec (Kovač in Jurak, 2012).

- odprimo telovadnice mladini (za dekleta in dečke od 10 do 14 let).

Športna infrastruktura v Sloveniji ni vedno dostopna vsem ciljnim skupinam športnikov, saj je v dopoldanskem času večinoma zasedena s poukom športne vzgoje v osnovnih in srednjih šolah, v popoldanskem času pa imajo predvsem v večjih športnih dvorinah prednost športni klubi, ki se ukvarjajo s kakovostnim in tekmovalnim športom (Jurak, 2014). Aktivne počitnice so zato velikokrat vezane na uporabo šolskih telovadnic, ki pa so lahko različnih velikosti. Sliki 10a in 10b prikazujeta racionalno porazdelitev vsebin na dveh različnih dimenzijah športne površine za izvedbo omenjenega programa.

Slika 10a in 10b. Porazdelitev vsebin programa aktivne počitnice na dveh tipih športne površine.

Na Sliki 10 je prikazan primer postavitve vsebin programa aktivne počitnice v športni dvorani (3 enote) ali novejši šolski telovadnici (2 enoti). Postavitev se lahko poljubno dopolnjuje še z zunanji površinami in dodatnimi prostori, ki so na voljo.

Cilji programa aktivne počitnice so:

- ponujanje pestre ponudbe brezplačnih športnih vsebin,
- spodbujanje spontanega druženja, sodelovanja, spoznavanja in prepletanja otrok različnih starosti in iz različnih krajev,
- koristno preživljanje prostega časa otrok in mladine med šolskimi počitnicami,
- povečanje števila aktivnih udeležencev v športnih programih ORŠ,
- povečanje števila odprtih javnih športnih površin v času šolskih počitnic,
- povečanje sodelovanja institucij, ki delujejo na področju programov športa otrok in mladine (osnovne šole, športna društva, panožne zveze, lokalne skupnosti idr.).

V Tabeli 7 so prikazane najpogostejše vsebine za vse tri opisane starostne kategorije.

Tabela 7. Vsebine programa aktivne počitnice po starostnih obdobjih.

Otroci od 2 do 6 let	Otroci od 6 do 10 let	Mladina od 10 do 14 let
Atletski poligon	Badminton	Floorball
Elementarne igre z žogami	Borilne igre	Hokej na rolerjih
Gimnastični poligon	Mini in mala odbojka	Judo in drugi borilni športi
Met vorteksa	Mini rokomet	Košarka
Naravne oblike gibanja	Namizni tenis	Mali nogomet
Plesne igre	Skok v daljino	Mini tenis
Premagovanje ovir	Skok v višino	Odbojka
Štafetne igre	Skoki iz male prožne ponjave	Rokomet
Tekalne igre	Vaje na gimnastičnih orodjih	Sodobni plesi

V Tabeli 7 so opisane vsebine, ki jih lahko otrokom in mladini ponudimo v programu aktivne počitnice. Vsebine so navedene po abecednem vrstnem redu.

4.5. Rokometne delavnice

Rokometne delavnice so krajša in koncentrirana alternativa programu celoletne rokometne šole. Ta program predstavlja več zaključenih celot, ki imajo svoje vsebinske cilje, posebno strnjeno frekvenco vadbe in kratek rok trajanja. Otroci v njihovem okviru spoznavajo osnove rokometu ali nadgradijo svoje rokometno znanje. Rokometne delavnice po navadi potekajo med počitnicami ali ob koncih tedna. Namenjene so učencem in učenkam od 1. do 9. razreda, ki si želijo na drugačen način zapolniti svoj prosti čas, ko nimajo pouka. Vsaka rokometna delavnica je zaključen projekt, ki traja od 3 do 10 dni, in se ne povezuje z ostalimi delavnicami. Otroci se torej lahko odločijo za udeležbo na vsaki delavnici posebej.

Vsak dan rokometnih delavnic je sestavljen iz vsaj dveh delov: prvi del je sestavljen iz rokometnih aktivnosti in predstavlja glavni del dogajanja, drugi del pa je namenjen drugim obšolskim dejavnostim, ki niso neposredno povezane z rokometom, vendar popestrijo program vadbe (Slika 11). Zaradi dodatnih dejavnosti poleg rokometne vadbe traja dan delavnice od 3 do 8 ur. Obšolske dejavnosti, s katerimi se dopolnjuje vadbo, so lahko:

- obisk bazena in športna vadba v vodi ali poleg nje,
- kreativno ustvarjanje z različnimi ročnimi deli,
- tekmovanje v različnih športnih igrah,
- ogled filma, risanke, slik ali video posnetkov,
- kolesarjenje, rolanje ali druga oblike rekreacije,
- igranje družabnih iger,
- pohod in spoznavanje možnosti vadbe v naravi,
- kratko predavanje, obisk gosta ali pogovor na določeno temo,
- kratek tečaj tujega jezika,
- obisk muzeja, gledališča, kina, kegljišča ali zabavišnega centra,
- razne tematske aktivnosti (obdarovanja, izdelava mask, igre na snegu ali morju) in
- druge navedene aktivnosti, ki jih lahko vodja projekta določi sam.

URA	PRIMER 1	PRIMER 2
9.00-9.30	ZBOR	DRUŽABNE IGRE
9.30-10.00	OBISK BAZENA	ROKOMETNI TRENING
10.00-10.30		
10.30-11.00		
11.00-11.30	MALICA	MALICA
11.30-12.00	ROKOMETNI TRENING	TEČAJ TUJEGA JEZIKA
12.00-12.30		
12.30-13.00		ROKOMETNI TRENING
13.00-13.30	TEKMOVANJE V ŠPORTNIH IGRAH	OGLED RISANKE
13.30-14.00		
14.00-14.30	ODHOD	ODHOD

Slika 11. Primer urnika rokometnih delavnic.

Slika 11 prikazuje, kako se lahko razporedi vsebine v programu rokometne delavnice in kako se lahko otrokom ponudi še nekaj več kot le rokometni trening.

Rokometne delavnice se izvaja v domačem okolju (starši otroke vsak dan pripeljejo in odpeljejo), v športni dvorani ali šolski telovadnici, na zunanjih površinah (nogometno igrišče, atletski štadion, razna igrala) in v drugih objektih, ki so primerni za izvajanje programov za otroke in mladino (učilnica, bazen, gledališče, knjižnica, park). Izvaja se jih v sodelovanju z zunanjimi sodelavci (učitelj tujega jezika, vaditelj rolanja, animator itd.). Rokometne delavnice so del dodatne ponudbe ORŠ, udeležba je za otroke izbirna in zato plačljiva. Trajanje delavnic je pogojeno z razpoložljivostjo objektov, dolžino počitnic in številom aktivnosti v dnevu. V kolikor potekajo delavnice dalj časa (več kot 3 ure) je priporočeno otrokom ponuditi počitek in obrok.

Pojavne oblike rokometnih delavnic so določene glede na obdobje, v katerem se lahko izvajajo. Otrokom se lahko pripravi še bolj celovito izkušnjo s prilagajanjem tematike delavnic splošnim in lokalnim običajem glede na letni čas, v katerem potekajo (Tabela 8).

Tabela 8. Pojavne oblike rokometnih delavnic in predlogi tematskih vsebin.

Ime delavnice	Obdobje delavnice	Dodatne tematske vsebine
Krompirjeve delavnice	Jesenske počitnice (4. teden v oktobru)	Igre v naravi, orientacijski tek, pohod, peka krompirja ali kostanjev
Božične delavnice	Novoletne počitnice (4. teden v decembru)	Obisk dedka Mraza ali Božička, iskanje daril, izdelovanje voščilnic
Zimske delavnice	Zimske počitnice (v februarju ali marcu)	Dejavnosti na snegu, izdelovanje pustnih mask
Prvomajske delavnice	Prvomajske počitnice (4. teden v aprilu)	Noč v šotorih in ob tabornem ognju, priprava piknika, ulični roket
Poletne delavnice	Poletne počitnice (julij, avgust)	Dejavnosti na plaži ali kopališču, roket na mivki, aktivnosti z vodnimi baloni
Vikend delavnice	Sobote in nedelje (po razporedu)	Mnogoboj, izdelovanje predmeta ali projekta, matineja v kinu

V tabeli 8 so prikazane pojavne oblike programa rokometne delavnice in nekateri primeri tematskih vsebin ob prazničnih obdobjih in letnih časih.

Cilji programa rokometne delavnice so:

- druženje otrok ob drugačni in pestrejši obliki rokometne vadbe,
- nadgrajevanje individualnega rokometnega znanja,

- nadaljevanje dejavnosti programa celoletne rokometne šole tudi med pouka prostimi dnevi (počitnice in vikendi),
- izpopolnjevanje taktično-tehničnih elementov,
- vključevanje otrok, ki še niso vključeni v program celoletne rokometne šole in
- vključevanje nestandardnih elementov, orodij, metod in pristopov v treninge rokometna.

Vsebine programa rokometnih delavnic so zelo podobne vsebinam celoletne rokometne šole in jih v tem poglavju posebej ne navajamo. Rokometni del tega programa je v bistvu intenzivna oblika programa celoletne rokometne šole, saj otroci v trajanju enega sklopa delavnic naredijo tretjino rokometnih treningov, ki bi jih sicer v šoli v sklopu celoletne rokometne šole¹⁴.

4.6. *Tabori otroške rokometne šole*

Tabor je posebna oblika letovanja, kjer otroci več zaporednih dni intenzivno trenirajo, se učijo novih veščin rokometna ali samo preživljajo počitnice v novem, drugačnem in spodbudnem okolju. Podobni so šoli v naravi, ki jo Kovačeva in Jurak (2012) opredelujeta kot posebno organizacijsko obliko večdnevnega bivanja zunaj prostora šole, v kateri se izpelje strnjeni del obveznega šolskega programa in drugih dejavnosti. Poteka med poletnimi počitnicami na izbrani dislocirani lokaciji, ki ima primerno športno infrastrukturo (športna dvorana, pomožna telovadnica, zunanje športne površine) in pogoje za letovanje otrok (nastanitev v sobah, prehrana z več obroki dnevno, prostori za druženje, dodatna ponudba aktivnosti, bližina športnih objektov). Namenjen je učencem in učenkam od 1. do 9. razreda osnovne šole, ki so že člani ali članice rokometnega kluba, in tudi tistim, ki bi radi rokomet šele spoznali ali ki bi radi počitnice preživeli le na drugačen način, to je ob športu. Tabor traja od 3 do 9 dni; odvisno je od cene namestitve in najema športne infrastrukture.

---

¹⁴ 5 dni programa rokometnih delavnic (12,5 ur rokometna) ima enak obseg kot 3 meseci treninga v programu celoletna rokometna šola (12 ur rokometna).

Na taborih se zaradi odsotnosti nekaterih dejavnikov (predvsem staršev, domačega okolja, ustaljenih dnevnih razvad) otroci lahko medsebojno zblížajo, razvijejo nova prijateljstva, postanejo del skupine in tako zvišajo raven svoje samozavesti in samozadostnosti. Pomemben del tabora je športni del, saj so otroci zaradi celodnevnega vodenega programa ves čas aktivni. Tako lahko skozi aktivnosti na taboru občutno razvijejo svoja športna in rokometna znanja ter nekatere veščine. Udeležba na taboru je del dodatne ponudbe ORŠ in je za vsakega otroka izbirne narave ter plačljiva.

Obvezne sestavine vsakega tabora so:

- trajanje (tabor lahko trajaj od 3 do 10 dni),
- nastanitev (zaželeno je spanje v sobah in posteljah),
- prehrana (vsaj 3 obroki dnevno, najboljši so samopostrežni obroki),
- dnevni program aktivnosti (staršem se predstavi potek skozi vse dni),
- prevoz (avtobus ali v režiji staršev),
- strokovno osebje (vodja tabora, vaditelji, animatorji, zunanji sodelavci),
- športne vsebine (ne glede na vsebino tabora se vsak dan ponudi športne vsebine) in
- morebitna darila (diploma, majica tabora, spominske slike).

Dnevni programu aktivnosti je potrebno nameniti poseben poudarek. Dejstvo, da so vsi otroci na eni lokaciji več dni, ponuja veliko različnih možnosti za aktivnosti, ki običajno med šolskim letom niso možne ali jih okolje športne dvorane in osnovne šole ne dopušča (velja predvsem za aktivnosti v naravi). Izkoristiti je potrebno tudi značilnosti in ponudbo kraja, v katerem poteka tabor. Poleg nekaterih standardnih točk urnika tabora (opisanih na Sliki 12) navajamo še nekaj možnosti, ki se jih lahko uvrsti na dnevni red:

- ogled filma, oddaje ali predstave,
- igranje turnirja ali prijateljskih tekem z drugimi ekipami,
- pohod na izletniško točko,
- kviz z več izbranimi temami,
- predavanje o športni tematiki,
- kopanje v bazenu, vodnem parku ali morju,
- obisk muzeja, spomenika, sejma, naravne znamenitosti ali lokalne prireditve,

- mnogoboj med udeleženci tabora,
- tematski večeri: rokometni krst, modna revija, Slovenija ima talent, pokaži kaj znaš, disco night, palačinka party, cocktail party,
- večerni pohod z baklami ali nočno kopanje,
- igranje družabnih iger,
- izpeljava ekipnih iger lov na lisico, iskanje skritega zaklada, igre brez meja,
- sprejem znanih gostov,
- oblikovanje končne predstave za starše in
- druge aktivnosti, ki jih lahko vodja projekta določi sam.

7.00		8.00		9.00		10.00		11.00		12.00		13.00		14.00	
SPANJE	BUJENJE	JUTRANJA TELOVADBA	ZAJTRK			ŠPORTNE ALI DRUŽABNE DEJAVNOSTI			PROSTI ČAS			KOSILO			
15.00		16.00		17.00		18.00		19.00		20.00		21.00		22.00	
ŠPORTNE ALI DRUŽABNE DEJAVNOSTI				PROSTI ČAS			VEČERJA		TEMATSKI VEČER			UMIVANJE	SPANJE		

Slika 12. Primer urnika tabora ORŠ.

Slika 12 prikazuje primer poteka tabora. Predvsem v točkah, kjer so predvidene športne ali družabne dejavnosti, prosti čas in tematski večer, lahko vodja tabora prilagodi vsebino ciljem tabora, razpoložljivi infrastrukturi, željam otrok in finančnim zmožnostim.

Še posebej je potrebno biti pozorni na določitev ustreznega termina tabora. Običajno je pravi termin ali takoj po koncu pouka (konec junija) ali pred začetkom novega šolskega leta (konec avgusta). Informacije o taboru morajo priti do staršev vsaj nekaj mesecev pred začetkom letovanja. V zadnjem času je zelo pomemben tudi finančni vidik tabora, saj si starši nekaterih otrok ne morejo privoščiti cene tabora. Pomembno je, da se takim družinam, ki se dotikajo socialnega dna, omogoči obročno plačevanje, popust ali subvencijo.

Pojavne oblike taborov navajamo po stopnji rokometnih vsebin, ki jih imajo v svojem programu. Taborje se lahko organizira v naslednjih oblikah:

- rokometni tabor (za otroke od 6. do 9. razreda, ki so člani rokometnega kluba),
- športni tabor (za otroke od 1. do 5. razreda, ki so člani rokometnega kluba) in
- počitniški tabor (za otroke od 1. do 9. razreda, ki niso člani rokometnega kluba).

Pojavijo se lahko tudi drugačne oblike taborov. Prav tako so lahko tudi v času drugih počitnic (jesenski, zimski, prvomajski). Razlika med naštetimi oblikami je predvsem v frekvenci treningov in številu rokometnih vsebin (Tabela 9).

Tabela 9. Razporeditev vsebin v pojavnih oblikah taborov.

Dejavnost	Rokometni tabor	Športni tabor	Počitniški tabor
Športne dejavnosti	5 %	15 %	10 %
Rokometne dejavnosti	20 %	5 %	0 %
Družabne dejavnosti	10 %	15 %	15 %
Dejavnosti zunanjih sodelavcev	5 %	5 %	10 %
Prosti čas	10 %	10 %	15 %
Drugo (spanje, prehrana, umivanje)	50 %	50 %	50 %

Tabela 9 prikazuje razporeditev vsebin v različnih oblikah taborov. Na rokometnem taboru otroci vadijo dvakrat dnevno in vsebina treningov je skoraj v celoti namenjena rokometu. Na športnem taboru otroci vadijo enkrat dnevno in vsebina vadbe je mešana, torej se prepletajo elementi rokometu in drugih športov. Na počitniškem taboru obvezne rokometne vadbe ni na programu, otroci pa lahko preko raznih aktivnosti spoznavajo šport in z njim tudi rokomet.

Udeleženci programov ORŠ so tesno povezani z rokometnimi klubi iz regije, saj so njihovi člani ali pa še bodo. Tudi organizacija taborov je povezana z njimi, saj se velikokrat trenerji in otroci prepletajo med ORŠ in rokometnimi klubi, tako kot se prepletajo njihovi programi. Taborje je zato priporočljivo organizirati v sodelovanju z rokometnimi klubi.

Cilji taborov, ki jih lahko organizira ORŠ, so:

- druženje, spoznavanje in povezovanje otrok iz različnih osnovnih šol in rokometnih klubov,
- povezovanje dela in trenerjev različnih rokometnih klubov iz nekega območja,
- doživljanje in izvajanje športne vadbe izven območja domačega okolja,
- krepitev samostojnosti in samozavesti otrok,
- priložnost spoznavanja zunanjih športov, ki jih drugače v normalnem vadbenem procesu ne bi mogli,
- spoznavanje značilnosti drugih mest, okolij in narave,
- izpopolnjevanje rokometnega znanja in taktično-tehničnih elementov (velja za rokometni tabor) in
- uigravanje ekipe in priprava na tekmovanje (velja za rokometne klube).

4.7. *Športne prireditve*

Večina že navedenih programov ORŠ se izvaja izključno za otroke, ki so njeni člani, torej je učinek notranji. Organizacija športnih prireditev pa je ena izmed tistih oblik programa, ki se izvaja tudi za nečlane, zato je njen učinek notranji in zunanji. Pod pojem športna prireditve štejemo predvsem srednje velik ali velik športni dogodek, ki služi kot predstavitev dela ORŠ javnosti, na njem pa v vlogi udeleženca ali organizatorja sodeluje večina članov ORŠ. Taka prireditve je v koledarskem letu ali tekmovalni sezoni na sporedu samo enkrat in predstavlja enega izmed vrhuncev letnega dogajanja. V sklopu prireditve, ki traja od 1 do 3 dni, sodelujejo otroci, njihovi starši in sorodniki, trenerji in vaditelji, člani in članice rokometnih klubov, vrtci in osnovne šole, gledalci, obiskovalci in vsi ostali zainteresirani. Športne prireditve spadajo v dodatno ponudbo ORŠ.

Pomemben element takih športnih prireditev je njihova prepoznavnost v širši okolici. Njihov pozitiven učinek je tako notranji kot zunanji. Udeležba in dosežki na odmevnih prireditvah namreč še dodatno krepijo popularnost ORŠ med otroki in mladino, to pa zvišuje vpise v

ostale programe ORŠ (notranji učinek), predvsem v program celoletne rokometne šole. Uspešna organizacija in prepoznavnost športnega dogodka predstavljajo ORŠ javnosti v dobri luči, kar je odlična podlaga za pridobivanje sponzorskih sredstev, ugodnejših terminov za vadbo in širšega javnega interesa (zunanji učinek).

Navajamo štiri najpogostejše pojavne oblike športnih prireditev glede na tematiko, ki jo obravnavajo:

- prireditev Mala rokometna olimpijada,
- prireditev Dan rokometna,
- prireditev Mednarodni turnir in
- prireditev Odprto prvenstvo v mini rokometu.

Prireditev Mala rokometna olimpijada je promocijske narave in je namenjena otrokom vseh starosti, ki rokometna še ne poznajo. Kljub temu je prireditev odprta tudi ostalim, ki so se z rokometom že srečali, predvsem staršem, ki bi radi s svojimi otroki prijetno preživeli popoldne. Na večjem igrišču je po principu obhodne vadbe postavljenih več (od 8 do 12) postaj z raznovrstnimi nalogami, ki jih lahko otroci opravljajo ob pomoči staršev. Vaditelji ob postajah otrokom na poseben kartonček napišejo točke od 1 do 3, odvisno kako dobro je bila naloga opravljena. Ko otroci opravijo vse naloge, se jim na posebnem odru za zmagovalce podeli eno izmed treh nagrad, ki so si jo pridobili s seštevkom točk na kartončku. Vsak otrok lahko gre večkrat skozi postaje. Možno je tudi gledati ali igrati mini rokomet na manjšem igrišču na sredini športne površine. Prireditev spremljajo tudi razni nastopi, glasba, animacija, dodatne dejavnosti in predstavitve ORŠ. Organizira se jo na začetku (september ali oktober) ali na koncu (maj ali junij) šolskega leta v enem popoldnevu.

Dan rokometna je načeloma na sporedu konec tekmovalne sezone (maj ali junij). Prireditev je mišljena kot revija celoletnega dela ORŠ in rokometnih klubov, ki sodelujejo z ORŠ. Za osnovnošolske ekipe se organizira turnir med šolami, za srednješolske ekipe pa turnir med klubi; upošteva se starostne kategorije RZS. Po potrebi se lahko organizira tudi tekmovanje za predšolske otroke in članske ali veteranske ekipe. V kolikor je programa veliko in infrastruktura to omogoča, je možno prireditev razdeliti na dva dni. Vsi udeleženci naj dobijo priložnostno nagrado. Prireditev spremljajo tudi različne obrobne dejavnosti in pogostitev,

kot posebne goste pa se lahko povabi državne rokometne reprezentance, priznane rokometne klube ali rokometne zvezdnike. Primer programa Dneva rokometna je dan na Sliki 13, kjer je prikazan letak ob 60 letnici RK Piran.

**60 LET ROKOMETA
V PIRANSKI OBČINI
1954 – 2014**

Športna dvorana Lucija, 6. in 7. Junij 2014

“60 let borbenosti, tekmovalnosti, discipline, uspehov, pripadnosti in prijateljstva. Vse to in še več nam je dal piranski rokomet. In še enkrat več bomo to ponovno obudili. Vaša prisotnost na obeležitvi 60. obletnice bo za nas priznanje za to prehojeno pot in spodbuda za nadaljnje delo.”

Vabljeni vse igralke, trenerji, navijači in ostali rokometni navdušenci! VSTOPNINE NII!

PROGRAM PRIREDITVE

PETEK, 6. JUNIJ 2014

- ob 17.30 TEKMA MLAJŠIH VETERANK
- ob 18.15 SKUPINSKO FOTOGRAFIRANJE VSEH GENERACIJ
- ob 19.00 TEKMA MED RK PIRAN IN SLOVENSKO ŽENSKO MLADINSKO REPREZENTANCO
- ob 20.30 PIKNIK IN DRUŽENJE OB GLASBI

na razporedu bo tudi

- MINI FOTO RAZSTAVA
- LICITACIJA DRESA
- POGOSTITEV GOSTOV

SOBOTA, 7. JUNIJ 2014

- ob 10.00 TEKME V MINI IN CICI ROKOMETU
- ob 13.00 TEKME MLAJŠIH DEKLIC B
- ob 15.00 TEKME MLAJŠIH DEKLIC A
- ob 17.00 TEKME STAREJŠIH DEKLIC
- ob 18.00 MEDGENERACIJSKO DRUŽENJE OB DOBRI HRANI

na razporedu bo tudi

- TEKMOVANJE V ROKOMETNIH SPRETNOSTIH
- MINI FOTO RAZSTAVA
- LICITACIJA DRESA
- POGOSTITEV TEKMOVALK IN GOSTOV

PRIREDITEV BODO OMOGOČILI:

- OBČINA PIRAN
- CONLINE DI PIRANO
- Hartis
- LJUBA KOPER
- Port of Koper
- Mlinca
- MOSTIČEK
- VZAJEMNA
- Sitomat
- QubitClub

Slika 13. Primer letaka za prireditev Dan rokometna (osebni arhiv).

Na Sliki 13 je primer letaka, ki ga je uporabil RK Piran ob praznovanju svoje 60-letnice junija 2014. Kot vzorec prireditve Dan rokometna je za morebitne organizatorje zanimiv program z urnikom.

Mednarodni turnir je med naštetimi pojavnimi oblikami zagotovo največji organizacijski zalogaj, je pa tudi najbolj medijsko odmeven. Namenjen je domačim klubskim ekipam in nekaterim povabljenim klubskim ekipam iz tujine. Organizator določi število starostnih kategorij, maksimalno število ekip in pravila tekmovanja, kar je odvisno od časa, športne infrastrukture in sredstev, ki jih ima na razpolago. Na odprti tip turnirja se lahko prijavijo vse zainteresirane ekipe do zapolnitve prostih mest, na zaprtega tipa turnirja pa soudeležijo le povabljene ekipe. Pri večdnevnih turnirjih je potrebno gostujočim ekipam v času turnirja urediti prenočišče in prehrano.

Za mlajše rokometaše in rokometašice se lahko organizira Odprto prvenstvo v mini rokometu. Razpiše se ga po izbiri v 2 ali 3 starostnih kategorijah (1., 2., 3., 4. ali 5. razred osnovne šole) in ločeno dečki in deklice. V sodobni rokometni dvorani se lahko brez večjih težav naredi troje igrišč za mini rokomet na isti igralni površini. Organizacija je zato sicer mnogo bolj zgoščena, vendar se tekmovanje odvija hitreje. Tekmovanje dečkov in deklic je mogoče zaradi racionalizacije ločiti v dva dela: na primer dečki prvi dan, deklice drugi dan ali dečki dopoldne, deklice popoldne (možnosti je več). Ekipe se v vseh starostnih kategorijah razporedi v skupine po štiri, boljši dve napredujeta v izločilne boje, slabši dve pa v boj za tolažilni pokal po vzoru svetovnega prvenstva IHF¹⁵. Za sojenje, beleženje rezultatov in pomoč pri organizaciji lahko pomagajo trenerji ORŠ in starši otrok.

Organizacija omenjenih prireditev ima predvsem naslednje cilje:

- popularizacija ORŠ in rokometna na širšem območju,
- predstavitev dosežkov, ekip in dela ORŠ javnosti,
- priložnost za druženje članov ORŠ,
- možnost pridobivanja dodatnih sredstev za financiranje ORŠ in
- primerjanje kakovosti ekip ORŠ in rokometnih klubov z drugimi zunanjimi ekipami.

4.8. *Natečajji*

Natečajji so prvi izmed obrobnih programov, ki jih ponuja ORŠ. Vodja projekta razpiše temo in obliko natečaja, udeleženci pa v okviru razpisane teme ustvarjajo svoje izdelke in jih v razpisanem roku oddajo. Ob koncu natečaja posebna komisija vse izdelke ovrednoti in med njimi izbere zmagovalca, ki prejme nagrado. Vsi izdelki so nato na ogled na razstavi. Teme natečajev so vedno povezane z rokometom ali drugimi programi ORŠ. Potekajo med šolskim letom in se zaključijo ob vrhuncih letnega dogajanja v ORŠ, predvsem v času turnirjev. V natečajih lahko sodelujejo vsi zainteresirani otroci, udeležba pa je brezplačna. Namen programa je razvijati kreativnost otrok in pripadnost ORŠ ter pokazati tudi druge talente poleg rokometna.

---

¹⁵ Ekipe, ki se na svetovnih prvenstvih IHF (člani, članice, mladinci, mladinke) po predtekmovanju niso uvrstile v boljšo polovico, igrajo tekme v nadaljevanju za t.i. predsednikov pokal (President's Cup).

Najpogostejše pojavne oblike natečajev so:

- likovni natečaj (otroci ustvarjajo slike, risbe in umetniške izdelke),
- fotografski natečaj (otroci ustvarjajo fotografije),
- literarni natečaj (otroci ustvarjajo pesmice ter pripovedi) in
- ferplej natečaj (otroci ustvarjajo spontane ferplej poteze).

Cilji natečajev v ORŠ so:

- spodbujati kreativnost in čustvenost članov ORŠ, še posebej otrok,
- opozarjati na pripadnost ORŠ, rokometnim klubom in rokometu,
- promovirati ORŠ in rokomet zunaj športnih dejavnosti,
- predstavljanje svoje osnovne šole, vrtca ali kraja,
- spodbujati dobrodelnost, tovarištvo in dobrosrčnost med pripadniki ORŠ,
- povezovanje šol, lokalnih skupnosti, staršev, otrok in drugih organizacij,
- sodelovanje vseh udeležencev tudi izven športnih področij in
- pridobivanje umetniških, likovnih, literarnih, video in drugih izdelkov o ORŠ.

4.9. Seminarji

Seminarji so oblika notranjega izobraževanja članov ORŠ in njihov namen je preko krajših predavanj slušateljem predstaviti ali osvetliti določeno tematiko. Taka predavanja se lahko organizira večkrat letno, odvisno od aktualnosti tematike, njihovo trajanje pa je od 1 do 3 dni. Predvsem daljša predavanja je možno porazdeliti na manjše enote, ki so periodično na vrsti vsak teden ali mesec. K sodelovanju na seminarjih se lahko kot predavatelje povabi tudi strokovnjake iz drugih športnih društev, drugih športnih panog in drugih sektorjev naše družbe, ORŠ pa lahko organizira tudi predavanja svojih članov. Primeren prostor za seminarje so šolske učilnice s projektorjem, manjše predavalnice, vadbeni prostor ali primerno opremljena klubska soba. Skozi mrežo seminarjev lahko ORŠ svojim članom neposredno razjasni določene pojave v športu in si tako olajša razlago svojega dela v prihodnosti. Program seminarjev je eden izmed obrobni dejavnosti ORŠ in je brezplačen.

Pojavne oblike programa seminarji smo določili glede na ciljne skupine, ki so jim predavanja namenjena:

- seminarji za starše,
- seminarji za trenerje in vaditelje ter
- seminarji za otroke.

Velikokrat starši otrok nimajo prave predstave o svoji vlogi pri ukvarjanju svojih pa tudi drugih otrok s športom. Seminarji za starše so namenjeni njihovemu izobraževanju na tem področju. Starše ozaveščajo, kakšen je pomen športa pri vzgoji in socializaciji otrok, opozarjajo jih na lastno vlogo in na primerna ravnanja ob težavah, ki se lahko pojavijo pri ukvarjanju otrok s športom. Starši namreč oblikujejo primerne vedenjske vzorce svojih otrok ob porazih in zmagah ter tako motivirajo svoje otroke, ko nastopijo krize. Seveda pa lahko na seminarjih posredujemo čisto praktična znanja, kot so pravila rokometu, pisanje zapisnika ali upravljanje elektronskega semaforja.

Seminarji za trenerje in vaditelje so namenjeni vsem, ki se v sklopu ORŠ ali rokometnih klubov ukvarjajo s posredovanjem znanja otrokom. Gre predvsem za predstavitev novih spoznanj na raznih področjih poučevanja, uvedbo določenih novosti v rokometne treninge, pojasnjevanje dopolnjenih pravil rokometu, izobraževanje o primernem ravnanju v raznih kritičnih situacijah in posredovanja praktičnega znanja iz izkušenj drugih strokovnjakov. Ta pojavna oblika je zelo primerna za notranjo širitev znanja v ORŠ.

Seminarji za otroke zavzemajo predvsem tematike, ki so lahko otrokom v rokometnih klubih in ORŠ koristne pri vadbi ali preventivi. Otroci se lahko učijo o primerni prehrani za mlade športnike, možnostih samostojne vadbe doma, o vplivu raznih metod vadbe na razvoj svojega potenciala. Izobražujejo se na področju preventive poškodb in še drugih področjih. Seminar se lahko uporabi tudi kot predstavitev določenega znanega gosta ali programa vadbe v določenem obdobju.

Cilji programa seminarji so:

- nuditi izobraževanje in izpopolnjevanje znanja svojih članov na določenem področju,

- obveščanje o spremembah in dopolnilih pravil rokometne igre,
- pridobivanje praktičnih znanj na področju organizacije tekem,
- uvajanje novosti v metodiki poučevanja otrok,
- predstavljanje uspešnih rokometišev, klubov, sistemov in oblik vadbe v rokometnem in športnem svetu,
- vplivanje na dožemanje športne vadbe, tekmovanj in vloge staršev v športu,
- vključevanje in povezovanje strokovnjakov iz različnih panog in
- prikazovanje negativnega vpliva nedovoljenih substanc, neprimernih oblik vadbe in nezdravega načina življenja na razvoj otroka.

4.10. Zunanja tekmovanja

Poleg uradnih tekmovanj, ki jih vsako leto razpiše RZS, je v Sloveniji skozi celo leto na voljo veliko neuradnih tekmovanj za razne starostne kategorije. Udeležba na takih tekmovanjih je odprta za vse rokometne klube, osnovne šole, izbirna moštva in tudi za ekipe ORŠ. Za razliko od državnega prvenstva Slovenije, kjer morajo biti klubi člani RZS in igralci ali igralke imeti licenco, imajo neuradna tekmovanja bolj blaga pravila (ni licenc) in so zato z vidika udeležencev bolj fleksibilna, saj je sestava ekip je enostavnejša. ORŠ ima torej zaradi dobre ponudbe tovrstnih prireditev možnost izbire. Ta program je še posebej prepleten z delom v rokometnih klubih, saj so otroci, ki želijo sodelovati na ponujenih zunanjih tekmovanjih, po navadi tudi člani rokometnih klubov iz regije.

V Tabeli 10 je naveden pregled tradicionalnih športnih prireditev, ki jih organizirajo rokometni klubi ali športne agencije v Sloveniji skozi koledarsko leto.

Tabela 10. Pregled športnih prireditev z rokometno tematiko za mlade v Sloveniji.

Dogodek	Termin	Kraj	Spol	Kategorije
Igrajmo rokomet	Januar, 2. teden	Celje	M/Ž	U8, U9, U10
Naša bodočnost	Februar, 4. teden	Ajdovščina	Ž	U8, U10
Pod Čavnom	Marec, 1. teden	Lokavec	Ž	U11
Zajčkov turnir	April, 1. teden	Radeče	M	U9, U10
Koper cup	April, 2. teden	Koper	M/Ž	U10, U11, U12, U13, U14
Mednarodni turnir	Maj, 1. teden	Kočevje	Ž	U12

Pokal Terme Čatež	Maj, 2. teden	Čatež	M/Ž	U11, U13
Festival mini rokometa	Maj, 3. teden	Razpis ¹⁶	M/Ž	U10
Zasavje cup	Maj, 4. teden	Dol	M/Ž	U9, U10
Harpaston cup	Junij, 2. teden	Vrhnika	Ž	U10, U11, U13, U15, U17
Gorenjska cup	Junij, 2. teden	Cerklje	M/Ž	U9, U10
Športfest	Junij, 4. teden	Koper	M/Ž	U10, U12
Mednarodni turnir	Junij, 1. teden	Ilirska Bistrica	M/Ž	U12, U14, U16
Eurofest	Julij, 1. teden	Izola, Koper	M/Ž	U9, U10, U11, U12, U13, U14, U16, U18, Beach
Odpri turnir mladih	Avgust, 3. teden	Celje	M	U12, U14, U16, U18
Mednarodni turnir	September, 2. teden	Kočevje	Ž	U14
Urbanova ribica	November, 2. teden	Ribnica	M	U8, U9, U10
Piran open	November, 4. teden	Piran	Ž	U8, U9, U10
Miklavžev turnir	December, 1. teden	Hrpelje	Ž	U8, U9
Božično-novoletni turnir	December, 3. teden	Ilirska Bistrica	M/Ž	U8, U9, U10
Božični turnir	December, 3. teden	Izola	Ž	U8, U9

V Tabeli 10 je prikazana ponudba neuradnih rokometnih tekmovanj, ki se jih lahko udeležijo ekipe ORŠ ali rokometnih klubov v Sloveniji. Največ jih je ob koncu šolskega leta, najmanj pa med poletnimi počitnicami in na začetku šolskega leta.

Naloga vodje programa je, da med ponujenimi prireditvami izbere tiste, ki so za ekipe ORŠ najbolj primerne in jih umesti v tekmovalni koledar. Najpomembnejši dejavniki, ki vplivajo na izbiro, so višina prijavnine, razpoložljive starostne kategorije, oddaljenost prizorišča in splošna športna ponudba prireditve. Ta sklop zunanjih tekmovanj spada v obrobne projekte ORŠ in je za otroke izbiren, vendar je zaradi prisotnosti posrednih stroškov skoraj v vseh primerih plačljiv. Stroški, ki nastanejo v tem programu in jih je potrebno upoštevati, so:

- višina prijavnine (cena udeležbe ene ali več ekip na prireditvi),
- avtobusni prevoz (cena avtobusnega prevoza do prireditve in nazaj),
- malica (stroški hrane in pijače za vse udeležene otroke in spremljevalce),
- najem strokovnega kadra (stroški dodatnih spremljevalcev, če je otrok veliko),
- dodatne dejavnosti (razne druge aktivnosti poleg tekmovanja) in
- morebitna namestitvev (cena prenočišča, v kolikor prireditvev traja več dni).

¹⁶ Turnir se organizira za dečke in dekleta ločeno na lokaciji, ki jo izbere RZS preko razpisa.

Cilji programa zunanja tekmovanja so:

- druženje in spoznavanje z ekipami iz Slovenije in tujine,
- primerjava sposobnosti z drugimi ekipami, ki niso del ORŠ,
- dodatna tekmovanja za otroke, ki jim interna tekmovanja niso dovolj,
- spoznavanje tekmovalnega načina igranja tekem,
- pridobivanje tekmovalnih izkušenj in
- razvijanje samonadzora, samospoštovanja, pozitivnih vedenjskih vzorcev in etike udeležencev.

4.11. Družabna srečanja

Program družabna srečanja je namenjen zabavi in sprostitvi članov ORŠ. Organizirajo se predvsem ob zaključkih določenih letnih obdobj (konec koledarskega leta, konec pouka), nekaterih posebnih priložnostih (praznovanje osebnega praznika), kot dopolnitev drugim prireditvam ali pa zgolj za zabavo. Na družabnih srečanjih se ljudje, ki so v različnih vlogah v ORŠ (otroci, starši, trenerji, vaditelji, sponzorji, navijači, simpatizerji, učitelji), spoznavajo med sabo, izmenjujejo izkušnje, se družijo in sklepajo prijateljstva. ORŠ tako postopoma postaja del vsakega izmed njih, torej živeča struktura. Družabna srečanja so kot obrobni program ORŠ popolnoma izbirni in podvrženi finančnemu ali osebnemu vložku udeležencev.

Najbolj tipične pojavne oblike družabnih srečanj so:

- izleti,
- praznovanje rojstnih dni,
- zaključni pikniki in
- organizacija veselice.

Izleti se lahko organizirajo v različne kraje v Sloveniji in tujini. Za otroke in družine so še posebej primerni zabaviščni parki v bližini (adrenalinski park, vodni park, cirkus), saj že sami

po sebi ponujajo organiziran celodnevni aranžma, možno pa je tudi organizirati lastne izlete (pohod na izletniško točko, obisk znamenitosti).

Praznovanje rojstnih dni je novost, ki jo ponuja že veliko društev. Zainteresiranemu otroku in njegovim povablencem se pripravi nepozabno praznovanje v športni dvorani. Program rojstnega dne zajema prihod povablencev, odpiranje daril, športne delavnice, animacijo otrok, rezanje torte in proste športne igre.

Zaključni pikniki so najprimernejša oblika za druženje članov ORŠ ob zaključku tekmovalne sezone, koncu pouka ali praznovanju državnih praznikov. V veliki meri se lahko pri organizaciji angažira tudi starše otrok (pomoč pri kuhanju, animaciji, organizaciji). Za organizacijo piknika je potreben primeren prostor, kjer je možno izvajati športne igre, zato so najprimernejše lokacije v naravi ali pri športnih objektih.

Organizacija veselice je nekoliko bolj zapletena kot zaključni piknik, saj je namenjena vsem prebivalcem širšega okolja. Takšno veselico se lahko izvaja v povezavi s tradicionalnim lokalnim praznikom. Prireditelj in nekatere storitve je možno tudi tržiti in na tak način ORŠ pridobiti prepotrebna sredstva za delovanje. Obvezne sestavine veselice so primeren prostor s plesiščem, ponudba hrane in pijače, zabavni program z glasbeno skupino in širok organizacijski odbor.

Cilji družabnih srečanj so:

- obeležje pomembnih trenutkov v delovanju ORŠ ali rokometnih klubov,
- spodbujanje pripadnosti, prijateljstva in tovarištva med udeleženci,
- zabava in druženje članov ORŠ in njenih simpatizerjev,
- promocija dela in dosežkov ORŠ,
- pridobivanje sredstev za delovanje ORŠ in
- povezovanje različnih tipov organizacij (društva, lokalne skupnosti, podjetja).

5. ORGANIZACIJA OTROŠKE ROKOMETNE ŠOLE

Odličnih rezultatov in velikega kluba ni brez domačih igralcev, ki so zrasli v podmladku, zato je potrebno veliko pozornost posvetiti delovanju in organizaciji podmladka (Bon, 1999). Izkušnje, ki sem jih kot trener in vodja športnih projektov pridobil skozi leta, so me pripeljale do spoznanja, da je delo z mladimi v slovenskih rokometnih klubih, predvsem pa delo v najmlajših kategorijah in v osnovnih šolah, z vidika organiziranosti slabo zastavljeno. Klubi se te tematike lotevajo preveč površinsko, prepogosto organizirajo svoje aktivnosti po principu ribiške mreže. Vadbeno skupino (mrežo) za najmlajše samo postavijo in čakajo, da se otroci (ribe) ujamejo vanjo. Zadovoljijo se že z dejstvom, da določene mlajše ekipe obstajajo (pogled od zunaj), ne ozirajo pa se na to, kako se s temi ekipami upravlja (pogled od znotraj). Velikokrat je število mlajših ekip v rokometnem klubu prilagojeno zahtevam RZS, ki narekuje določeno kvoto mlajših kategorij za tekmovalne članske ekipe na višjem rangu tekmovalja. Število mlajših ekip v takšnem rokometnem klubu je zato bolj plod obveze kot potrebe.

Bonova (1999) v svojem članku razlaga, da je med stalno zaposlenimi v organizaciji vrhunškega rokometnega kluba tudi koordinator dela z mladimi. Te funkcije, vsaj v njeni samostojni obliki, ne pa kot dopolnilna funkciji kakega drugega dela v klubu, slovenski rokometni prvoligaši skoraj ne poznajo. Dejstvo je, da Košarkarska zveza Slovenije (KZS) in Nogometna zveza Slovenije (NZS) določata klubom obvezno kvoto zaposlenih trenerjev v njihovih mlajših kategorijah, če želijo dobiti licenco za igranje v najvišjem rangu tekmovalj¹⁷. KZS določa, da morajo imeti klubi vsaj 2 trenerja, ki sta zaposlena za polni delovni čas (Pravilnik o licenciranju košarkarskih klubov, 2012), NZS pa kar 4 (Pravilnik o licenciranju nogometnih klubov, 2012). RZS tega določila nima, zato pa je tudi število zaposlenih trenerjev, ki delujejo zgolj v mladinskem pogonu kluba, zelo nizko.

Takšno slepo ravnanje in čakanje na splet srečnih okoliščin le redko daje konkretne in dobre rezultate. Našteti so nekateri pojavi, ki jih lahko zasledimo v rokometnih klubih, kjer je delo z mladimi slabo organizirano:

---

¹⁷ Liga Telemach (KZS), Prva liga Telekom Slovenije (NZS).

- majhno število mlajših vadbenih skupin poleg članske selekcije (dobro organiziran klub jih ima od 4 do 7),
- premajhno število vadečih v vadbenih skupinah (v dobro organiziranem klubu je število vadečih v vsaki skupini od 12 do 16),
- večje razlike v individualni tehniki in motoričnih sposobnostih med vadečimi v istih skupinah (v dobro organiziranem klubu so te razlike majhne),
- nezadostno število trenerjev in drugega osebja na treningu (dobro organiziran klub ima na vsako vadbeno skupino poleg trenerja še od 1 do 3 ljudi osebja),
- minimalno število tekem vadbene skupine v sezoni (v dobro organiziranem klubu vsaka vadbeno skupina odigra letno od 20 do 30 tekem),
- preveliko število tekem na vadečega v sezoni (v dobro organiziranem klubu en igralec ali igralka igra samo za svojo starostno kategorijo ali eno višje) in
- neaktivnost kluba v izobraževalnih ustanovah v regiji (dobro organiziran klub aktivno sodeluje z 3 do 8 osnovnimi ali srednjimi šolami).

Opaziti je, da se rokomet kot sicer izredno primerno orodje za razvoj otrokove motorike vedno manj pojavlja kot sestavina učnih načrtov v šolah in kot del lokalne športne ponudbe. Nove dvorane se gradijo, športna ponudba v slovenskih krajih se krepi, občinski proračuni v veliki meri še vedno financirajo lokalni šport, vendar število novih rokometnih klubov upada v primerjavi z drugimi konkurenčnimi dvoranskimi športi.

ORŠ je zelo povezana z delovanjem rokometnih klubov v regiji. Od naštetih pojavov, ki smo jih opisali v enem izmed prejšnjih odstavkov in ki določajo stopnjo organiziranosti mladinskega pogona nekega kluba, pa je zagotovo zanjo najpomembnejši zadnji, torej aktivnost v osnovnih in srednjih šolah. Pri tem ima veliko vlogo tudi krovna rokometna organizacija RZS, ki po besedah Bonove (2007) s tremi projekti nudi pomoč pri popularizaciji rokometu izven rokometnih klubov:

- projekt Rokomet v šole (namenjen mini rokometu v osnovnih šolah),
- projekt Rokometni oddelek Gimnazije Šiška (namenjen šolanju rokometišev in rokometišic v srednji šoli) in
- projekt Panožnih športnih zvez (namenjen klubom in trenerjem na lokalni ravni).

Tudi druge krovne organizacije v drugih športnih disciplinah nudijo svojim klubom pomoč pri popularizaciji svojega športa na državni ravni. V Tabeli 11 je prikazana primerjava projektov za mlade, ki jih izvajajo nekatere panožne krovne organizacije v Sloveniji in tako približujejo svojo športno panogo ciljni publiki.

Tabela 11. Primerjava projektov za mlade med nekaterimi panožnimi zvezami.

Projekt/Zveza	RZS	KZS	NZS	OZS
Šport v osnovnih šolah	DA (Rokomet, moja igra)	DA (Košarkarski Superšolar)	DA (Rad igram nogomet)	NE
Športni oddelek	DA (Gimnazija Šiška)	NE	DA (Gimnazija Šiška)	DA (Gimnazija Šiška)
Promocijske akcije	NE	DA (Igriva košarka)	DA (Značka nogometaša)	NE
Panožne športne šole	DA (8 trenerjev)	DA (6 trenerjev)	DA (9 trenerjev)	DA (7 trenerjev)
Športni tabor	DA (Športni kamp RZS)	DA (Tabor KZS)	NE	NE
Regijsko selekcioniranje	DA (3 področja)	DA (4 področja)	DA (9 področij)	DA (6 področij)
Televizijska oddaja	NE	DA (Slobasket.tv)	DA (Rad igram nogomet)	NE
Športna revija	NE	NE	DA (Naš nogomet)	NE
Akcije posebno za dekleta	NE	DA (Velika igralka)	DA (Rada igram nogomet)	NE
Kodeks obnašanja	DA (Ferplej zaprisega)	DA (Častna košarkarska)	DA (Pravila udeležencev)	NE
Skupaj	6	8	9	3

V Tabeli 11 je prikazana primerjavo med projekti za mlade, ki jih organizirajo na štirih panožnih zvezah (RZS, KZS, NZS in OZS). Iz nje lahko ugotovimo, da največ vlagata v področje popularizacije svoje športne panoge KZS in NZS, zaostajata pa RZS in OZS. RZS je v prejšnjih letih nekatere projekte že izvajala, a jih je opustila (oddaja Rokomet, moja igra).

Športna društva in posameznike po Sloveniji je zato potrebno spodbuditi, da se lotijo organizacije svojih roketnih aktivnosti bolj podrobno in sistematično, to pa se seveda mora začeti že v mlajših starostnih kategorijah. Organizacija vadbe ne sme biti eden izmed razlogov, zakaj rokometa v nekem mestu ali regiji ne moremo ponuditi. V tem poglavju so

osvetljena glavna izhodišča, ki so temelj za organiziranje uspešne ORŠ in predstavljajo tisto bistveno razliko med navadnim šolskim krožkom in sistemom organizirane rokometne vadbe za otroke. Problemi, ki so navedeni in analizirani so:

- pomanjkanje teoretičnih izhodišč pri zasnovi otroške rokometne šole,
- formalno-pravni postopek ustanovitve otroške rokometne šole,
- način sodelovanje z osnovnimi šolami in vrtci,
- prepletanje vadbenih skupin med rokometnimi klubi in osnovnimi šolami,
- priprava tedenskega ciklusa treningov,
- organizacija letnega terminskega plana,
- organizacija primernih tekmovanj za razne starostne skupine,
- načini stimulacije otrok in strokovnega kadra ter
- nekatere možnosti financiranja.

5.1. *Teoretična izhodišča*

V laični javnosti je razširjeno mnenje, da je rokomet grob šport, kjer je veliko poškodb, da je še posebej neprimeren za dekleta, da ga lahko igrajo le izbranci, saj se selekcioniranje otrok začne že zelo zgodaj. Velikokrat je v središču pozornosti zato, ker sodniške odločitve krojijo izide tekem, na določenih lokacijah pa je nepriljubljen tudi zaradi uporabe smole¹⁸. To je povsem izkrivljena slika, ki odvrta od tega športa otroke, učitelje, starše, različne ustanove, medije in širšo javnost. ORŠ ponuja drugačno podobo rokometu. Ta temelji na dostopnosti, prilagodljivosti, zanimivosti, množičnosti, sproščenosti, igrivosti, izbirnosti, druženju, zabavi in drugih pozitivnih vrednotah.

Na taki osnovi so oblikovana teoretična izhodišča ORŠ, ki so:

- otrokom ponuja osnovno brezplačno vadbo v okviru interesnih dejavnosti (vadba je tako s finančnega, lokacijskega kot časovnega vidika dostopna vsem zainteresiranim),

---

¹⁸ Smola se v rokometu uporablja kot pripomoček za lažje držanje, podajanje, metanje in lovljenje žoge.

- svoje dejavnosti izvaja na čim več različnih lokacijah, tudi na manjših osnovnih šolah, podružničnih šolah in vrtcih (otroška rokometna šola tako doseže pravo množičnost in prepoznavnost),
- aktivnosti otroške rokometne šole niso omejene glede na spol ali starost vadečih (velikost in program vadbenih skupin se prilagaja številu in sposobnostim vadečih, prehajanja med njimi pa so prosta),
- za otroke se periodično organizira netekmovalno obliko igranja rokometu, kjer ni rezultata in z obveznimi menjavami ob prekinitvah (brez rezultatskih ciljev pride v ospredje zabava v športu, saj se družijo in igrajo vsi),
- vsem sodelujočim se omogoči, da se glede na svojo aktivnost in trud potegujejo za razne simbolične nagrade (stimulacija otrok k aktivnejšemu sodelovanju naredi programe otroške rokometne šole bolj zanimive),
- izvaja se atraktiven program vadbe s poudarkom na igri, razvoju motoričnih sposobnosti in osnovnih veščinah (ni veliko ponavljanja in grobosti, vsebine se menjujejo in so enostavne, vadba pa je zato bolj sproščena),
- otrokom se ponudi tudi druge neobvezne dejavnosti, kot so izleti, srečanja, tabori in delavnice, ki dopolnjujejo osnovno ponudbo (odločajo sami, kje bodo sodelovali, zato je v ospredju izbirnost vsebin),
- vse aktivnosti se ponuja brez uporabe smole (vadba je možna v vseh športnih dvoranah) in
- otrokom se omogoči vzporedno vključevanje v nadaljevalne vadbene skupine in tekmovalni šport (ORŠ nudi osnovo, specializacija in grobo selekcioniranje pa se začne v rokometnih klubih).

5.2. *Ustanovitev, oblika poslovanja in struktura*

Delovanje ORŠ je nujno povezano z ustanovitvijo določene organizacijske oblike, ki omogoča skupno poslovanje več oseb ali skupin z enakimi interesi. Različne organizacijske oblike imajo različne postopke ustanovitve in določene medsebojne razlike v delovanju. Po skrbnem premisleku so najbolj primerne organizacijske oblike:

- društvo,
- gospodarska družba in
- zasebni zavod.

Društvo je najbolj dostopna organizacijska oblika za poslovanje ORŠ in tudi oblika, ki jo večinoma uporabljajo slovenski rokometni klubi. V Zakonu od društvih (2011) je društvo opredeljeno kot samostojno in nepridobitno združenje, ki ga ustanovitelji ustanovijo skladno z zakonom zaradi uresničevanja skupnih interesov. Eden izmed pogojev za ustanovitev društva je določitev namena in ciljev društva, ki ga določijo člani v temeljnem aktu društva. Uporabniki programov ORŠ so torej v tej organizacijski obliki člani društva.

Športno društvo se ustanovi ko:

- vsaj 3 ustanovitelji (bodoči člani društva) ugotovijo svoje skupne interese v društvu in pripravijo temeljni akt društva (statut, pravila), ki mora biti v skladu z zakonom,
- ustanovitelji povabijo bodoče člane na ustanovni občni zbor ali ustanovno skupščino novega društva na določenem kraju in ob določenem dnevu,
- na ustanovnem občnem zboru ustanovitelji in bodoči člani sprejmejo sklep o ustanovitvi društva, potrdijo temeljni akt društva in v skladu z njim določijo vse organe društva (zastopnika ali predsednika društva, upravni in nadzorni odbor ter druge komisije),
- o poteku ustanovnega občnega zbora se vodi zapisnik, ki ga podpišejo zapisnikar in 2 overovatelja zapisnika, v njem pa mora biti število prisotnih bodočih članov društva enako vsaj številu mest v organih društva (ostali postanejo člani),
- na upravni enoti, kjer bo društvo imelo sedež, zastopnik društva odda vlogo za registracijo društva,
- vlogi zastopnik priloži tudi izvod temeljnega akta društva, zapisnik ustanovnega občnega zbora, spisek podatkov ustanoviteljev društva, naslov sedeža društva in podatek o dejavnostih društva ter predlog glavne (nepridobitne) dejavnosti.

Tabela 12. Prednosti in slabosti poslovanja v obliki društva.

Prednosti	Slabosti
Majhni stroški ustanovitve 31,72 EUR	Odločanje je vezano na število in voljo članov
Možnost pridobitve raznih subvencij	Lastnik društva so člani

Možnost opravljanja pridobitnih dejavnosti	Delitev dobička med člani je nična
Kandidiranje za proračunska sredstva na javnih razpisih	Menjavanje organov društva na določena časovna obdobja
Možnost nastopanja ekip društva v tekmovanjih RZS	Zastopnik društva je za poslovanje odgovoren s svojim premoženjem
Ni ustanovnega kapitala	Obdavčitev kot vse gospodarske družbe

V Tabeli 12 so prikazane nekatere prednosti in slabosti poslovanja ORŠ v obliki društva. Kljub zelo nizkim stroškom ustanovitve je ugotovljeno, da je vidik vodenja društva največja slabost, saj o vodenju odločajo vsi člani, ki pa velikokrat nimajo dovolj izkušenj na tem področju.

Gospodarske družbe imajo več različnih oblik (d. n. o., d. o. o., k. d. in druge), odvisno od števila družbenikov in njihovega načina odgovornosti (Zakon o gospodarskih družbah, 2013). Najprimernejša oblika za delovanje ORŠ je družba z omejeno odgovornostjo (d. o. o.), ki jo tudi uporablja večina slovenskih podjetij. Postopek ustanovitve enoosebne družbe je zelo poenostavljen in se ga lahko uredi tudi preko osebnega računalnika, ki ima nameščeno digitalno potrdilo (preko portala e-VEM). V tem organizacijskem primeru uporabniki programov ORŠ postanejo kupci storitev.

Za ustanovitev družbe z omejeno odgovornostjo potrebujemo naslednje:

- podatke o ustanovitelju ali ustanoviteljih (ime, priimek, EMŠO, delež v kapitalu),
- določene dokumente ustanoviteljev (osebno izkaznico, davčno številko),
- firmo podjetja (ime podjetja),
- poslovni naslov podjetja,
- kontaktne podatke podjetja,
- potrdilo o plačilu osnovnega kapitala (7500 EUR na začasnem depozitnem računu),
- določitev zastopnika podjetja (direktorja je potrebno zaposliti),
- določitev dejavnosti podjetja (nekatere dejavnosti potrebujejo posebna dovoljenja),
- napoved prihodkov in odhodkov.

Tabela 13. Prednosti in slabosti v obliki družbe z omejeno odgovornostjo.

Prednosti	Slabosti
Odločanje je prepuščeno lastnikom	Ustanovni kapital znaša 7500,00 EUR
Enostavna ustanovitev preko računalnika	Višji stroški poslovanja
Lastniški deleži so opredeljeni s pogodbo	Nujna zaposlitev direktorja

Možnost pridobitve raznih subvencij	Izplačevanje dobička je davčno obremenjeno
Družbeniki so odgovorni le v višini svojega vložka v podjetje	Kandidiranje za proračunska sredstva je izredno okrnjeno
Delitev dobička med lastniki	Ni možno nastopanje v uradnih tekmovanjih

V Tabeli 13 so prikazane nekatere prednosti in slabosti poslovanja ORŠ v obliki družbe z omejeno odgovornostjo. Ta oblika nudi lastnikom večjo varnost, saj za obveznosti družbe ne jamčijo z osebnim premoženjem, vendar so stroški poslovanja in ustanovitve izredno visoki.

Zadnja organizacijska oblika, ki je primerna za delovanje ORŠ, je zasebni zavod. Zasebni zavod je organizacija, ki se ustanovi za opravljanje dejavnosti vzgoje in izobraževanja, znanosti, kulture, športa, zdravstva, socialnega varstva, otroškega varstva, invalidskega varstva, socialnega zavarovanja ali drugih dejavnosti, če cilj opravljanja dejavnosti ni pridobivanje dobička (Zakon o zavodih, 1996). To je ena najprimernejših oblik, saj združuje nekatere prednosti obeh prej predstavljenih oblik. Uporabniki programov ORŠ lahko pri taki obliki sodelujejo kot snovalci programov ali samo kot koristniki.

Ustanovitev zasebnega zavoda je najtežja med vsemi tremi predstavljenimi oblikami, saj morajo ustanovitelji urediti veliko dokumentov. Postopek je takšen:

- ustanovitelj ali ustanovitelji sprejmejo akt o ustanovitvi zasebnega zavoda in statut zavoda,
- v skladu s statutom se imenuje organe zavoda (direktorja, svet zavoda, strokovni svet in strokovnega vodjo),
- na začasni depozitni račun se položi sredstva za začetek dela zavoda (višina začetnega kapitala ni določena),
- določi se predlog šifre glavne dejavnosti zavoda,
- izpolni se predpisane obrazce (UST 0, UST 1, UST 2 in UST 3) za vpis zavoda v sodni register in se vso dokumentacijo vloži na okrožnem sodišču, kjer bo zavod imel sedež.

Tabela 14. Prednosti in slabosti v obliki zasebnega zavoda.

Prednosti	Slabosti
Zavod upravlja svet zavoda	Višji stroški poslovanja
Lastniški deleži so opredeljeni s pogodbo	Nujna zaposlitev direktorja
Možnost pridobitve raznih subvencij	Neprofitna organizacija
Kandidiranje za proračunska sredstva na	Dobička ni možno izplačati in se ga porabi za

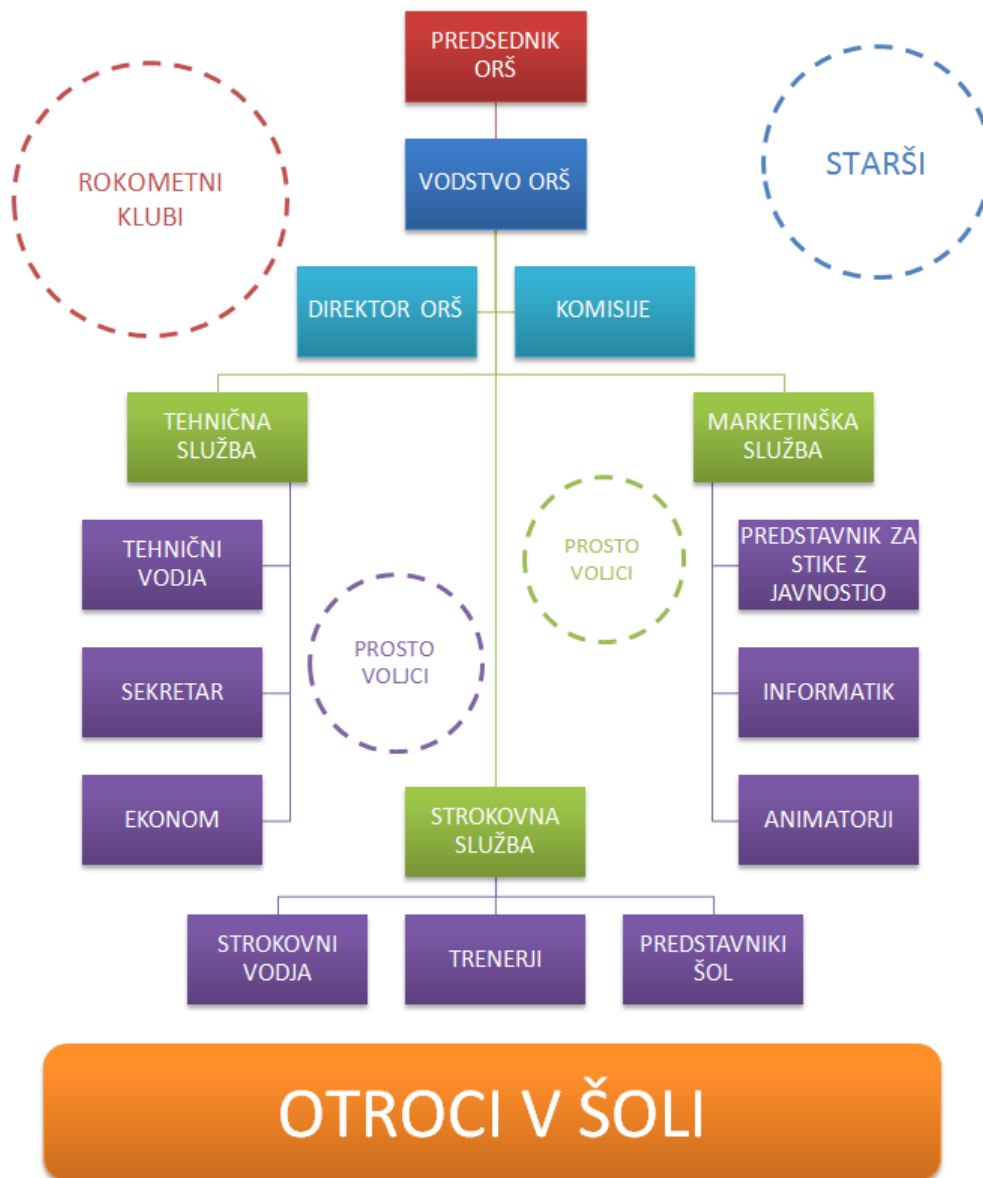
javnih razpisih	uresničevanje ciljev zavoda
Lastniki imajo le omejeno odgovornost	Stroški ustanovitve pri notarju
Ustanovni kapital ni določen	Omejeno število dejavnosti
Možnost opravljanja pridobitnih dejavnosti	Ni možno nastopanje na uradnih tekmovanjih

Tabela 14 prikazuje določene prednosti in slabosti poslovanja ORŠ v obliki zasebnega zavoda. Zasebni zavod v bistvu deluje podobno kot družba z omejeno odgovornostjo predvsem v zvezi z varnostjo osebnega premoženja, vendar zanjo ni potrebno vplačati visokega ustanovnega kapitala. Slabost je v tem, da si lastniki ne morejo izplačati dobička.

Ne glede na poslovno obliko, ki jo lahko za delovanje ORŠ izberemo, je vsem skupna podobna organizacijska struktura. Na Sliki 14 prikazujemo organigram ORŠ z naslednjimi elementi:

- predsednik ORŠ (ustanovitelj, lastnik; oseba, ki idejno vodi organizacijo in vodstvo),
- vodstvo ORŠ (organ, ki skupaj s predsednikom vodi organizacijo in zagotavlja ustrezne pogoje za delo; tvorijo ga predstavniki rokometnih klubov, staršev, lokalnih skupnosti, strokovnega kadra, delavcev osnovnih šol in drugi),
- direktor ORŠ (oseba, ki izvršuje naloge vodstva, vodi ostale sektorje in skrbi za pozitivno poslovanje ORŠ),
- komisije (disciplinska, strokovna, razvojna, projektna; organi, ki se formirajo po potrebi z določenim namenom, npr. za oblikovanje učnega načrta ali izdelavo promocijskega načrta),
- tehnični vodja (oseba, ki skrbi za nemoteno operativno delovanje programov ORŠ),
- sekretar (oseba, ki skrbi za dokumente in pisarno ORŠ ter vodi poslovne knjige),
- ekonom (oseba, ki skrbi za orodja, pripomočke, inventar in ostalo lastnino ORŠ),
- strokovni vodja (oseba, ki skrbi za vsebinsko ustreznost programov ORŠ in nadzoruje delo trenerjev na osnovnih šolah),
- trenerji (osebe, ki operativno vodijo in izvajajo programe ORŠ na terenu),
- predstavniki šol (športni pedagogi, učitelji, ravnatelji, drugi delavci na šoli; osebe, ki skrbijo za koordinacijo med ORŠ in osnovnimi šolami),
- predstavnik za stike z javnostjo (oseba, ki preko klasičnih in novodobnih medijev komunicira z javnostjo ter skrbi za ažuriranje spletnih mest ORŠ),

- informatik (oseba, ki oblikuje promocijske letake, plakate, slike, video vsebino, spletno stran in ostali interaktivni material) in
- animatorji (osebe, ki srbijo za spremljevalne in promocijske dejavnosti ORŠ).

Slika 14. Organigram otroške rokometne šole.

Na Sliki 14 je podrobno razčlenjena struktura ORŠ. Velja poudariti, da organigram predstavlja idealni model, ki bi bil težko izvedljiv v praksi, predvsem zaradi finančnega vidika. V manjših organizacijah lahko ena oseba prevzame več funkcij, za večino dela pa se lahko angažira tudi prostovoljce.

5.3. Sodelovanje s klubi

Organizacija podmladka vrhunskega rokometnega kluba temelji na dveh nivojih: zunaj kluba, v obliki krožkov po osnovnih in srednjih šolah, in znotraj kluba, skozi organizirano delo mlajših starostnih kategorij (Bon, 1999). ORŠ ne sodeluje zgolj z rokometnimi klubi, temveč je del njih. Lahko tudi rečemo, da je osnova za klube ORŠ, za ORŠ pa so osnova klubi. Oba akterja drug brez drugega ne moreta biti dolgoročno uspešna. Delovanje je torej vzajemno, prepleteno in z enakim ciljem – navdušiti otroke za vključevanje v rokometno igro, perspektivnim omogočiti kvaliteten trening za razvoj njihovega potenciala in konkurenčno tekmovanje, manj perspektivnim pa nuditi rekreativno obliko športa in obilico zabave.

Sodelovanje z rokometnimi klubi naj bi potekalo ob upoštevanju naslednjih načel:

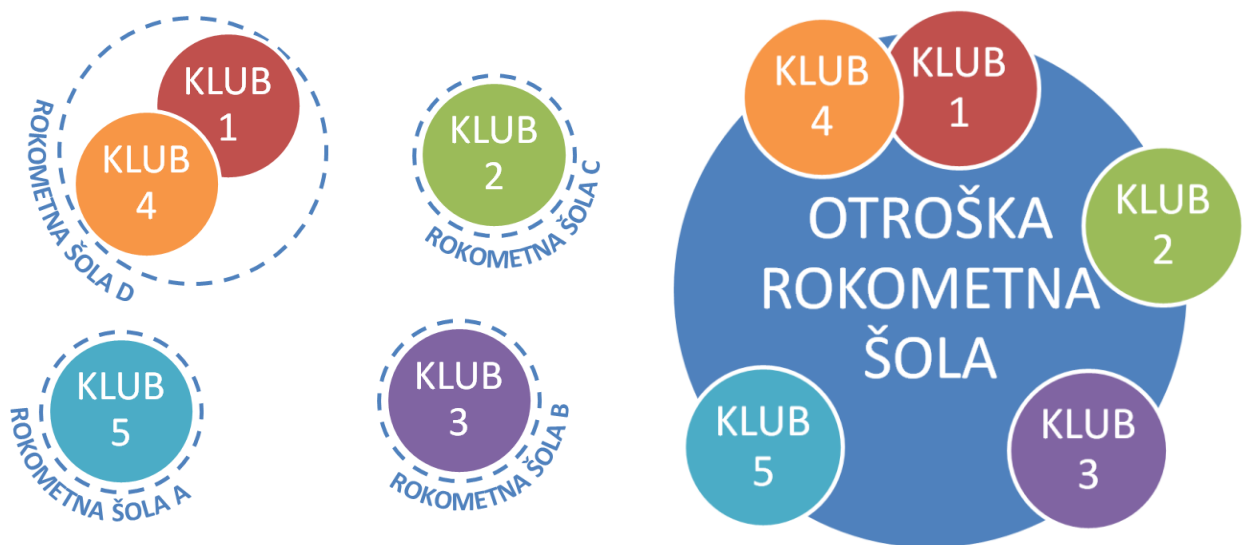
- načelo vzajemnosti (ORŠ je skupni projekt več rokometnih klubov neke regije, ki imajo podobne cilje pri kadrovanju mladih športnikov in športnic),
- načelo samostojnosti (jasno se opredeli, kakšni so cilji ORŠ in cilji rokometnih klubov),
- načelo vzporednosti (programi ORŠ in rokometnih klubov se vseskozi izvajajo vzporedno in se prepletajo ter se tako povezujejo tudi z drugimi subjekti),
- načelo razporejenosti (prehajanje otrok iz ORŠ je izbirno, vendar vodeno) in
- načelo notranje konkurence (ustvarja ter ohranja se zdravo konkurenco med sodelujočimi rokometnimi klubi s ciljem medsebojne stimulacije in napredka).

Čeprav je razmerje med številom rokometnih šol in klubov, ki stojijo za takimi rokometnimi šolami, običajno 1:1 (Slika 15a), to ni ravno najboljša praksa. Kot je bilo že opisano v prejšnjem poglavju, je zaradi racionalizacije dela, kakovosti učnega načrta, porazdelitve stroškov in celostne podobe organizacije nemogoče in nerealno, da ima vsak rokometni klub svojo rokometno šolo. Rokometna šola namreč za svojo izvedbo potrebuje vsaj primeren učni načrt, številčnost igralskega kadra in profesionalne trenerje, postavke, ki jih večina rokometnih klubov v Sloveniji nima. Več rokometnih klubov bi se zato moralo povezati v eno otroško rokometno šolo (načelo vzajemnosti).

Idealno razmerje bi bilo 1:8 ali več, torej ena rokometna šola na osem ali več klubov v regiji, ampak vsako razmerje od 1:4 dalje je že zelo dobro (Slika 15b). Upoštevati je potrebno

namreč nekatere dejavnike, ki lahko omejujejo število rokometnih klubov v regiji: število otrok (v majhnem kraju ne more delovati več rokometnih klubov z isto ciljno publiko), razdalje med kraji (zelo oddaljeni klubi ne morejo imeti skupne ORŠ), športna infrastruktura (v krajih, kjer ni več rokometnih ali prilagojenih dvoran, je nemogoče ustvariti več klubov) in tradicionalna športna naravnost krajev (v kraju ali šoli, kjer tradicionalno igrajo drug šport, je težko ustanoviti rokometni klub). Dober primer sodelovanja med klubi je Otroška nogometna šola Ljubljana, ki združuje več klubov v eni nogometni šoli.

Slika 15a in 15b. Slab in dober primer povezovanja klubov in ORŠ.

Slika 15a prikazuje tipičen primer povezovanja rokometnih klubov in rokometne šole, ki je v navadi v Sloveniji. V tem primeru povezovanja rokometnih klubov v skupno rokometno šolo ni, saj vsak izvaja svojo na svoj način. Na Sliki 15b pa je primer povezovanja, ki je poseben za ORŠ in se zgleduje po modelu Otroške nogometne šole Ljubljana. Rokometni klubi, ki se povezujejo v eno rokometno šolo, imajo veliko večje prednosti pred tistimi, ki se ne.

Razlika med ORŠ in rokometnim klubom je v ciljih, ki jih hočeta doseči (načelo samostojnosti). Otroška rokometna šola ima v ospredju netekmovalno ali rekreativno obliko vadbe, kjer je večji pomen na zabavi in druženju, rokometni klub pa je tekmovalno ali agonistično naravn, saj išče pri ekipah in tekmovalcih športne presežke, ki lahko vodijo v kakovostne in vrhunske rezultate.

Rokometni klub se od otroške rokometne šole razlikuje v:

- višji frekvenci vadbe (več treningov tedensko, po navadi od 3 do 5 na teden),
- višji intenzivnosti vadbe (treningi so daljši, najpogosteje trajajo od 60 do 90 min),
- zahtevnejših vsebinah na treningih (premikanje od splošnih h konkretnim, od površinskih k globljim vsebinam),
- tekmovanju v državnem prvenstvu mladih (uradna tekmovanja pod okriljem RZS, rezultat se upošteva),
- ligaškem sistemu tekmovanja (tekmovalni dan je sestavljen iz ene tekme proti enem nasprotniku),
- večjem številu tekem v sezoni (igra se od 15 do 20 tekem letno),
- plačljivih aktivnostih (otroci so člani kluba in plačujejo mesečno vadnino),
- selekcioniranju in specializaciji (igralci in igralka se glede na svoje sposobnosti razvrščajo na igralna mesta),
- določenem razvrščanju otrok v starostne kategorije (otroci se razvrščajo v skupine glede na svojo starost),
- večjemu deležu vaj na treningu (trening je sestavljen pretežno iz vaj) in
- času vadbe v poznem popoldanskem času (treningi potekajo med 15.00 in 19.00).

ORŠ se od rokometnega kluba razlikuje v:

- nižji frekvenci vadbe (manj treningov tedensko, po navadi od 1 do 2 na teden),
- nižji intenzivnosti vadbe (treningi so krajši, najpogosteje trajajo od 45 do 60 min),
- enostavnejših vsebinah na treningih (splošne in bazične vsebine, ki otrokom ne predstavljajo večjega abstraktnega problema),
- tekmovanju v šolskih in internih tekmovanjih (neuradna tekmovanja, ki jih organizirajo šole in klubi, rezultata se ne beleži),
- turnirskem sistemu tekmovanja (tekmovalni dan je sestavljen iz več tekem proti različnim nasprotnikom),
- manjšem številu tekem v sezoni (igra se od 5 do 10 tekem letno),
- brezplačnih aktivnostih (otroci niso člani rokometnega kluba in njihova aktivnost je popolnoma brezplačna),

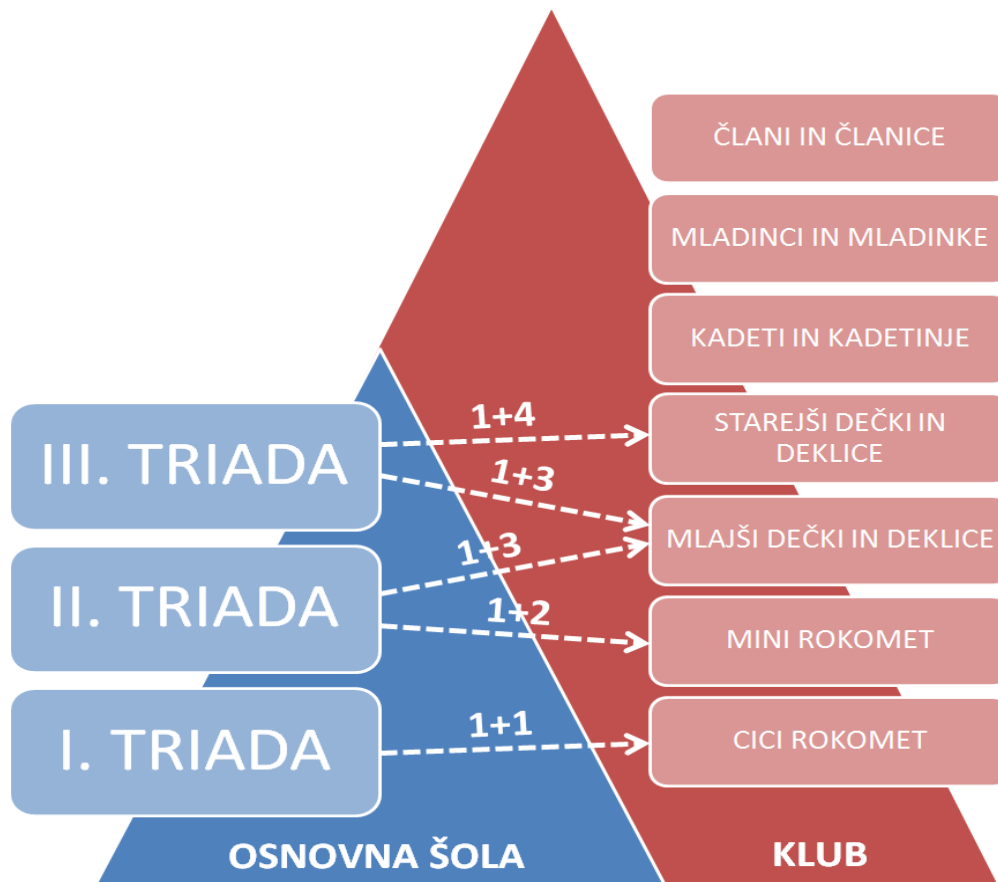
- odsotnosti selekcioniranja in specializacije (igralci in igralko imajo zagotovljen enak nivo sodelovanja ne glede na svoje sposobnosti),
- nedoločenem razvrščanju otrok v starostne kategorije (otroci se razvrščajo v skupine glede na svoje sposobnosti in želje),
- večjemu deležu igre na treningu (trening je sestavljen pretežno iz iger) in
- času vadbe zgodaj popoldan (treninki potekajo med 12.30 in 15.00).

Kljub številnim razlikam med delom ORŠ in rokometnih klubov je potrebno nujno povedati, da obe obliki na nekem področju vedno delujeta vzporedno (načelo vzporednosti). To pomeni, da lahko vključeni otroci sodelujejo v programih, ki jih organizira ORŠ, lahko pa se tudi udeležujejo programov, ki jih ponujajo rokometni klubi. Prehajanje med temi programi mora biti odprto (vsakdo se lahko vključi), koordinirano (programi so vodeni in sistematizirani tako, da se ne prekrivajo) in izbirno (otroci lahko sami izbirajo koliko, kje in kdaj bodo trenirali).

Najbolj tipičen primer takšnega vzporednega sodelovanja je metoda 1+X (Slika 16), ki jo že uporabljajo nekateri klubi po Sloveniji. Otroci po takšni metodi obiskujejo program ORŠ 1-krat tedensko na svoji izbrani lokaciji (po navadi je to šolska interesna dejavnost na matični šoli ali podružnični šoli). To je osnovna vadba (1+), ki je brezplačna, traja od 45 do 60 minut, dostopna je vsem otrokom v neki starostni kategoriji in poteka v času podaljšanega bivanja. Otroke uči osnov rokometu, večji poudarek je na igri. Otroci, ki jim je rokomet tako všeč, da želijo svoje rokometno znanje poglobiti in ga trenirati na višjem nivoju, lahko izberejo nadgradnjo, ki poteka večkrat tedensko v izbranem rokometnem klubu (po navadi je to klub, ki deluje na matični šoli ali podružnici). To je dodatna vadba (+X), ki je plačljiva, traja od 60 do 90 min, dostopna je vsem otrokom v neki starostni kategoriji. Praviloma poteka v popoldanskem času in dnevih, ko ni programa ORŠ, otroke uči zahtevnejših vsebin in daje večji poudarek rokometni tehniki in taktiki. Rokometni klub lahko skupaj z ORŠ v skladu s svojimi kadrovskimi zmožnostmi, športno infrastrukturo in številom otrok ponuja več variant dodatne vadbe:

- za otroke iz 2. in 3. razreda, ki poteka dodatno še 1-krat tedensko (+1),
- za otroke iz 4. in 5. razreda, ki poteka dodatno še 2-krat tedensko (+2),

- za otroke iz 6. in 7. razreda, ki poteka dodatno še 3-krat tedensko (+3) in
- za otroke iz 8. in 9. razreda, ki poteka dodatno še 4-krat tedensko (+4).

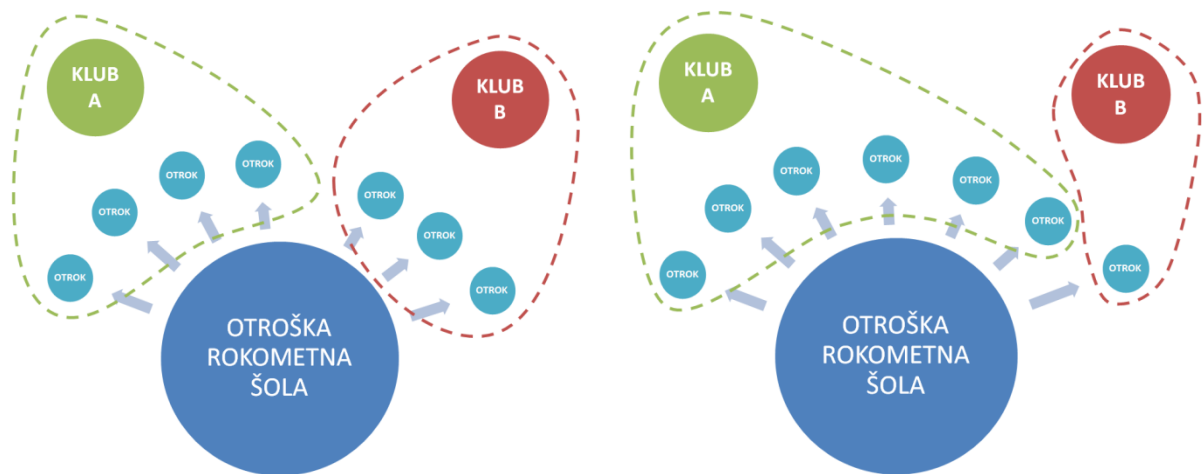

Slika 16. Primer vzporednega sodelovanja med klubi in ORŠ.

Na Sliki 16 je prikazan model sodelovanja rokometnega kluba in osnovne šole, kjer izvaja ORŠ svoje programe. Vsak vadeči lahko po svoji izbiri osnovno vadbo v ORŠ (1+) dopolnjuje z vadbo v rokometnem klubu (+X).

Kvalitetno delo ORŠ lahko letno pripomore do večjega števila novih vpisov v rokometne klube. Vendar se rokometni klubi, tudi tisti povezani z ORŠ, med seboj razlikujejo po uspešnosti, prepoznavnosti in tradiciji. Med njimi pa so nekateri otrokom in njihovim ambicioznim staršem še posebej privlačni. Otroci, ki se želijo vključiti v te klube, lahko seveda sami izbirajo, kje in kdaj bodo nadaljevali svojo športno pot v rokometu. Vseeno pa je zelo pomembno, da ORŠ otroke pri njihovi izbiri usmerja in razporeja po določenem ključu (Slika 17a, načelo razporejenosti). V nasprotnem primeru bi se lahko v številu otrok zgodilo med

klubi neravnovesje, ki bi posledično določen klub postavilo v ugodnejši položaj v primerjavi z drugimi klubi (Slika 17b).

Slika 17a in 17b. Dva primera razporejenosti otrok med klubi.

Slika 17a prikazuje predlagano razporeditve otrok med rokometnimi klubi, ki delujejo znotraj ORŠ, medtem ko je na Sliki 17b prikazana nepravilna razporeditev, saj je klub A pridobil več kadra iz skupne baze kot klub B.

Ključ za usmerjanje razporeditve otrok med klubi je sestavljen iz nekaterih manjših dejavnikov, ki so po navadi vezani na stroške in porabo časa, ki jih imajo starši z otrokovim obiskovanjem vadbe v rokometnem klubu. Ti dejavniki so:

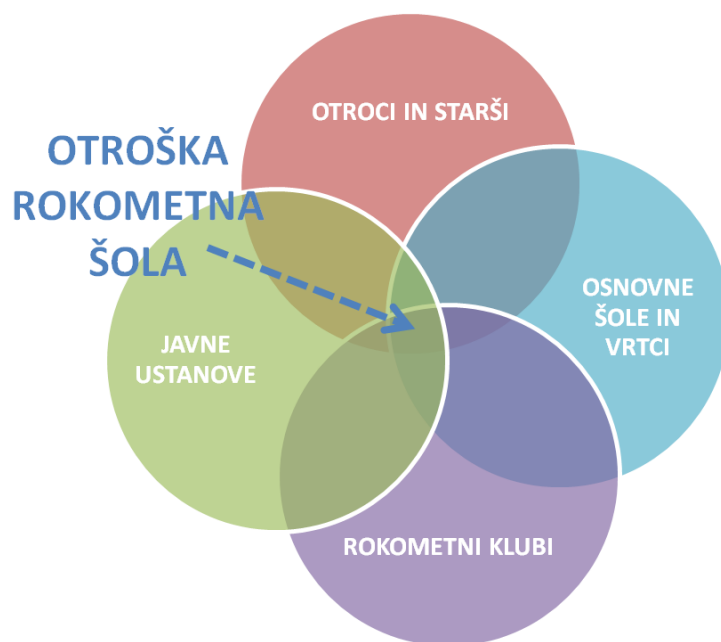
- lokacija stalnega prebivališča otroka (iz vidika oddaljenosti je najbližji rokometni klub tudi najprimernejši zaradi stroškov prevoza na trening),
- osnovna šola, kjer otrok vadi in jo tudi obiskuje (iz vidika družbe je rokometni klub, ki pokriva to osnovno šolo, tudi najprimernejši zaradi prijateljev in poznanega okolja) in
- število vadečih v skupini (iz vidika smotrnosti je ekipa, ki ima manj vadečih, primernejša zaradi boljše razporeditve vadbenih vsebin med otroci).

Otrokove morfološke značilnosti (predvsem višina in dolžina okončin), motorične sposobnosti (predvsem hitrost in moč) ali tehnično znanje (predvsem rokovanje z žogo in strel) niso dejavnik za izbiro rokometnega kluba. Otrok, ki vadi roket v manj znanem klubu, ima enake možnosti napredovanja in igranja na višjem nivoju kot otroci, ki vadijo roket v bolj znanem klubu.

ORŠ, ki jo podpira in soustvarja več rokometnih klubov, ima še eno veliko prednost – to je ustvarjanje zdrave konkurence (načelo notranje konkurence). To načelo izhaja iz predpostavke, da je konkurenca nekaj dobrega in zato se jo skuša izrabiti za motivacijo udeležencev znotraj ORŠ. Otroke se iz programov ORŠ usmerja po načelu razporejenosti v več rokometnih klubov, pri tem pa se ohranja približno enako številčnost in podobno kvaliteto njihovih ekip. Te ekipe postanejo znotraj ORŠ ena drugi (notranji) konkurent in tako same sebi pomagajo k boljšim rezultatom. S takim mehanizmom poskrbimo, da se rokometiši in rokometišice kvalitetno razvijajo, v ORŠ oblikujemo več jeder, ki se nato v starejših starostnih kategorijah združijo v močnejše celote. Otroke v zgodnji mladosti (na nivoju mini rokomet, mlajših deklic in dečkov, starejših deklic in dečkov) ni potrebno strogo selekcionirati v močne ekipe, saj je dolgoročno smotrnejše ustvariti več manjših, homogenih ekip in jih skozi več let postopoma združevati upoštevajoč naravno selekcijo.

Podoben sistem z dvema ekipama v mlajših kategorijah trenutno uporablja RK Krim Mercator (ekipa A: Krim Mercator, ekipa B: Ljubljana), ki je tudi med mlajšimi že vrsto let najuspešnejši ženski rokometni klub v Sloveniji. V preteklosti pa lahko zasledimo podobne sisteme v mlajših selekcijah RK Burja Škofije (ekipa A: Burja Škofije, ekipa B: Koper), RK Zvezda Logatec (ekipa A: Zvezda Logatec, ekipa B: Vrhnika), RK Naklo (ekipa A: Naklo, ekipa B: Tržič), RD Loka 2012 (ekipa A: Loka A, ekipa B: Loka B) in nekaterih drugih rokometnih klubih. V ekipnih športih, kot sta odbojka pri ženskah in nogomet pri moških, ni nič nenavadnega, da v istem tekmovanju sodeluje več ekip istega kluba.

Ravno zaradi tega sodelovanja med ORŠ in rokometnimi klubi se lahko ustvari pravo vzajemno sodelovanje, kjer se prepletajo otroci in njihovi starši ter sorodniki, osnovne šole z učitelji in drugimi sodelavci, klubi in njihovi trenerji ter funkcionarji in javne ustanove, kot sta občina in Fundacija za šport). Grafični prikaz je na Sliki 18.

Slika 18. Vzajemno sodelovanje štirih objektov v ORŠ.

Slika 18 prikazuje vzajemno sodelovanje, ki ga ustvarijo otroci s starši, osnovne šole in vrtci, roketni klubi in javne ustanove. V njihovem stičišču deluje ORŠ, ki mora zastopati splošne interese vseh vključenih strani.

5.4. Organizacijska shema

Osnovne celice delovanja ORŠ so osnovne šole in podružnične šole v regiji, saj so stičišče skoraj vseh otrok in mladine (od 6. do 14. leta starosti) z določenega področja. Med svojimi zaposlenimi imajo pedagoški kader, ki je usposobljen za delo z otroki (učitelji, trenerji, vaditelji), na razpolago imajo vsaj osnovno infrastrukturo za izvajanje športa (telovadnica, športna dvorana, bazen, štadion). Zaradi načina delovanja slovenskega šolskega sistema iščejo zunanje sodelavce za različne dejavnosti, tudi športne, ob razmeroma enakem času, in sicer med 12.30 in 15.00, ko imajo otroci podaljšano bivanje.

Kot oris celotne slike sta sprva predstavljena dva parametra, ki ključno omejujeta potencialno razvejanost programov ORŠ: število učencev in tip športne infrastrukture osnovnih šol v Sloveniji. Slovenske osnovne šole so različnih velikosti in imajo različno športno infrastrukturo. Po podatkih Statističnega urada Republike Slovenije (2013) je v

Sloveniji 453 osnovnih šol¹⁹ in 329 podružničnih šol; najmanjša samostojna osnovna šola v Sloveniji je OŠ Rudija Mahniča – Brkinca Pregarje s 25 učenci, največja osnovna šola s podružnicami je OŠ Louisa Adamiča Grosuplje s 1380 učenci (ima 4 podružnične šole), največja samostojna osnovna šola brez podružnic pa je OŠ Vič z 866 učenci. Tako povprečna slovenska osnovna šola po teh podatkih razpolaga s 360 učenci. Podružnično šolo ima kar 72,63 % osnovnih šol v Sloveniji, njihovo število otrok je v razponu od 3 (POŠ Osilnica, OŠ Fara) do 218 učencev (POŠ Ankaran, OŠ dr. Aleša Beblerja – Primoža Hrvatini).

Športna infrastruktura v osnovnih šolah je prav tako precej raznolika. Iz podatkov, ki jih navaja Jurak (2014) lahko razberemo, da le 9,43 % objektov ustreza igranju rokometu (3 vadbena prostori, dimenzija 42 x 23 m), 5,86 % objektov ima možnost delitve (2 vadbena prostora, dimenzija 32 x 25 m) in je zato primernih za igranje rokometu samo v mlajših kategorijah (po pravilih tekmovanja RZS). V 48,03 % objektih se lahko izvaja le vadba mini rokometu (1 vadbena prostor, dimenzija 28 x 15 m), 36,68 % objektov pa je neprimernih za vadbo rokometu, saj so njihove dimenzije premajhne (mali vadbena prostori in posebne športne dvorane). Zunanja igrišča različnih velikosti imajo skoraj vse osnovne in podružnične šole, vendar niso bile upoštevane v podrobnejši analizi, saj je osnovni pogoj za razvoj in igranje tekmovalnega rokometu primerna športna dvorana. ORŠ vadbo na zunanjih igriščih izvaja le izjemoma kot dopolnilo vadbi v telovadnici.

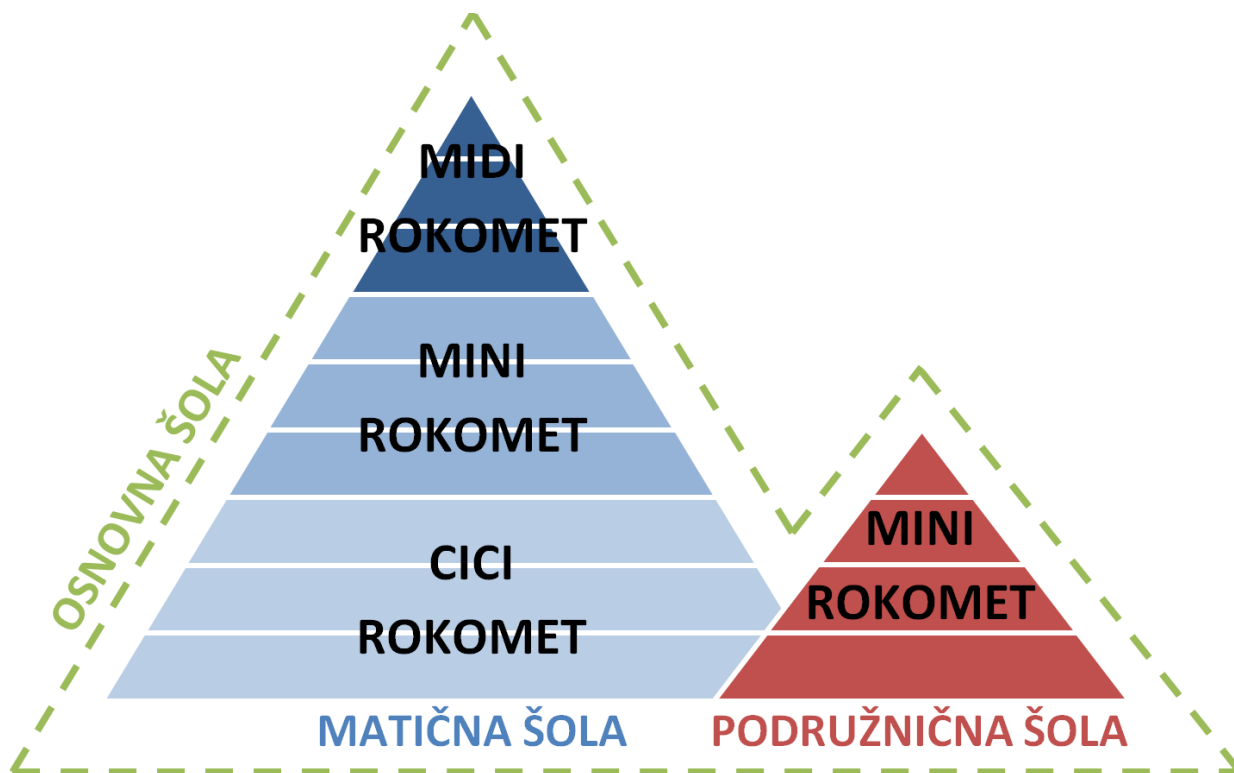
Glede na število otrok v osnovnih šolah v Sloveniji in šolsko športno infrastrukturo lahko sklepamo, da je vadba rokometu ali njegove prilagojene različice (mini rokomet) mogoča na večini osnovnih šol. Izjema so objekti brez prostorov ali z zelo majhnimi notranjimi prostori za športno vadbo, kjer pa tudi je s prilagojenim pristopom vaditelja mogoče izpeljati okrnjen program (npr. v kombinaciji z zunanjim igriščem). ORŠ zato vsaki osnovni šoli preko svojega programa celoletne rokometne šole optimalno ponuja naslednje športne aktivnosti v obliki interesnih dejavnosti (ID) na matični šoli in morebitnih podružničnih šolah (Slika 19):

- cici rokomet (za učence in učenke iz I. triade, igrajo 3+1),
- mini rokomet (za učence in učenke iz II. triade, igrajo, 4+1),
- midi rokomet (za učence in učenke iz III. triade, igrajo 5+1).

---

¹⁹ Kot pojem osnovna šola v tem diplomskem delu ne štejemo osnovnih šol s prilagojenim programom.

Slika 19. Primer sistema ID, ki jih ORŠ ponuja na osnovnih šolah.

Na sliki 19 je prikazan primer razporeditve ID, ki jih ORŠ lahko izvaja na eni osnovni šoli in njeni podružnični šoli. ORŠ v tem primeru lahko ustvari 4 skupine: 3 na matični šoli (za učence I., II. in III. triade) in 1 na podružnični šoli (za učence od 1. do 4. razreda).

ID so del razširjenega programa osnovne šole, ki s svojimi cilji pomembno prispevajo k odkrivanju, spodbujanju in razvijanju tistih učenčevih interesov, ki lahko v prihodnosti pomenijo tudi njegovo poklicno pot, dodatno znanje, ki mu pomaga v poklicu, ali pa le zanimivo, koristno in zdravo preživljanje prostega časa (Kovač in Jurak, 2012). ID lahko vodijo učitelji ali drugi zaposleni na šoli, vodstvo šole pa lahko v skladu s svojimi pogoji poslovanja za vodenje določenih ID najamejo tudi zunanje sodelavce (fizične osebe, društva, zavode, podjetja). Odločitev komu zaupati vodenje ID je v pristojnosti ravnatelja šole in učiteljskega zbora, v primeru športnih dejavnosti pa ima veliko vlogo tudi aktiv učiteljev športne vzgoje²⁰.

Za osnovne šole, kjer obstaja interes vodenja ID rokomet, ORŠ pa še ne izvaja svojih programov, je potrebno za pridobitev dovoljenja za izvajanje ID izvesti naslednje korake:

²⁰ Na določenih manjših šolah lahko aktiv učiteljev športne vzgoje predstavlja le en učitelj.

- navezati kontakt s ključnimi osebami na šoli (preko elektronske pošte, telefona, osebno ali preko poznanstev),
- dogovoriti se za krajši informativni sestanek (za preučitev možnosti izvedbe ID, seznanitev s pogoji sodelovanja in pregled ponudbe ostalih ID na šoli),
- izdelati podrobno predstavitev in načrt izvedbe ID v skladu s postavkami, ki so bile določene na prejšnjem sestanku (v obliki dokumenta ali računalniške predstavitve),
- seznaniti ključne osebe z vsebino predstavitve (osebno ali preko elektronske pošte),
- počakati na uradni odgovor s strani šole (če odgovora ni, je velikokrat potrebno pristojne opomniti, da ne pozabijo) in
- v primeru negativnega odgovora poiskati razloge za neuspeh, se prilagoditi razmeram in poiskati nove možnosti (trenutna zavrnitev se lahko spremeni v odobritev drugo leto).

Število skupin na vsaki osnovni šoli je lahko različno. Odvisno je od kopice objektivnih dejavnikov in ne samo od interesa otrok. Na njihovo število vpliva:

- število otrok na šoli (večje ali manjše število otrok na osnovni šoli ima lahko tako pozitivne kot negativne učinke),
- število podružničnih šol (podružnične šole se lahko jemljejo kot zaključena skupina),
- tradicija lokalnega rokometnega kluba (nekateri klubi se ukvarjajo samo z moškimi ali samo z ženskim rokometom),
- šolski urnik (nekatero osnovne šole končujejo pouk kasneje ali prej kot druge),
- druge interesne dejavnosti (ponudba tudi izven športnih interesnih dejavnosti je lahko precej široka in predstavlja konkurenco) in
- zasedenost šolske telovadnice (nekatero telovadnice so precej obremenjene z drugimi športnimi programi, predvsem v popoldanskem času).

Optimalna velikost skupine za izvedbo celoletnega programa ORŠ je 12 otrok. To število zagotavlja primerno gostoto vadbe (razmerje med številom ponovitev in vložnim časom), dober izkoristek vadbenega prostora (primerno tako za manjše kot večje prostore), možnost igranja prilagojene oblike rokometna na dva gola (mini rokomet 4+1 z menjavo ali midi rokomet 5+1). 12 otrok predstavlja najboljše izhodišče za vse oblike vadbe (predvsem

deljenje na pare in trojke), za uspešno vodenje pa zahteva le enega vaditelja, ki se lahko ob minimalni individualizaciji posveti vsakemu vadečemu posebej. Spodnja meja velikosti skupine je 8 otrok, kar dopušča igranje prilagojene oblike rokometna na dva gola (3+1 brez menjav), zgornja meja pa je 15 otrok (možnost oblikovanja 3 ekip po 5 igralcev, kar je obvladljivo samo z enim vaditeljem). Odstopanja od navedenih meril vodi v preoblikovanje skupin, torej razporejanje, združevanje ali deljenje.

Združevanje skupin se izvede, ko je število vadečih manjše od 8. Običajno se skupina združi s starejšo ali mlajšo skupino na isti lokaciji (npr. cici rokomet z mini rokometom na isti šoli), na osnovnih šolah, kjer se lahko ponudi interesno dejavnost obema spoloma, pa se lahko ustvari mešano skupino (npr. skupini deklet se pridruži dečke iste starosti). V ekstremnih pogojih, ko so osnovne šole (ali podružnične šole) izrazito majhne ali pogoji za delo tega ne dopuščajo (premajhna telovadnica), je lahko skupina tudi manjša.

Deljenje skupin se izvede, ko je število vadečih večje od 15. V tem primeru je sprva potrebno pregledati pogoje za delo. Če infrastruktura in urnik to dopuščata, je najboljša rešitev oblikovanje dveh manjših skupin, ki vadijo z istim vaditeljem ob različni uri (npr. ena prej, druga potem) ali ob različnih dnevih (npr. ena ob torkih, druga ob petkih). Te skupine se oblikujejo glede na motorične sposobnosti otrok (razdeli se jih npr. na bolj sposobne in manj sposobne) ali glede na starost otrok (loči se npr. 1. in 2. razred). Samo v zelo slabih pogojih, ko ni na razpolago dovolj časa in prostora za delitev skupine, se vadbo organizira z dodatnim vaditeljem na isti lokaciji in ob istem času.

Ravno zato je mnogo bolj praktičen postopek razporejanja skupin, ki pa se ga lahko uporabi samo na osnovnih šolah, kjer vadba poteka vsaj eno leto. Dejstvo je, da različni programi ORŠ pokrivajo celotno populacijo neke osnovne šole, učenci in učenke pa vsako leto prehajajo v višje razrede z minimalnimi odstopanji. Zato se pred vsako sezono glede na številčnost v prejšnji sezoni lahko dokaj natančno predvidi število otrok v posameznih skupinah v naslednji sezoni. Na podlagi veljavnih podatkov se torej izračuna število pričakovanih prihodov v skupino in odhodov iz nje. V skupino, ki je lani imela 13 učenk, bodo npr. prišle 4 nove iz nižjega razreda, odšlo pa jih bo 5 v višji razred; predvideno število v novi sezoni je 12

učenk. Za takšno razporejanje je potrebno beležiti prisotnost, poznati število otrok v 1. razredih in planirati vadbo pred sezono.

5.5. *Vadbena enota*

Glavna dejavnost ORŠ je izbranim osnovnim šolam in vrtcem zagotoviti program celoletne rokometne ali športne vadbe, ki poteka v obliki ID. Uvrstitev programa ORŠ na spisek ID, ki jih ponuja neka osnovna šola ali vrtec, je ključnega pomena. Poleg brezplačne promocije v šolski publikaciji in na internetni strani, je odlična podlaga tudi za kandidiranje za javna sredstva iz občinskih razpisov in iz sredstev Ministrstva za izobraževanje, znanost in šport.

En trening je osnovna vadbena enota, ki vsebuje fazo napora in fazo odmora (Šibila idr., 2006). Učne metode so eden najpomembnejših sestavnih delov vadbene procesa in zato tudi vsake vadbene enote. Predstavljajo načine dela, ki jih uporabljamo na treningu. Podhostnikova (2008) je ločila štiri glavne skupine metod, ki se po vsebini in načinu podajanja tehnično-taktičnih informacij med seboj razlikujejo, hkrati pa dopolnjujejo:

- verbalne metode (razlaga, usmerjanje, opozarjanje, analiziranje itd.),
- vizualne metode (demonstracija, prikaz filmov, diagramov, kinogramov, treningov, tekem itd.),
- ideomotorna metoda (predstavljanje poteka giba ali kompleksa gibov brez aktivnega gibanja) in
- praktične metode (sintetična, analitična, igralna, kombinirana, situacijska in tekmovalna).

Značilnosti ene vadbene enote v osnovni šoli so:

- njeno trajanje je od 45 minut (šolska ura) do 60 minut (polna ura),
- odvija se v telovadnici z dimenzijami od 20 x 10 m (igrišče za mini rokomet) do 28 x 15 m (igrišče za košarko),
- prostor mora imeti začrtan vratarjev prostor (polkrog na 5 m ali klasičen vratarjev prostor na 6 m) in dva gola (z dimenzijami vsaj 2,4 x 1,6 m),

- otrokom mora biti na razpolago dovolj rokometnih ali mehkih žog (obseg 48 cm),
- poteka v času podaljšanega bivanja po kosilu (med 13.00 in 16.00),
- njena frekvenca je 1-krat tedensko (letno 35 enot),
- ponavlja se od sredine septembra do začetka junija (od 15. 9. do 10. 6.),
- v njeni zasnovi se prepletajo različne metode dela, vendar je najbolj pogosta igralna metoda (Tabela 15) in
- ne izvaja se v času šolskih počitnic (4 tedne med šolskim letom) in državnih praznikov.

Tabela 15. Razmerje izbranih praktičnih metod dela v ORŠ (prirejeno po: Šibila idr., 2006).

Razred otrok	Igralna metoda	Analitično celostna metoda	Situacijska metoda	Tekmovalna metoda
1. do 3. razred	70 %	20-25 %	0 %	5-10 %
4. do 6. razred	50 %	10-15 %	20-25 %	10-15 %
7. do 9. razred	40 %	5-10 %	30-35 %	15-20 %

Tabela 15 prikazuje priporočeno razporeditev metod dela za nekatere starostne skupine v programu celoletna rokometna šola. Ta razmerja uporabijo trenerji pri svojih pripravah na posamezne vadbene enote. Opazimo lahko, da je v vseh starostnih skupinah najbolj pogosta igralna metoda.

Razlogov za takšen tip vadbene enote je več. Kratko trajanje vadbene enote poskrbi, da program za otroke ni dolgočasen, je brez nepotrebnega ponavljanja, izbrane vsebine so enostavne in strnjene, vadba pa ni preveč intenzivna in za otroke utrujajoča. Glede tega, da imajo začetniki, ki po navadi obiskujejo interesne dejavnosti, težave zaradi velikosti igralne površine, je bolj smiselno vadbo umestiti v manjše prostore (izkoristimo delitev športne dvorane na polovice ali tretjine) in ne na rokometno igrišče uradnih dimenzij, tudi če je na voljo. Prevelikega igrišča vaditelj ne bo uspel izkoristiti, otroci pa se bodo na njem izgubili, zato je smotrno učiti osnove na delu igralne površine in uporabiti celotno igralno površino v pravem trenutku. Osnovni rekviziti za uspešno vadbo rokometna so pravilno načrtan vratarjev prostor in dva nižana ali prilagojena gola, zelo pomembno pa je tudi, da ima vsak vadeči dostop do primerne rokometne žoge, saj to vadbo popestri, individualizira in naredi zabavnejšo. Idealni čas začetka vadbe je vedno takoj po kosilu ali pa na začetku podaljšanega bivanja, saj je v tem času največ otrok prisotnih in lahko svoj prosti čas nameni športnim

aktivnostim. Dobro je, da se organizirana športna vadba razprostira skozi celotno šolsko leto in ne v le enem obdobju, saj tako daje vtis resnosti, dolgoročnosti in sistematičnosti, kar so vrednote, ki jih otroci in njihovi starši iščejo v športnih dejavnostih.

Značilnosti ene vadbene enote v vrtcu so:

- njeno trajanje je od 45 minut (šolska ura) do 60 minut (polna ura),
- odvija se v prilagojenem prostoru ali telovadnici z dimenzijami od 12 x 6 m (igralnica, plesna dvorana) do 20 x 10 m (igrišče za mini rokomet),
- prostor ne potrebuje posebnih črt (vaditelj jih po potrebi nariše),
- otrokom mora biti na razpolago dovolj primernih rekvizitov (mehke žoge, didaktične ovire, orodja za otroke),
- poteka v popoldanskem času po spanju (med 16.00 in 18.00),
- njena frekvenca je 1-krat tedensko (letno 30 enot),
- ponavlja se od začetka oktobra do konca maja (od 1. 10. do 31. 5.),
- najbolj pogosta metoda dela je igralna metoda in
- ne izvaja se v času šolskih počitnic (4 tedne med šolskim letom) in državnih praznikov.

Vsaka vadbena enota je sestavljena iz 3 delov: uvodni del, glavni del in zaključni del. V uvodnem delu vadeče ogrejemo s preprostimi nalogami in igrami, ki ne smejo biti preveč zahtevne, lahko pa že vsebujejo določene enostavne taktične cilje. Ko so vadeči ogreti, začnemo izvajati glavni del s težjimi vajami, s katerimi skušamo doseči taktične ali tehnične cilje, ki smo si jih zastavili. Glavni del je z vidika napora tudi najzahtevnejši in mora vsebovati igro. V zaključnem delu povzamemo vsebino vadbene enote, se z vadečimi pogovorimo in izvedemo kompleks sprostilnih vaj. Na žalost trenerji in učitelji najbolj zanemarjajo ravno vsebino zaključnega dela, saj zanj po navadi vedno zmanjkuje časa. Primeren zaključni del z vajami mora biti izveden na vsakem treningu, saj so lahko dolgoročno posledice za otroke velike.

5.6. Tedenski cikel

Ugotovili smo, da je osnovna celica delovanja ORŠ osnovna šola, najmanjša organizacijska oblika pa vadbena enota ali trening, ki se v tekmovalni sezoni večkrat ponavlja. Tedenski cikel traja sedem dni in predstavlja normalen cikel v človekovem življenju (Šibila idr., 2006), v organizacijskem delu trenerjev ORŠ pa je to tisto kratko obdobje, v katerem se vadbene enote ciklično ponavljajo in je osnova za planirane aktivnosti trenerja. Eden izmed ciljev ORŠ je tudi racionalizacija dela trenerjev, ki delajo v rokometnih klubih v regiji. Zato je pomembno, da se za vsakega izmed njih ustvari primeren tedenski cikel dela, saj lahko tako bolj učinkovito izkoristijo svoj delovni čas in so tako tudi finančno bolj dosegljivi.

Teden ima 7 dni, osnovne šole in vrtci pa razen v izrednih primerih delujejo samo med delavniki (od ponedeljka do petka), torej 5 dni, zadnja 2 dneva v tednu (sobota in nedelja) sta za otroke pouka prosta dneva. Programe ORŠ v tedenskem ciklusu se zato že v uvodu razdeli na vadbene (potekajo med tednom) in tekmovalne (potekajo med vikendom), čeprav se lahko v izrednih razmerah tudi mešajo. Vadbene programe so namenjeni celoletni rokometni šoli v sklopu ID in vadbi v rokometnih klubih, tekmovalni programi pa uradnim, prijateljskim in internim tekmovanjem.

Vadbene del tedenskega ciklusa se deli na naslednje časovne pasove:

- pas šolskega pouka (čas med 7.00 in 12.30),
- pas podaljšanega bivanja (čas med 12.30 in 15.00),
- pas popoldanske vadbe (čas med 15.00 in 19.00),
- pas večerne vadbe (čas med 19.00 in 23.00) in
- neaktivni pas (čas med 23.00 do 7.00).

Pas šolskega pouka je časovno obdobje od 7.00 do 12.30, ko so otroci v šoli in so za aktivnosti zunanjih sodelavcev razmeroma nedosegljivi. Slovenske osnovne šole začenejajo (ob 8.00, 8.10, 8.30 itd.) in končujejo (ob 12.30, 13.00, 14.00 itd.) pouk ob različnih urah, odvisno od razporeditve šolskih ur in trajanja odmorov med njimi. Posamezni oddelki v vsaki šoli imajo tudi svoje specifične urnike, ki lahko trajanje pouka podaljšajo ali skrajšajo, nanje pa je potrebno biti še posebej pazljivi pri programiranju tedenskega ciklusa. V tem časovnem

obdobju je neposreden kontakt z otroki možen le pri pouku športne vzgoje (pomoč učitelju pri izvedbi ure na temo rokomet, mentor predmeta izbrani šport) ali v času predure (interesna dejavnost, aktivni odmor).

Pas podaljšanega bivanja je najpomembnejše časovno obdobje za izvajanje interesnih dejavnosti. Otroci v tem obdobju, ki po navadi traja od 12.30 do 15.00, lahko prosto izbirajo med udeležbo v številnih interesnih dejavnostih, ki so na voljo na šoli, ali med odhodom domov. Čeprav je šolska populacija vedno zelo zainteresirana za razne obšolske dejavnosti po pouku, je potrebno poudariti, da je poleg otrokovega interesa prav čas odhoda domov glavni dejavnik, ki vpliva na izbiro interesne dejavnosti. Na osnovnih šolah, kjer je med učenci in učenkami veliko vozačev (to so po navadi šole z večjim okolišem in manjšo koncentracijo prebivalstva – podeželske šole), je težje organizirati vadbo v poznih urah, saj gre večina otrok s šolskim prevozom domov že takoj po 14.00. Seveda pa pričakujemo, da učencem in učenkam iz osnovnih šol, v katere lahko pridejo sami (to so po navadi šole z manjšim okolišem in večjo koncentracijo prebivalstva – mestne šole), ustreza tudi vadba po 15.00. V tem obdobju je potrebno biti pozoren tudi na čas kosila, ki traja od 15 do 30 minut in čas neposredno po kosilu, ki traja od 10 do 15 min, ko so otroci nedosegljivi za športne aktivnosti.

Pas popoldanske vadbe je namenjen klubskim treningom in interesnim dejavnostim v poznejših terminih na osnovnih šolah. Traja od 15.00 do 19.00, značilnost tega pasu pa je, da vadeči zapustijo osnovno šolo in se za trening vrnejo. Prihod na trening je torej odvisen od prevoza (starši, znanci, lastni ali javni prevoz) ali neposredne bližine lokacije vadbe (vadeči pridejo na trening sami). Rokometni klubi, ki kader pridobivajo iz več osnovnih šol ali širše okolice, morajo treninge v tem pasu planirati dovolj pozno v popoldnevu, saj drugače otroci ne uspejo pravočasno prispeti. V rokometnih klubih morajo biti pozorni tudi na prevoz svojih trenerjev, še posebej, če so vezani na delo v osnovni šoli, lokacija treninga pa je drugje.

Pas večerne vadbe je med 19.00 in 23.00 ter predstavlja obdobje, ko vadba za otroke zaradi poznih ur ni več primerna. Ta čas izkoriščajo odrasli, ki vadijo tekmovalno ali rekreativno obliko rokometu. Časovno obdobje po tem pasu je neaktivno, saj so športni objekti zaprti in je čas nočnega počitka.

Tekmovalni del tedenskega ciklusa je v veliki meri odvisen od uradnih razporedov (RZS določa kdo in kje igra v nekem tednu), propozicij tekmovanj (določajo časovni okvir in v kakšnih objektih se lahko igra), neuradnih razporedov, ki si jih ORŠ skupaj z rokometnimi klubi določi sama glede na ponudbo zunanjih tekmovanj (razni turnirji in prijateljske tekme) in razpoložljivosti objektov (upravljalec klubom določi, kdaj je možno uporabljati objekt). Tekmovalni del tedenskega ciklusa je zaradi številnih dejavnikov po navadi dorečen le okvirno in se ga sprti prilagaja ter usklajuje s potrebami vseh udeleženi.

Pri oblikovanju tedenskega ciklusa treningov je potrebno upoštevati naslednje dejavnike (Slika 20):

- starost otrok (mlajši so otroci, prej naj bi imeli vadbo na urniku),
- število treningov na isti lokaciji (vadbo se enakomerno razporedi po dnevih v tednu),
- dnevi treningov v rokometnem klubu (vadbo za določeno skupino se planira v dnevih, ko ni klubske vadbe za isto starostno kategorijo),
- prevoz trenerja na lokacijo vadbe (med vadbo na različnih lokacijah se planira vsaj od 15 do 30 minut razmika),
- druge ID v ponudbi na osnovni šoli (vadbo se planira v dnevih, ko ni pevskega zbora, verouka ali drugih tradicionalnih ID na šoli, v katere je vključena večina učencev),
- druge ID, ki potekajo v šolski telovadnici (vadbo se prilagaja urniku drugih športnih ID, ki potekajo za isto ciljno skupino),
- trajanje kosila (po koncu pouka je potrebno predvideti še od 10 do 20 minut za kosilo),
- dostopnost objektov (na nekaterih lokacijah so lahko športni objekti oddaljeni, zaklenjeni ali drugače težje dostopni; vse to jemlje čas vadbi) in
- druga posebna šolska pravila (osnovne šole postavljajo svoja pravila glede prihoda, odhoda in spremstva učencev, kar je potrebno spoštovati).

URA	PONEDELJEK	TOREK	SREDA	ČETRTEK	PETEK	SOBOTA	NEDELJA	
12.00-12.15	POUK	POUK	POUK	POUK	POUK		ŠOLA 1 INTERNO TEKMOVANJE CICI IN MINI ROKOMET	
12.15-12.30								
12.30-12.45								
12.45-13.00								
13.00-13.15	ŠOLA 1 MINI ROKOMET	ŠOLA 3 MINI ROKOMET	ŠOLA 3 PODRUŽNICA CICI ROKOMET	ŠOLA 3 CICI ROKOMET	ŠOLA 1 CICI ROKOMET			
13.15-13.30								
13.30-13.45								
13.45-14.00								
14.00-14.15	ŠOLA 2 MINI ROKOMET	ŠOLA 2 PODRUŽNICA CICI ROKOMET	ŠOLA 2 CICI ROKOMET	ŠOLA 3 MIDI ROKOMET	ŠOLA 4 MINI ROKOMET	KLUB A TEKME MLAJŠIH KATEGORIJ		
14.15-14.30								
14.30-14.45								
14.45-15.00								
15.00-15.15	KLUB A MLAJŠE DEKLICE	ŠOLA 2 MIDI ROKOMET	KLUB A MLAJŠE DEKLICE	ŠOLA 1 MIDI ROKOMET	KLUB A MLAJŠE DEKLICE			
15.15-15.30								
15.30-15.45								
15.45-16.00								
16.00-16.15	KLUB A MINI ROKOMET	KLUB A MINI ROKOMET	KLUB A MINI ROKOMET	KLUB A MINI ROKOMET	KLUB A MINI ROKOMET		ŠOLA 2 INTERNO TEKMOVANJE MIDI ROKOMET	
16.15-16.30								
16.30-16.45								
16.45-17.00								
17.00-17.15	KLUB A CICI ROKOMET	KLUB A MINI ROKOMET	KLUB A MINI ROKOMET	KLUB A MINI ROKOMET	KLUB A MINI ROKOMET			
17.15-17.30								
17.30-17.45								
17.45-18.00								
18.00-18.15								
18.15-18.30								
18.30-18.45								
18.45-19.00								

Slika 20. Primer tedenskega ciklusa treningov za trenerja v ORŠ.

Slika 20 prikazuje primer tedenskega ciklusa, ki ga opravi trener v ORŠ in rokometnem klubu. V tem primeru trener opravi vsak teden 12 ur ID na osnovnih šolah in njihovih podružnicah, 8,5 ur v rokometnem klubu ter tekmovanja po razporedu (tekmovanja niso na sporedu vsak teden).

5.7. Terminski plan

Šolsko leto je pri organizaciji ORŠ enako kot tekmovalna sezona v rokometnih klubih. Dogodki v neki tekmovalni sezoni si sledijo v določenem zaporedju, ki ga je potrebno zaradi smiselnega nadgrajevanja dela, postopnosti učenja in specifičnosti našega izobraževalnega sistema upoštevati in aktivnosti prilagajati. Uspešno delovanje ORŠ v neki sezoni je odvisno od primerno zastavljenega terminskega plana, torej časovno in prostorsko zasnovanega načrta dejavnosti, ki se jih namerava izvesti v tekočem obdobju.

Dejavniki, ki vplivajo na zaporedje dogodkov in jih se jih vključi v terminski plan ORŠ so:

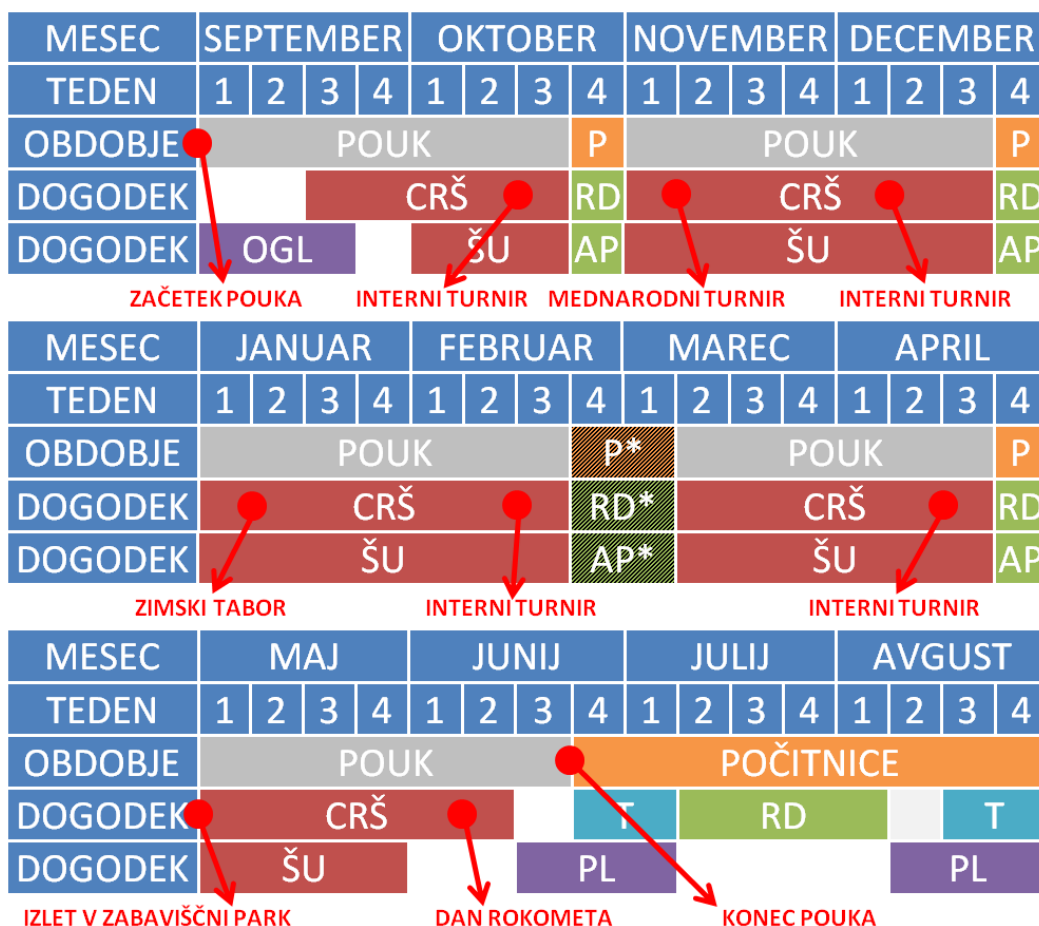
- začetek in konec pouka (postavi časovni okvir tekmovalne sezone in določi absolutno število aktivnosti, ki so možne v osnovni šoli ali vrtcu),
- začetek izvajanja interesnih dejavnosti in ostalih dejavnosti zunanjih sodelavcev (določi realno število aktivnosti v tekmovalni sezoni),
- število in trajanje počitnic, praznikov ter pouka prostih dni (zmanjša realno število aktivnosti v osnovnih šolah in vrtcih na dejansko raven),
- število in trajanje izbirnih vsebin, ko so otroci izven sedeža šole in zato nedostopni (šole v naravi, dnevi dejavnosti, izleti, ekskurzije) in
- obseg plačanih interesnih dejavnosti v šolskem letu (samo na osnovnih šolah in vrtcih, ki plačujejo zunanje sodelavce za izvajanje interesnih dejavnosti).

Osnovne šole v Sloveniji običajno izvajajo pouk 10 mesecev v šolskem letu (od septembra do vključno junija), 2 meseca imajo učenci in učenke poletne počitnice (julij in avgust), to pa znaša 43 tednov aktivnosti na leto. Število tednov aktivnosti se ustrezno zmanjša, saj so v šolskem letu 4 tedni počitnic (jesenske, novoletne, zimske in prvomajske), praviloma pa sta 2 tedna v septembru zaradi nedorečenih urnikov in usklajevanja dejavnosti in 2 tedna v juniju zaradi zaključka šolskega leta in prenehanja izvajanja dejavnosti s športnega vidika izredno neaktivna. Tako ostane na voljo 35 tednov aktivnosti, ko lahko ORŠ ponuja svoje dejavnosti. V vrtcih je potencialnih tednov aktivnosti še manj, saj se vadba začne v začetku oktobra, zaključí pa konec maja, torej je na voljo le 30 tednov aktivnosti.

V terminski plan za neko tekmovalno sezono se vključi naslednje dejavnosti:

- usklajevanje terminov interesnih dejavnosti z urniki na osnovnih šolah in v vrtcih (druga polovica avgusta, ko se končajo dopusti za zaposlene na osnovnih šolah in v vrtcih, vendar pouka še ni),
- promocija dejavnosti ORŠ (prva polovica septembra, izvaja se pred pričetkom dejavnosti),
- začetek celoletne rokometne šole (druga polovica septembra, začetek oktobra),
- začetek športnih uric (konec septembra, začetek oktobra),

- rokometne delavnice (v času jesenskih počitnic konec oktobra, novoletnih konec decembra, zimskih konec februarja ali v začetku marca in prvomajskih konec aprila),
- interna tekmovanja za vadeče v celoletni rokometni šoli (turnir v novembru, januarju, marcu, zaključni turnir v maju),
- planiranje dela za naslednjo sezono in dogovarjanje o načinih sodelovanja z osnovnimi šolami in vrtci (maj in junij),
- zaključek športnih uric (konec maja),
- zaključek celoletne rokometne šole (začetek junija),
- organizacija večjih prireditev (odvisno od terminskih zmožnosti),
- pomoč pri organizaciji občinskih, regijskih in drugih tekmovanj v rokometu, ki so vključeni v sistem ŠŠT (odvisno od razporeda),
- organizacija tabora (konec junija ali konec avgusta) in
- organizacija raznih priložnostnih izletov, ogled tekem ali srečanj (vodstvo ORŠ določi obrobne programe glede na terminske zmožnosti).

Slika 21. Terminski plan dejavnosti in dogodkov v eni sezoni ORŠ.

Na Sliki 21 je prikazan primer časovne razporejenosti programov ORŠ v eni sezoni. Iz Slike 21 je razvidno, da ORŠ deluje skozi celo leto, tudi med šolskimi počitnicami.

5.8. Tekmovanja

V Sloveniji poznamo več različnih tipov tekmovanj v rokometu za otroke in mladino. Najbolj množično je tekmovanje v državnem prvenstvu mladih, ki ga organizira RZS. To je klubsko tekmovanje, ločeno po spolu, v katerem sodeluje vsako sezono od 270 do 320 ekip v 12 starostnih kategorijah (InfoStat, 2014). Naslednje tekmovanje po številu udeleženih otrok je šolsko športno tekmovanje v rokometu, ki ga organizira Zavod za šport Slovenije Planica. To je tekmovanje, v katerem tekmuje vsako šolsko leto od 230 do 280 šolskih ekip, igra pa se ločeno po spolu v 6 kategorijah (Grujić, 2013). Največje mednarodno tekmovanje v rokometu v Sloveniji in hkrati eno izmed največjih v Evropi, Eurofest, organizira istoimenska športna agencija na slovenski obali, kjer vsako leto tekmuje v obeh spolih od 160 do 200 ekip v 18 starostnih kategorijah. Omeniti je potrebno še nekatere manjše organizatorje tekmovanj v rokometu, kot so Zavod ŠKL (ŠKL rokomet), Zavod NRL (Notranjska rokometna liga), Športno društvo Komet (Liga Komet) in druge, ki organizirajo prireditve in turnirje manjšega obsega, kjer sodeluje manj kot 12 ekip na starostno kategorijo.

RZS in Zavod za šport Slovenije Planica skupno organizirata tudi tekmovanje v mini rokometu z imenom Rokomet, moja igra za učence in učenke od 1. do 5. razreda osnovne šole. V tem projektu vsako sezono sodeluje od 180 do 250 ekip v obeh spolov, na zaključku vsake sezone pa se za vse prijavljene ekipe organizira Festival mini rokomet, ki poteka v izbranem slovenskem mestu. Do sedaj so bili gostitelji festivala Koper, Vrhnika, Ormož, Kočevje, Ljubljana, Brežice, Zagorje ob Savi in Ptuj. Omenjeni projekt poteka že od leta 2002 in je bil ob svojem nastanku revolucionaren za svoj čas, saj je bil eden izmed prvih zunanjih poskusov vpeljevanja določenega športa v osnovne šole. Žal pa je dandanes organizacijsko že zastarel in osnovnim šolam v primerjavi z drugimi podobnimi projekti, kot so Košarkarski Superšolar in Rad igram nogomet, ne ponuja nič novega.

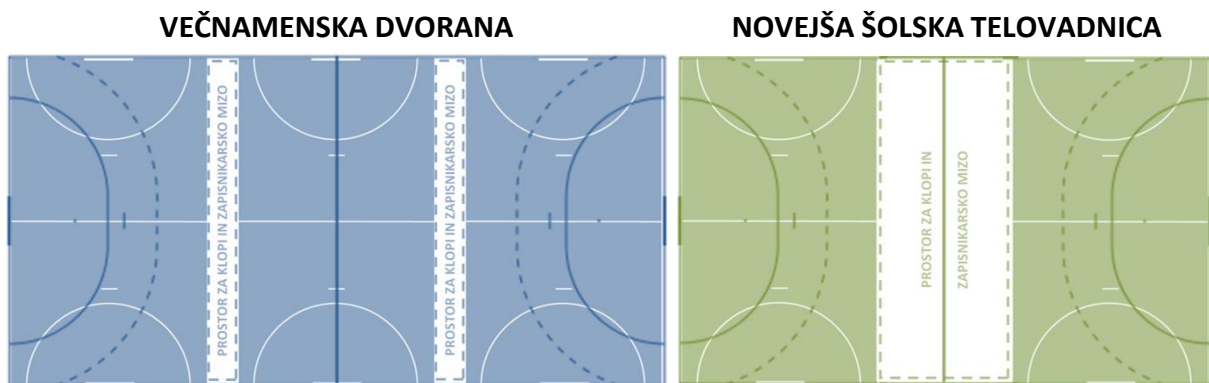
Navedena tekmovanja imajo skupni vsaj dve značilnosti, ki se jima ORŠ zaradi svojih širokih ciljev želi izogniti: tekmovanje na rezultat in finančno breme za udeležence. Tekmovanje na rezultat predstavlja za otroke že zelo zahteven koncept. Že v osnovi zaradi tekmovalne uravnaneosti postavlja v ospredje posameznike z boljšimi sposobnostmi, igralni čas se med udeležence razdeli nesorazmerno in ekipe ter otroke deli na boljše in slabše. Udeleženci takšnih tekmovanj, sploh če so velikokrat na strani poražencev ali manj perspektivnih, lahko izgubijo voljo in motivacijo za šport in posledično tudi vse tiste pozitivne vrednote, ki so s športom dostopne vsem, torej krepitev zdravja in koristen način preživljanja prostega časa. Ne smemo pozabiti, da se zaradi specifičnega razvoja in rasti vsakega posameznika, lahko nekdo kot odrasel izkaže za vrhunski talent, čeprav je bil kot otrok športno podpovprečno nadarjen. Finančno breme tekmovanja je tudi izjemna oteževalna okoliščina, ki lahko otrokom otežuje ali preprečuje ukvarjanje s športom. Večina otrok si šport enostavno želi igrati. Stroški tekmovanja, prijavnine, sodniški stroški, športna oprema, najemnine za objekte in drugo so velikokrat v neposredno breme ekipe (klubu, šoli), posredno pa tudi vplivajo na vsakega člana ekipe. ORŠ zato organizira za vadeče v svojih programih netekmovalne in brezplačne oblike igranja rokometu.

Značilnosti tekmovanj ORŠ so:

- igra se po turnirskem sistemu (vsaka ekipa odigra od 2 do 4 tekme na turnir),
- turnirji so enakovredno razdeljeni skozi sezono (od 3 do 5 turnirjev letno),
- trajanje turnirjev je omejeno (od 2 do 3 ure na turnir),
- organizira se turnir vsaj v 3 ali več starostnih kategorijah hkrati (cici, mini in midi rokomet),
- sodelujejo ekipe iz omejenega področja (od 3 do 5 ekip na starostno kategorijo),
- tekme sodijo trenerji ID in drugi člani lokalnih rokometnih klubov (potrebno je od 4 do 8 ljudi za izpeljavo enega turnirja),
- rezultat se ne upošteva, lahko pa se ga beleži neuradno (zmagovalcev in poražencev ne poznamo),
- udeležba je brezplačna in izbirna (vsak otrok se sam odloči, kdaj in kje bo sodeloval),
- igralni čas je kratek in razdeljen na tretjine (od 3 x 5 minut za mini rokomet do 3 x 8 minut za midi rokomet),

- obvezne so menjave začetne postave, tako da igrajo vsi otroci (ekipo sestavlja od 5 do 10 otrok) in
- pravila igre so poenostavljena in so lahko prilagojena znanju otrok (npr. osebna obramba, brez izvajanja centra, mehka žoga, igra 3+1).

Turnirje v mini rokometu za otroke, ki vadijo v celoletni rokometni šoli od 1. do 5. razreda, se lahko organizira v rokometnih dvoranah (igrišče dimenzije 42 x 23 m) ali novejših šolskih telovadnicah (igrišče dimenzije 32 x 20 m), saj take igralne površine dopuščajo postavitev več igrišč za mini rokomet hkrati (2 ali 3 igrišča z dimenzijami 20 x 12 m, glej Sliko 22a in 22b).

Slika 22a in 22b. Postavitev igrišč za mini rokomet v dveh tipih športnih objektov.

Slika 22a prikazuje postavitev 3 igrišč za mini rokomet v večnamenski športni dvorani (42 x 23 m), Slika 22b pa v novejši šolski telovadnici (dimenzije igrišča 32 x 25 m). V takšnih športnih objektih je mogoče postaviti več igrišč hkrati.

Več igrišč občutno zmanjša trajanje turnirja (2 igrišči razpolovita čas) in dajo možnost igranja več starostnih kategorij hkrati na istem turnirju (npr. mini in cici rokomet). Seveda je možno igranje mini rokometu tudi v manjših šolskih telovadnicah (igrišče dimenzije 24 x 12 m), vendar je potrebno udeležbo na takih tekmovanjih omejiti le na 1 starostno kategorijo s 4 ekipami (1 x 6 tekem skupno) ali na 2 starostni kategoriji po 3 ekipe (2 x 3 tekme skupno), ker lahko sicer tekmovanje traja predolgo. Primeri so podrobneje opisani v Tabeli 16. Ko načrtujemo število internih tekmovanj, ne pretiravamo s številom tekem, saj pri mladih potrebujemo več časa in treningov za utrjevanje določene aktivnosti (Goršič, 1999).

Tabela 16. Prikaz števila tekem in trajanje tekmovanja v mini rokometu.

Število ekip	1 igrišče	2 igrišča	3 igrišča
2 ekipi	1 tekma 20 min	/	/
3 ekipe	3 tekme 60 min	/	/
4 ekipe	6 tekem 2 uri	3/3 tekme 60 min	/
5 ekip	10 tekem 3 ure 20 min	5/5 tekem 1 ura 40 min	/
6 ekip	15 tekem 5 ur	7/8 tekem 2 uri 40 min	5 tekem 1 ura 40 min
7 ekip	21 tekem 7 ur	10/11 tekem 3 ure 40 min	7/7/7 tekem 2 uri 20 min
8 ekip	28 tekem 9 ur 20 min	14/14 tekem 4 ure 40 min	9/9/10 tekem 3 ure 20 min

V Tabeli 16 je prikazano število tekem v mini rokometu, njihovo razporeditev po igriščih in trajanje tekmovanja glede na razpoložljivo število igrišč. Vrednosti so preračunane za primer, ko vse ekipe igrajo vsaka proti vsaki. Časovno najbolj racionalna tekmovanja so 3 ali 4 ekipe na 1 igrišču, 5 ali 6 ekip na 2 igriščih in 7 ali več ekip na 3 igriščih.

Za izvedbo turnirja na 2 igriščih hkrati je potrebnih največ 8 ljudi. Od teh imajo 4 vloge trenerja in vodijo ekipe na tekmah, 2 imata vlogo sodnika in sodita tekme, 1 je v vlogi zdravstvenega osebja in pomaga pri morebitnih poškodbah igralcev, 1 pa je v vlogi vodje turnirja, torej skrbi za nemoten potek prireditve, napovedovanje tekem, odštevanje časa ali programiranje konzole semaforja, občasno pa lahko menjuje ostale pri njihovih opravilih. Vsi, ki sodelujejo pri organizaciji turnirja, pridejo v objekt najmanj 60 minut pred začetkom, da pripravijo igrišča (postavitev in zmanjšanje rokometnih golov, lepljenje črt vratarjevega prostora, postavitev klopi za menjave in zapisnikarske mize) in dvorano (objava razporeda turnirja, razporeditev garderob, priprava konzole za upravljanje semaforja, priprava ledu in vsebine medicinske torbe), na koncu pa pomagajo pri pospravljanju (odstranjevanje črt, odnašanje smeti, postavljanje orodja na svoje mesto). Otroci lahko na prizorišče vstopijo 30 minut pred začetkom turnirja, oziroma ko je igrišče pripravljeno. Turnir v 2 starostnih kategorijah s po 4 ekipami na 2 igriščih tako traja 3 ure (2 uri je efektivnega programa), turnir v 1 starostni kategoriji s po 4 ekipami na 2 igriščih pa 2 uri (1 ura je efektivnega programa).

Podobno trajanje je tudi pri turnirjih, kjer se igra na 1 igrišču. V Tabeli 17 je prikazan primer urnika takega turnirja.

Tabela 17. Primer urnika na turnirju v mini in cici rokometu.

Ura	Igrišče A (cici rokomet)	Igrišče B (mini rokomet)
8.30 – 9.00	prijod ekip in priprava na tekmovanje	
9.00 – 9.20	otvoritev tekmovanja z mimohodom	
9.20 – 9.40	tekma ekipa 1 : ekipa 2	tekma ekipa 3 : ekipa 4
9.40 – 10.00	tekma ekipa 3 : ekipa 4	tekma ekipa 2 : ekipa 1
10.00 – 10.20	tekma ekipa 4 : ekipa 1	tekma ekipa 3 : ekipa 2
10.20 – 10.40	malica, spretnostni poligon	
10.40 – 11.00	tekma ekipa 2 : ekipa 3	tekma ekipa 1 : ekipa 4
11.00 – 11.20	tekma ekipa 2 : ekipa 4	tekma ekipa 1 : ekipa 3
11.20 – 11.40	tekma ekipa 1 : ekipa 3	tekma ekipa 2 : ekipa 4
12.00 – 11.30	zaključna slovesnost in odhod domov	

Tabela 17 prikazuje tipičen urnik na turnirju v cici in mini rokometu, kjer na 2 igriščih igrajo po 4 ekipe v 2 kategorijah. Turnir skupaj z manjšo podelitvijo traja samo 3 ure.

Turnirje v rokometu za otroke od 6. do 9. razreda se organizira v rokometnih dvoranah ali večjih šolskih telovadnicah, kjer je igrišče dovolj veliko (dimenzije vsaj 32 x 25 m) za organizacijo rokometne tekme po določenih RZS. Najpomembnejša lastnost take dvorane je prava širina igrišča (20 m), načrtani 6-metrski črti vratarjevega prostora in načrtani 9-metrski črti prostih strel. Ker v Sloveniji, z izjemo peščice športnih objektov (Arena Stožice Ljubljana, Arena Bonifika Koper, Arena Zlatorog Celje, Rdeča dvorana Velenje in Hala Tivoli Ljubljana) igralne površine z 2 uradnimi rokometnimi igrišči ni, se turnirje vedno organizira na 1 igrišču hkrati. Ostala organizacija je zelo podobna turnirjem v mini rokometu, le da je pri prireditvah na 1 igrišču potrebnih manj ljudi.

Našteta so orodja, material in rekviziti, ki se jih potrebuje za organizacijo turnirjev in jih morda v nekaterih športnih dvoranah ali šolskih telovadnicah ni:

- rokometni goli (3 x 2 m) ali manjši goli za igranje mini rokometu (najmanj 2,5 x 1,6 m),
- prečke za znižanje rokometnih golov (iz 2 m na 1,8 m ali 1,7 m),
- pleskarski trak (debelina 5 cm) in valjar (naprava za risanje črt na igrišču),
- komplet rokometnih ali mehkih žog (obseg 46 do 48 cm; vsaj 2),

- sodniške piščalke (vsak sodnik naj ima svojo; vsaj 2),
- elektronski semafor, štoparica ali ročna ura (odštevanje časa),
- označevalne majice za razvrščanje ekip (vsaj 4) in
- medicinska torba s svežim ledom (v primeru poškodb).

Dogajanje na turnirjih se lahko popestri in tako otroke dodatno zaposli z različnimi dodatnimi dejavnostmi. Te dejavnosti se izvajajo v skladu s prostorskimi (dodatni prostori, nezaseden del igrišča), kadrovske (več trenerjev, prostovoljci), organizacijskimi (gledalci na tribuni, angažiranost staršev) in finančnimi (namenska sredstva, sponzorstva) zmožnostmi.

Aktivnosti, ki lahko dodajo dodatno vrednost prireditvam in jih organizira ORŠ, so:

- postavitve športnega, hitrostnega ali spretnostnega poligona,
- tekmovanje v natančnosti strela, spretnosti izvajanja rokometnih prvin ali hitrosti gibanja med postavljenimi rekviziti,
- izpeljava revijalne tekme med otroci in starši ali med dvema ekipama staršev,
- organiziranje srečelova, žrebanja ali druge oblike nagrajevanja sodelujočih,
- nastop plesnih, glasbenih ali gledaliških skupin,
- izvedba tržnice, licitacije ali prodaje izdelkov,
- organiziranje piknika, rezanja torte ali druženja sodelujočih,
- projekcija diapozitivov ali filma rokometnih tekem na platnu in
- organizacija razstave slik, dresov ali drugih izdelkov.

5.9. *Promocija in stimulacija vadečih*

Dandanes je na trgu športnih aktivnosti izredno velika ponudba in močna konkurenca. Število dostopnih športnih panog se je zvišalo, prav tako pa se je ponudba za različne ciljne skupine razširila. Šport je dostopen vsem in povsod. Športni programi za otroke in mladino so del tega trga in so v zadnjih letih doživeli podoben razvoj, zato lahko upravičeno govorimo o razpršenosti ponudbe. Na takšnem skoraj zasičenem trgu za ponudnike športnih aktivnosti ni dovolj, da se izkažejo zgolj s kvaliteto svojih storitev, ampak morajo iz množice stopiti s primernim oglaševanjem najboljšega, kar imajo. Promocija zajema vse tiste aktivnosti, s

katerimi informira, spominja, prepričuje in povezuje potrošnike s ponudniki (Devetak, 2000). Ker pa je sodobni potrošnik preudaren, zahteven, racionalen in preračunljiv, je sekundarni cilj vsakega ponudnika tudi ohranitev svoje baze kupcev, zato jih na razne načine stimulira in spodbuja k novim nakupom.

Delovanja ORŠ sicer ne moremo enačiti s sodobnimi pridobitnimi družbami, ki imajo kot glavni cilj dobiček. ORŠ je v vseh svojih organizacijskih oblikah nepridobitna organizacija, vendar število vadečih, razvejanost programov in uspešnost delovanja lahko resno vplivajo na obliko in višino financiranja, zato je potrebno slediti podobnim načelom, kot jim sledijo podjetja. Pridobivanje novih otrok za športne programe in ohranjanje množičnosti vadečih sta bistvenega pomena, promocija in motivacija pa sta ključ do uspeha.

Devetak (2000, v Kotler, 1996) pravi, da poznamo pet najpomembnejših dejavnosti promocijskega spleta (klasično oglaševanje, pospeševanje prodaje, odnosi z javnostmi, osebna prodaja in neposredno trženje). ORŠ lahko v skladu z navedenim svoje aktivnosti promovira na sledeče načine:

- z letaki in plakati (klasično oglaševanje),
- z oglaševanjem na internetu (klasično oglaševanje),
- z aktivnimi predstavitvami med poukom športne vzgoje (osebna prodaja),
- s promocijskimi akcijami na osnovnih šolah (pospeševanje prodaje),
- z objavljanjem prispevkov v lokalnih medijih (odnosi z javnostmi) in
- s sodelovanjem na lokalnih prireditvah (odnosi z javnostmi).

Letaki in plakati so eden izmed najbolj klasičnih načinov oglaševanja. So razmeroma poceni in dosežejo lahko veliko število ljudi, z današnjimi multimedijskimi orodji pa jih na vsakem osebem računalniku lahko oblikuje tudi nekdo, ki ima zgolj povprečno znanje informatike. Letake se razdeli otrokom v osnovnih šolah in vrtcih ali njihovim staršem ter na javnih stičiščih mladih (športne dvorane, telovadnice, mladinski centri, župnišča, krajevne skupnosti, gasilski domovi). Plakati so zaradi svoje velikosti dražji, ampak še vedno cenovno dostopni, nalepi pa se jih na iste objekte kot letake in še na druge lokacije (razni vhodi, javna igrišča, oglasne deske, avtobusne postaje, kavarne). Oglaševanje z letaki in plakati poteka

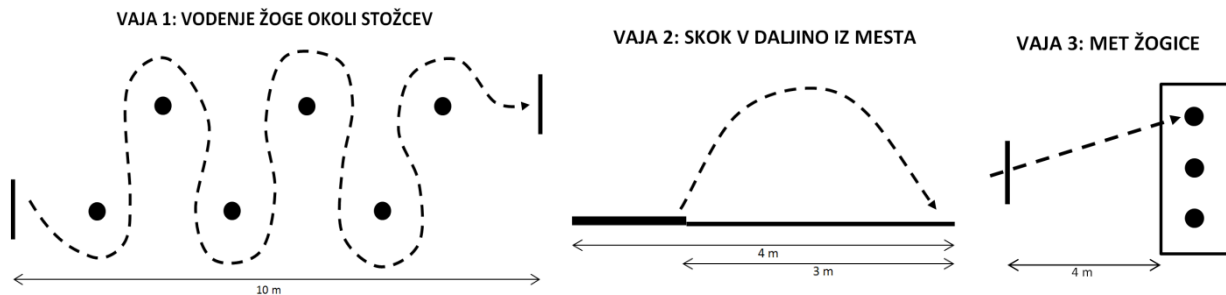
pred začetkom šolskega leta in v začetku septembra, le izjemoma med šolskim letom (izredni dogodki, prireditve, enkratne akcije).

Bolj sodobna in vedno bolj učinkovita oblika oglaševanja je promocija preko lastne spletne strani. Spletno stran je z novodobnimi računalniškimi programi razmeroma enostavno in lahko ustvariti. Njena postavitvev in vzdrževanje sta poceni, predstavlja pa neomejen vir oglaševanja, saj si lahko njeno vsebino in postavitev vsaka organizacija sestavi po lastni meri. Pri spletni strani velja pravilo, da je toliko vredna, kolikor ima spletnih obiskovalcev. Zato je nujno, da je tudi sama dobro oglaševana, saj slabo obiskana spletna stran ne opraviči vloženega vzdrževalnega dela. Kot alternativa spletni strani so zelo primerna tudi razna socialna omrežja (Facebook, Twitter, Flickr, Instagram), ki so brezplačna in enostavna za uporabo.

Aktivne predstavitve med poukom športne vzgoje so najboljši primer osebne prodaje. Z dovoljenjem vodstva osnovne šole in učitelja športne vzgoje se izvajajo v začetku šolskega leta za vse razrede ločeno. Primerno usposobljen trener ORŠ kot zunanji sodelavec vodi tematske ure rokometu skupaj z učiteljem športne vzgoje. Učenci in učenke posameznega razreda se preizkusijo v osnovnih vajah, prilagojenih igrah, mini rokometu. Razloži se jim rokometna pravila in ostale cilje interesne dejavnosti na njihovi šoli ter se jih povabi k nadaljnjemu sodelovanju. Vsi otroci morajo sodelovati, zato ura poteka aktivno. Pri takih predstavitev se lahko uporabi tudi promocijska sredstva, ki so na voljo (darila, letaki). Ta oblika promocije je iz finančnega vidika najcenejša, zahteva pa ogromno prostovoljnega dela.

Promocijske akcije na osnovnih šolah so oblika pospeševanja prodaje. Akcija Rokometna značka je dober primer takšne oblike, ki temelji na udeležbi in sodelovanju otrok osnovne šole, ti pa predstavljajo potencialne nove vpise v programe ORŠ. Akcija poteka med poukom (v podaljšanem času malice) ali takoj po pouku (pred kosilom) v začetku (promocija za tekočo sezono) ali na samem koncu šolskega leta (promocija za naslednjo sezono). Za otroke se organizira spretnostni poligon z tremi enostavnimi vajami (Slika 23a, 23b in 23c), ki temeljijo na eni motorični sposobnosti (npr. preciznost, hitrost, moč). Otroci so za svojo udeležbo nagrajeni s simbolično nagrado (rokometno značko, obeskom ali medaljo). Poteka lahko v telovadnici, na igrišču ali drugih šolskih prostorih. Tovrstni način promocije je najtežje

izvedljiv, saj je relativno drag (nakup daril) in zahteva več ljudi za izvedbo (vsaj 1 odrasel na vajo), poleg tega pa brez tesnejšega sodelovanja osnovne šole ali vrtca ni nikakršnega zagotovila, da bo prireditve obiskala večina otrok.

Slika 23a, 23b in 23c. Tri vaje pri promocijski akciji Rokometna značka.

Slika 23a prikazuje vajo vodenja žoge okoli stožcev. Otroci vzamejo žogo in skušajo v čim krajšem času voditi žogo okoli 6 stožcev, ki so, odvisno od starosti otrok, različno postavljeni na razdalji 10 m. Slika 23b prikazuje vajo skoka v daljino iz mesta. Otroci pri tej vaji skušajo z blazine skočiti čim dlje, na voljo imajo lahko vsaj 2 poskusa. Zadnja postaja je vaja meta žogice na Sliki 23c. Otroci skušajo z razdalje 4 m zadeti enega izmed 3 stožcev, ki so postavljeni na švedski skrinji; imajo več poskusov in po potrebi lahko višino skrinje in razdaljo prilagodimo.

Objavljanje prispevkov v lokalnih medijih je način promocije odnosov z javnostmi. ORŠ lahko svoje aktivnosti, prireditve in dosežke oglašuje s pomočjo lokalnih medijev (časopisi, spletni portali, radio, televizija) tako, da se predstavlja kot aktiven del lokalne skupnosti preko člankov, poročil, prispevkov, slik in drugih oblik medijskega sporočanja. Lokalni mediji imajo že v svoji zasnovi predviden del vsebine, ki ga sami soustvarjajo bralci, obiskovalci, poslušalci in gledalci (npr. rubrika bralci poročajo ipd.). Medijski prostor za tako vsebino je večinoma brezplačen, edini vložek je ustvarjanje prispevkov in poraba časa, zato je takšen način promocije učinkovit. Še učinkovitejši bi bil, če bi otroci brali časopise, kajti s takšnimi prispevki bolj prepričujemo starše kot otroke.

Podoben način odnosov z javnostmi je tudi sodelovanje na lokalnih prireditvah. Vsaka občina, kraj ali regija letno organizira kopico različnih prireditev (npr. Športnik Pirana, Argonavtski dnevi, Gregorjevo, Ribiški praznik idr.), kjer lahko lokalne organizacije

brezplačno predstavijo svoje dejavnosti. Predstavitve so lahko v obliki animacije za otroke, razstave dosežkov, razdeljevanja letakov mimoidočim, ponujanje prigrizkov, nagrajevanja srečnežev in drugačne. Glede koncentracije ljudi na takšnih dogodkih je predstavitev dela ORŠ časovno upravičena, vsebina pa odvisna od finančnih sredstev.

Motivacija pomeni spodbuditi, navdušiti (Ahlin idr., 1997) in je izrednega pomena za ohranitev množičnosti vadečih v ORŠ. Ker otroci rezultatskega okvira ne poznajo in se ga ne potiska v ospredje, jih je potrebno motivirati z drugimi metodami, predvsem z nagradami za vestno treniranje in udeleževanje turnirjev. Poznamo naslednje načine motivacije otrok znotraj organizacije:

- majice (za udeležbo na prvem turnirju v sezoni),
- koledarji (dobijo ga otroci, ki obiskujejo vadbo tudi po Novem letu),
- medalje (kot končna nagrada za sodelovanje v tekmovanju),
- pokali (nagrada za sodelujoče ekipe),
- diplome (kot priznanje za uspešno opravljen test rokometnega znanja),
- sladkarije (za otroke z najboljšo udeležbo na treningih) in
- posebne nagrade (za otroke, ki so se udeležili vseh turnirjev in bili splošno najbolj redni).

5.10. Model financiranja

Priprava, organizacija, izvedba in analiza navedenih projektov ORŠ zahteva določen vložek. Ta vložek je večinoma finančne narave (denarna sredstva), v manjši meri pa je lahko materialne (žoge, majice) ali storitvene (prostovoljno delo, svetovanje). ORŠ pridobiva denarna sredstva notranje, preko prispevka svojih uporabnikov, trženja svojih programov in iz drugih neposrednih virov, ter zunanje, preko sponzorjev, oglaševanja in virov javnega financiranja.

Prihodki ORŠ so lahko iz naslednjih virov:

- samoprispevki uporabnikov pri določenih programih (kotizacija za tabor, prijavnina na zunanji turnir, plačilo avtobusnega prevoza),
- trženje oglaševalskega prostora (na majicah in dresih, na reklamnih panojih v športnih dvoranh, na internetu, na avtomobilih, na koledarjih),
- javna sredstva iz občinskih in drugih razpisov (kandidatura in izbor na javnih razpisih),
- plačila javnih zavodov za izvajanje programov (ID na osnovnih šolah in vrtcih),
- donatorska in sponzorska sredstva (odobrene prošnje, nakazila, materialna sredstva),
- prispevki roketnih klubov, ki so vključeni v ORŠ (pripomočki, oprema, termini),
- prispevki RZS (koordinacija področja v mini roketu),
- opravljanje pridobitnih dejavnosti (vstopnine, srečelov, prodaja športnih artiklov, hrana in pijača, izleti, organizacija tekmovanj in prireditvev),
- prostovoljni prispevki (na prireditvah, na tekmovanjih) in
- del dohodnine davčnega zavezanca (davčni zavezanci lahko po svoji izbiri namenijo 0,5 % svoje dohodnine določenim organizacijam, ki so na spisku upravičencev).

Odhodki ORŠ so naslednje postavke:

- plače pogodbeno vezanih delavcev (redno zaposleni trenerji, funkcionarji, sodniki, drugo osebje, zunanji sodelavci),
- najem objektov in opreme (izvajanje programov, najem pisarne, najem ozvočenja),
- nakup pripomočkov in opreme (žoge, goli, športna oblačila, tekstil),
- nakup nagrad za udeležence prireditvev (pokali, medalje),
- tiskovine za promocijske namene (letaki, plakati, obvestila, koledarji, zbornik),
- darila (obeski, značke, sladkarije, darila ob praznikih),
- hrana in pijača (malice na tekmovanjih, prehrana zaposlenih),
- stroški administracije (papir, računalnik, kartuše za tiskalnik, računovodstvo) in
- prevozi (na tekmovanja, izlete).

V Tabeli 18 predstavljamo model financiranja ORŠ na osnovi 1 roketnega kluba in 4 osnovnih šol. Takšen obseg dela v ORŠ lahko vodi 1 trener, programe pa obiskuje približno 100 otrok. Celoten projekt je za roketne klube zelo dostopen, saj se s finančnega vidika pokriva sam. Model se lahko sorazmerno razširi tudi na več klubov in šol.

Tabela 18. Model financiranja ORŠ v evrih.

Prihodki	Vrednost	Odhodki	Vrednost
Samoprispevki	0,00	Trener	4.300,00
Reklame na majicah	500,00	Žoge	300,00
Občinski razpis	1.000,00	Razni pripomočki	150,00
Javni zavodi	2.800,00	Majice	600,00
Donatorji, sponzorji	1.000,00	Nagrade	350,00
Rokometni klub	600,00	Koledarji	150,00
Koordinator RZS	320,00	Obeski	100,00
Prostovoljni prispevki	200,00	Letaki, plakati	800,00
Del dohodnine	130,00	Hrana	300,00
Prodaja artiklov	200,00	Sladkarije	50,00
Prireditve	500,00	Administracija	150,00
Skupaj	7.250,00	Skupaj	7.250,00

Tabela 18 prikazuje prihodke in odhodke ORŠ. V naslednjih točkah so razložene vrednosti prihodkov:

- samoprispevka ni, ker je vadba brezplačna,
- reklame na majicah se ponudi kot manjše enobarvne logotipe na hrbtni strani, ki se jih trži po 50,00 EUR na reklamo, pridobi se jih vsaj 10 (500,00 EUR),
- na občinske razpise za šport se kandidira z vsemi programi vsako leto (vsaj 3 programi predstavljajo 1.000,00 EUR),
- vsaka izmed 4 osnovnih šol nameni programom ORŠ 60 plačanih ur letno, urna postavka je 11,94 EUR (približno 2.800,00 EUR letno),
- na podlagi prošenj se pridobi 3 donacije do 350,00 EUR med starši in znanci (skupaj okoli 1.000,00 EUR),
- rokometni klubi prispevajo žoge in prehrano na turnirjih (materialni prispevek 600,00 EUR),
- RZS letno plača vsakega koordinatorja s področja mini rokometu 160,00 EUR na spol vadečih (v sezoni se pridobi plačilo za dečke in deklice, torej 320,00 EUR),
- prostovoljne prispevke se pobira skozi celo leto na internih tekmovanjih (ocenjena vrednost 200,00 EUR),
- vse uporabnike se prosi za namenitev dela dohodnine in se jim pripravi obrazec (predvidoma vsaj 130,00 EUR),

- prvi koledar se podari, ostale se proda po 2,00 EUR, proda se jih vsaj 100 (200,00 EUR) in
- organizira se srečelov (300,00 EUR) ter turnir, kjer zunanje ekipe plačajo prijavnino (200,00 EUR).

V Tabeli 18 je prikazana vrednost odhodkov:

- plačilo trenerja 90 ur za vsako šolo po urni postavki 11,94 EUR (letno približno 4.300,00 EUR),
- 12 žog po 20,00 EUR (240,00 EUR), nakup označevalnih majic, stožcev, klobučkov, palačink in drugih pripomočkov (skupno največ 150,00 EUR),
- 100 majic s tiskom na obeh straneh po 5,00 EUR (500,00 EUR),
- Pokali (64,00 EUR) in medalje (180,00 EUR) za udeležence, ki se jih podeli ob koncu internega tekmovanja,
- tiskanje 200 koledarjev (150,00 EUR), promocijski obesek za ključke po 1,00 EUR (100,00 EUR),
- razmnoževanje letakov, plakatov in obvestil (800,00 EUR),
- malica in pijača za otroke na 4 turnirjih po 0,80 EUR (320,00 EUR),
- manjše količine sladkarij kot darila otrokom ob praznikih in zaključkih (50,00 EUR letno) ter
- stroški administracije (ocenjeno 150,00 EUR letno).

6. UPORABA NOVIH PRISTOPOV PRI PROMOCIJI

Rokomet se je skozi svoj obstoj prelevil iz preproste igre z žogo v enega izmed najhitrejših ekipnih športov na svetu. Nova dognanja, boljša orodja, dostopnost športa, drugačne metode dela in spremembe tako na taktičnem kot tehničnem nivoju so rokomet postopoma razvile v atraktivno igro, ki jo poznamo danes. Velik razvoj in popolno spremembo beležijo tudi kanali komuniciranja, oglaševalske poti in načini trženja. Vstop pametnih visokotehnoloških naprav v naš vsakdan je prinesli nove razsežnosti v naša življenja.

ORŠ je prav tako del tega sveta in novosti, ki jih ponuja razvoj tehnologije, lahko izrabi kot pomoč pri širjenju svojih programov. V tem poglavju so predstavljeni nekateri novi pristopi, ki jih lahko ORŠ uporabi pri uresničevanju svojega poslanstva. Ti so:

- uporaba socialnih omrežij,
- spletna stran,
- oblikovanje plakatov in letakov,
- uradna maskota,
- ponudba športnih oblačil in navijaških rekvizitov,
- snemanje in objavljanje avdio-video materiala ter
- oblikovanje zbornikov in biltenov.

Veliko profesionalnih športnih klubov našete pristope uporablja že vrsto let ter tako gradi svojo javno podobo in širi navijaško bazo. Javna podoba je na vrhunskem nivoju zelo pomembna, saj je eden izmed najpomembnejših vidikov financiranja takih organizacij trženje lastne blagovne znamke. Organiziranemu trženju in oglaševanju kluba na vrhunskem nivoju pravimo marketing.

Bonova (1999) navaja, da je marketing velika praznina in rezerva slovenskih rokometnih klubov na njihovi poti v Evropo. Njene besede so bile preverjene v klubih, ki so igrali v državnem prvenstvu v članskih kategorijah – sezona 2013/14 (Tabela 19). Ugotovljeno je bilo, da še dandanes obstaja veliko nedorečenega na tem področju. Poglavje zase je RK Celje

Pivovarna Laško, ki se kot edini predstavnik v slovenskem rokometu lahko pohvali z zglednim trženjem svojih dejavnosti preko svoje marketinške službe.

Tabela 19. Nekateri kazalniki dejavnosti marketinga v slovenskih rokometnih klubih.

Rang tekmovanja	Klubi	Socialna omrežja	Multimedijske vsebine	Spletna trgovina	Navijaška skupina	Uradna maskota
1.A DRL moški	12	11	4	1	5	2
1.B DRL moški	12	11	2	0	3	1
2. DRL moški	14	12	0	0	2	1
1.A DRL ženske	11	10	2	0	2	1
1.B DRL ženske	10	8	0	0	1	0
Skupaj	59	52	8	1	13	5

V Tabeli 19 so prikazane izbrane dejavnosti, ki so jih izvajale marketinške službe slovenskih rokometnih klubov v sezoni 2013/14. Aktivnosti na socialnih omrežjih so bile štete le, če je imel klub objavljen svoj Facebook ali Twitter profil, njegova dejavnost pa ni bila upoštevana. Pri multimedijskih vsebinah smo upoštevali le objavlanje kompleksnejših vsebin (spletna oddaja, prenos tekem, blog, intervjuji, komentarji) in ne samo galerije slik. Spletna trgovina, kjer lahko obiskovalec izbira med več artikli, je bila dostopna samo v enem primeru. Pri navijaških skupinah smo upoštevali samo uradne organizirane skupine, ki se morajo na tekmah prijaviti in imeti na voljo svoj sektor. Uradno maskoto smo šteli le v primerih, ko se ta tudi dejansko pojavlja na dogodkih rokometnega kluba.

6.1. Socialna omrežja

Socialna omrežja so v sodobni družbi eden izmed najbolj popularnih načinov komuniciranja. Samo v Sloveniji jih uporablja 59,06 % prebivalcev, pri mladih med 16. in 25. letom pa kar 75,50 % vse populacije (Vehovar, Jerman Kuželički in Lebar, 2011). Zaradi prisotnosti interneta so preko računalnikov, tablic, telefonov in drugih pametnih naprav socialna omrežja za uporabnike izredno dostopna praktično na vsakem koraku. Najbolj razširjena socialna omrežja so Facebook, Twitter, MySpace, Flickr in Instagram, ki pa kljub nekaterim manjšim medsebojnim razlikam v sami zasnovi in podobi postajajo vedno bolj vsestranska in podobna.

Zaradi svoje izjemne razširjenosti so socialna omrežja zelo dovršena, privlačna in enostavna za uporabo ter svojim uporabnikom ponujajo naslednje storitve:

- oblikovanje svojega kroga prijateljev,
- pošiljanje sporočil drugim uporabnikom,
- objavlanje svojega stanja, fotografij in video posnetkov,
- ustvarjanje dogodkov ali koledarja dogodkov,
- sledenje raznim interesnim skupinam ali prijateljem,
- komentiranje in izražanje naklonjenosti raznim objavam drugih uporabnikov,
- pogovori v živo preko tekstovnih, glasovnih ali video kanalov in
- dostop do storitev drugih uporabnikov (igre, reklame, spletne trgovine itd.).

Uporabnik, to je lahko posameznik, skupina, podjetje ali društvo, lahko na nekem socialnem omrežju ustvari svoj profil in ga nato uporablja brezplačno. Profil ali uporabniški račun je zaščiten z uporabniškim imenom in geslom, ki si ga lahko vsak novi uporabnik določi sam in ga po potrebi tudi spremeni. Postopek prijave je hiter in enostaven, saj je potrebno za vstop v izbrano socialno omrežje le izpolniti interaktivni obrazec na spletni strani in navesti aktiven račun elektronske pošte, preko katerega se prijavo potrdi. Nato sledi kratka predstavitev funkcij in profil je že na voljo za uporabo. Uporabnik lahko po svoji volji izbira in spreminja ime ali vzdevek računa, naslovno sliko, podobo profila in okvir podatkov, ki jih želi objaviti (rojstni dan, bivališče, spol, telefon, izobrazbo, interese itd.).

Dandanes ima svoj uporabniški račun na vsaj enem socialnem omrežju večina članov ORŠ. Socialna omrežja so prav zaradi svoje prilagodljivosti (široka izbira funkcij, ki jih lahko uporabnik določi sam), enostavnosti (funkcije so za povprečnega uporabnika zelo razumljive) in dostopnosti (večina funkcij, ki jih uporablja povprečen uporabnik, je brezplačnih) idealno orodje za promocijo aktivnosti ORŠ. Navedeno je nekaj primerov uporabe socialnega omrežja Facebook pri delu ORŠ:

- promocija ORŠ preko svojega profila (podoba ORŠ),
- ustvarjanje ciljnih skupin za oddajanje obvestil (spremembe treningov, sestanki),
- planiranje in ustvarjanje koledarja dogodkov (turnirji, prireditve),
- predstavitev programov ORŠ (urnik, lokacije, starostne skupine),

- direktna komunikacija med člani (osebna sporočila, voščila ob rojstnih dnevih),
- objavljanje dosežkov, fotografij in video posnetkov (rezultati dela ORŠ),
- pridobivanje novih simpatizerjev (prijateljev, sledilcev) in
- spremljanje povratnih informacij (udeležba na dogodkih, komentarji dosežkov).

6.2. *Spletna stran*

Spletne strani športnih društev niso novost zadnjega obdobja, saj so se nekatera, tudi nekatera rokometna, predstavljala na medmrežju že pred dvema desetletjema. Tista prava novost je, da dostopna računalniška tehnologija in preprosta programska oprema dandanes tudi neizkušenemu uporabniku omogočata postavitve spletne strani z minimalnimi stroški in minimalnimi vložki. Spletna stran lahko tako postane sredstvo obveščanja, predstavljanja in reklamiranja.

Spletna stran je virtualna predstavitev nekega dokumenta (datoteke) v računalniškem jeziku. Gledamo ga lahko v posebnem programu za prikaz takšnih datotek, ki se imenuje brskalnik. Na spletni strani so lahko različne vsebine, kot so besedilo, slike, povezave, zvočni in video posnetki, programi in drugo. Za njeno postavitve potrebujemo tri stvari:

- domeno (internetni naslov, ki nas poveže s spletno stranjo),
- strežnik (virtualni prostor, kjer se spletna stran nahaja) in
- spletno stran (datoteko z vsebino, ki jo lahko bere računalnik).

Domena je internetni naslov (npr. rokometna-sola.si), ki ga vpišemo v izbrani spletni brskalnik (Google Chrome, Microsoft Internet Explorer, Mozilla Firefox, Opera, Safari) in ki nas poveže s spletno stranjo. Domeno je za uporabo potrebno zakupiti, njeno ime pa je poljubno (npr. rokometna-sola, rkburja) in se vedno konča s piko in kratico, ki simbolizira namen (npr. .com, .biz ali .info), v večini primerov pa je to internetna mednarodna koda države (npr. .si, .it, .hr). Zaradi nove slovenske zakonodaje na tem področju lahko poljubno domeno zakupi vsakdo; prej so lahko kratico .si imela le podjetja in ustanove. Seveda pa domena ne sme biti zasedena. Domeno se lahko zakupi pri številnih podjetjih (Hitrost.com,

Domena.si idr.) za eno ali več let, cena zakupa pa znaša približno 14,00 EUR letno. Kupec ob zakupu pridobi vse pravice do uporabe domene in navodila, kako domeno povezati s strežnikom.

Strežnik je poseben računalnik, na katerem je namišljeni prostor za shranjevanje podatkov, tudi vsebine spletnih strani. Posebnost strežnika je, da vsem uporabnikom omogoča celodnevno dostopanje do določene vsebine, saj je skozi cel čas delovanja povezan z internetom. Spletna stran, ki se nahaja na strežniku, je tako vedno dostopna zunanjim uporabnikom. Prostor na strežniku se podobno kot domena lahko zakupi pri poljubnem ponudniku (Gostovanje.net, Domovanje.net idr.) za določen čas od enega meseca navzgor, njegova cena pa je povprečno 12,00 EUR mesečno.

Spletno stran se lahko ustvari s številnimi računalniškimi programi (npr. Adobe Dreamweaver, Microsoft FrontPage), ki pa so večinoma plačljivi in zahtevni za uporabo. Ponudniki zgoraj naštetih storitev lahko vse tri bistvene vsebine vključijo v en paket, med vsemi tremi pa je zagotovo najbolj zahtevna, časovno potratna in finančno zajetna sama postavitve spletne strani. Najem zunanjih sodelavcev za njeno postavitve se po navadi ne splača, saj učinek spletne strani za majhna podjetja ali športna društva ni v sorazmerju s finančnim vložkom. Mnogo bolj pametno in enostavno je spletno stran narediti po predlogah. Predloga (template) je v bistvu že postavljen model spletne strani, ki se ga lahko prilagodi avtorjevim vizualnim, oblikovnim in vsebinskim zahtevam. Na voljo je brezplačno pri številnih ponudnikih (npr. WordPress, Joomla!). Uporaba predlog je mnogo bolj enostavna in prijaznejša do neizkušenega uporabnika.

Spletna stran, tudi tista narejena iz predloge, ima vrsto prednosti, ki so koristne za ORŠ:

- objava novic in dogodkov,
- predstavitev ekip in dejavnosti,
- opis zgodovine, rezultatov in dosežkov članov,
- prostor za komentiranje uporabnikov (forum),
- objava kontaktnih podatkov in
- prostor za trženje reklamnega prostora.

6.3. *Letaki, plakati in druge tiskovine*

Oblikovanje plakatov, letakov in brošur je klasičen način promocije, ki je v današnjem času, podobno kot spletne strani, postal izjemno dostopen. Zmogljivi osebni računalniki skupaj s sodobno osnovno pisarniško programsko opremo (Microsoft Office, Open Office idr.) ponujajo tudi nekemu, ki se profesionalno ne ukvarja z oblikovanjem, odlične možnosti za izdelavo izjemnih končnih izdelkov.

ORŠ z uporabo teh preprostih orodij lahko ustvari lastno tiskovino, ki je občutno cenejša (ni plačila za oblikovanje) in vsebinsko bolj prilagodljiva (njeno vsebino se lahko poljubno spreminja) kot profesionalni izdelki oglaševalska podjetja. ORŠ na splošno uporablja dva tipa tiskovine: obvestila, ki so namenjena notranjemu obveščanju (npr. vabilo na turnir, sestanek s starši) in promocijski material, ki je namenjen zunanji propagandi (npr. zgibanke za vpis v program, predstavitvena brošura). Na obvestilih je najpomembnejši element informacija, zato je lahko takšna tiskovina enobarvna in brez ozadja, strukturno nezahtevna, enostavnega dizajna in brez slik. Promocijski material pa mora biti v prvi vrsti zanimiv, zato so njegovi pomembni elementi barvitost vsebin, privlačna struktura, zanimivo oblikovanje in vsebina slik.

Poznamo več različnih tipov tiskovin za uporabo v ORŠ (Slika 24a, 24b, 24c in 24d):

- vabila (enostranski izdelek navadne velikosti A4, oddan v obliki pisma, s posebno vsebino namenjeno določeni osebi),
- plakate (enostranski izdelek večjih dimenzij A2, A3, z manj podatki, ki se lahko nalepi na oglasno desko ali stično točko),
- letake (manjši enostranski izdelek dimenzije A5, z bistvenimi podatki, primeren za osebno razdelitev med člani ORŠ),
- brošure (večstranski izdelek dimenzije A5 s splošno-informativno vsebino, namenjen predvsem poučevanju ciljne publike o neki tematiki),
- zgibanke (večstranski, prepognjen izdelek velikosti A4, z več podatki, ki nudijo podrobne informacije o določenem programu ORŠ) in

- listke (enobarvni izdelek nestandardnih dimenzij, pogosto le s kratkim sporočilom, ki je namenjeno samo določenim članom neke skupine).

..: LEP POZDRAV, ŠPORTNICA!

Sem žolca, ena izmed rib v ekipi Piran. Si že slišala za nas? Nič hudega, če še nisi, saj je naša ekipa vseskrat stara že skoraj 60 let – se pa za svoja leta zelo dobro držimo! Naša skrivnost? Poleg pristne morske hrane se veliko ukvarjamo tudi s športom. Rade se veliko gibamo, skakamo, tečemo in se igramo z žogo. Nas želiš spoznati?

..: NAŠ NAJLUBŠI ŠPORT JE ROKOMET

Igra z žogo. Rokomet je igra, kjer žogo na različne načine mečemo, podajamo, vodimo z rokami.

Gol. Cilj igre je žogo spraviti v gol, saj za vsak gol dobimo točko. Več točk imamo, boljše je. **Dinamičen šport.** Rokomet je šport, kjer se igralke in igralci veliko gibajo, predvsem tečejo, hodijo in skačejo.

Dve ekipi. Na igrišču pa seveda nismo sami, saj je cilj nasprotni ekipe prav tako doseči čim več točk. In to v naši goli!

Mini rokomet. Mlažje igralke in igralci igrajo rokomet na manjšem igrišču z manjšimi goli, manjšo žogo, manj igralci in manj pravil. Zabava pa je enaka!

Hitro učenje. Pravila so enostavna, zato lahko rokomet

igrarajo tudi začetniki že po nekaj treningih. **Igramo ga kjerkoli.** Naj bo to dvorana, telovadnica, plaža ali ulica, če imamo prijatelje in žogo nam z rokometom nikoli ni dolgčas.

..: ZAKAJ SMO SE ODOLEČE ZA ROKOMETNO ŽOGO

Ker je rokomet zaradi širokega izbora športnih znanj eden izmed najbolj kompletnih športov

Ker se v športu naučimo pozitivnih vrednot kot so disciplina, samoizvešč, vztrajnost

Ker je sport v današnjem času najbolj koristen način preživljanja prostega časa

Ker je v skupini lažje ustvariti prijateljske vezi, ki nam lahko spremljajo celo življenje

..: ZA NAŠE PRIJATELJE SMO USTANOVLJE ROKOMETNO ŠOLO

Rade se družimo s prijatelji in kdaj gremo tudi na kakšno rokometno tekmo. Želimo si spoznati tudi tebe, zato te vabimo k vpisu v brezplačno rokometno šolo.

Vadba poteka na vseh osnovnih šolah in vseh podružnicah v občini Piran. Namenjena je dekletom različnih starosti in različnega predznanja.

CICI	MINI	MIDI
ROKOMET	ROKOMET	ROKOMET
DEKLETA 1, 2, 3, 4	DEKLETA 4, 5, 6	DEKLETA 6, 7, 8, 9
TRENING 1x tedensko	TRENING 1x tedensko	TRENING 1x tedensko
POŠ SV. PETER	POŠ SV. PETER	POŠ SV. PETER
IGRIŠČE 3x3	IGRIŠČE 4x4	IGRIŠČE 5x5
ROGA OBLONJ 46 cm	ROGA OBLONJ 48 cm	ROGA OBLONJ 50 cm

60 LET IGRANJA ROKOMETA V PIRANSKI OBČINI 1954 – 2014

Piran, 15. maj 2014

Spoštovani!

Letos praznujemo šestdeset let igranja rokometu v Občini Piran. Okrogla in pomembna obletnica. Nanjo smo upravičeno ponosni. Le redkokateri šport v naši občini se lahko pohvali s tako visokim jubilejem in igranjem v družbi najboljših v prvi državni ligi. Sedaj je priložnost, da na dvodnevnih prireditvah obeležimo to visoko obletnico in se spomnimo vseh, ki so pomagali soustvarjati piransko rokometno zgodovino.

60 let borbenosti, tekmovalnosti, discipline, uspehov, pripravljenosti in prijateljstva. Vse to in še več nam je dal piranski rokomet. In še enkrat več bomo to ponovno občutili. Vaša prisotnost na obletnični 60. obletnici bo za nas prinesla za to prebrano pot in spodbuda za nadaljnje delo. Zato vas vabimo v:

PETEK, 6. JUNIJA 2014, V ŠPORTNO DVORANO LUCIJA,

kjer se bo odvijala prireditev ob 60. obletnici igranja rokometu v piranski občini.

Razpored na dan prireditve:

- ob 17.30 TEKMA MLAJŠIH VETERANŖ
- ob 18.15 SKUPINSKO FOTOGRAFIRANJE VSEH GENERACIJ
- ob 19.00 TEKMA MED RK PIRAN IN SLOVENSKO ŽENSKO MLADINSKO REPREREZANTANCO
- ob 20.30 PINKIK IN DRUŽENJE OB GLASBI

Svojo prisotnost prosim potrditi na: e-mail: darjan.muravec@eicatel.si, gsm: 041 525 095 (Vida Milena Muravec) ali gsm: 041 525 095 (Vida Milena Muravec).

Pričakujemo vas in športno pozdravljamo.

Častna predsednica RK Piran
Vida Milena Muravec

Rokometni klub Piran, Prevoški trg 2, 8380 Piran, Slovenija
Častna predsednica: 041 525 095, TFA: 056 555 0000 732 466
Telefon: 051 239 366, E-mail: darjan.muravec@eicatel.si

ROKOMETNA ŠOLA PIRANHE

IV. TURNIR POKALA MORSKE DEKLICE V MIDI ROKOMETU

četrtek, 22. maj 2014
od 14.00 do 18.00
telovadnica OŠ Sečovlje

Potek aktivnosti:

- 14.00 – 14.40 prihod ekip in priprava na tekmovanje
- 14.40 – 15.00 ogrevanje ekip
- 15.00 – 15.50 tekma Larvik : Budućnost
- 15.50 – 16.40 tekma Budućnost : Hypo
- 16.40 – 17.30 tekma Hypo : Larvik
- 17.30 – 18.00 zaključna slovesnost, medalje!!

Pozor! Udeležba na turnirju je brezplačna. Udeležijo se ga lahko dekleta od 5. do 9. razreda, ki so vključene v interesne dejavnosti rokomet na OŠ Cirila Kosmača Piran, OŠ Lucija, OŠ Sečovlje in OŠ Vincenzo e Diego de Castro Piran. Organizator bo dekleta razdelil naključno v 3 ekipe (Larvik, Hypo in Budućnost). Če kdo nima prevoza, naj pokliče Petra!!

Kdor ni dobil majice (ali jo je izgubil) jo lahko dobi na turnirju!

DODATNE INFORMACIJE

Peter Teržič
vodja tekmovanja
031 367 087

RK Piran
Prvomajski trg 2
6330 Piran

Slika 24a, 24b, 24c in 24d. Prikazanih je nekaj primerov tiskovine (osebni arhiv).

Slika 24a prikazuje sprednjo stran letaka za vpis v rokometno šolo, Slika 24b vabilo na praznovanje obletnice, Slika 23c obvestilo o datumu internega tekmovanja in Slika 24d plakat za vpis v rokometno šolo.

Bistvene sestavine vsake tiskovine ORŠ so:

- organizator (kdo dogodek, prireditev ali program organizira; npr. ORŠ),
- ciljna skupina (komu je dogodek namenjen, npr. deklicam od 1. do 5. razreda),
- lokacija (kje se bo dogodek odvijal; npr. telovadnica OŠ Sečovelje),
- dan in čas dogodka (kdaj se bo dogodek odvijal; npr. v soboto, 12. aprila 2014, od 9.00 do 13.00),
- dodatna kratka pojasnila predvsem glede plačila, prevoza, datuma vpisa (npr. avtobusni prevoz je organiziran iz Lucije ob 8.00) in
- kontaktni podatki (kje lahko zainteresirani dobijo dodatne informacije; npr. telefon in elektronska pošta organizatorja).

6.4. *Uradna maskota*

Del medijske podobe, ki jo ima neko uspešno podjetje, prireditev, izdelek, skupina ljudi, blagovna znamka ali tudi športno društvo, je njegova uradna maskota. Maskota je fiktiven lik, ki si ga izmislijo v marketingu take organizacije, in služi kot podpora promociji njihovih izdelkov ali storitev. Takšen lik lahko obstaja samo v računalniški obliki (npr. na sliki, v reklami, v logotipu), pogosto pa je prisoten tudi v fizični obliki (npr. igrača, kipec, kostum). Prav kostum, torej maska v obliki izmišljenega lika, v katerega se obleče animator, je na množičnih prireditvah in med mladimi najbolj popularna.

V športnih organizacijah po svetu je tovrstna oblika promocije zelo aktualna predvsem v severnoameriških poklicnih športnih tekmovanjih, zasledimo pa jo tudi v športnih ligah v Evropi. Slovenski rokomet je svojo prvo maskoto dobil v času VI. evropskega rokometnega prvenstva za moške leta 2004 v Sloveniji. Simpatičnemu modro-rumenemu križancu med jazbecem, sršenom in medvedom je bilo ime Blisk. Nekateri rokometni klubi po Sloveniji imajo tudi svoje uradne maskote: Poki je kozorog in zvest spremljevalec RK Celje Pivovarna Laško, Tigrica je razpoznavna maskota RK Krim Mercator iz Ljubljane, Osa pa predstavlja maskoto RK Gorenje Velenje. Tudi najmlajše rokometaše in rokometašice v projektu RZS Rokomet, moja igra na zaključnem festivalu mini rokometa vsako leto zabava maček Rok Ometaš (Slika 24a, 24b in 24c).

Slika 25a, 25b in 25c. Nekatere maskote v slovenskem rokometu (Novi maskoti je ime Poki, 2014; Cvijič idr., 2005; osebni arhiv).

Na Sliki 25a je Poki, maskota RK Celja Pivovarna Laško, na Sliki 25b je Blisk, maskota evropskega rokometnega prvenstva 2004 v Sloveniji in na Sliki 25c je Rok Ometaš, maskota projekta Rokomet, moja igra.

Maskota v kostumu vedno pritegne veliko pozornost na športnih prireditvah, predvsem med otroki. Zanja je pomembno, da je živa, prijazna, zabavna, igriva in unikatna, tako da jo lahko sleherni uporabnik vedno prepozna in povezuje z rokometom in ORŠ. Navedenih je nekaj načinov uporabe maskote ORŠ:

- kot dodatno animacijo na prireditvah,
- kot atrakcijo za slikanje,
- kot promocijo na predstavitev v osnovnih šolah in vrtcih,
- kot dodaten lik na promocijskem materialu za otroke,
- kot dodatni vaditelj na prvem treningu,
- kot osnova za oblikovanje drugih promocijskih artiklov,
- kot lik v video posnetkih, reklamah, zgodbah ali drugih zabavnih vložkih,
- kot gost na podelitvah in
- drugi navedeni načini, ki si jih izmisli vodja projekta.

Izdelava maskote za športna društva ni zahtevna, saj to storitev ponuja v Sloveniji že kar nekaj podjetij (npr. Tim Art, maskote.si), ki lahko izdelajo poljubno maskoto po naročilu.

Seveda se maskoto lahko izdelata tudi v lastni režiji po vzorcu zahtevnejših pustnih mask. Za oblikovanje koncepta maskote je dovolj že ideja, opis ali skica. Maskoto se lahko tudi avtorsko zaščiti, saj zaščitene maskote brez dovoljenja avtorja ne sme uporabljati nihče. Potrebno pa je povedati, da samo oblikovanje in izdelava maskote lahko stane od 1.000,00 do 1.800,00 EUR, zato je nujno pred tako odločitvijo pretehtati, ali bo maskota opravičila svoj vložek (T. Winter, osebna komunikacija, december 2014).

6.5. *Avdio-video material*

Snemanje avdio in predvsem video posnetkov je danes zelo poenostavljeno, saj je vsak boljši telefon opremljen z digitalno kamero visoke ločljivosti in količino spomina, ki zadostuje za posnetek krajšega filma. Posnetke je tudi razmeroma zelo enostavno prenesti na osebni računalnik preko kabla, spominske kartice ali brezžične povezave, jih obdelati z brezplačno programsko opremo (Microsoft Windows Movie Maker, Adobe Premiere Express) in nato še preoblikovati v datoteke, ki so primerne za objavo na internetu.

Portal YouTube predstavlja eno izmed vodilnih spletnih strani, kjer lahko uporabniki delijo avdio in video posnetke med seboj. Objava posnetkov je omejena le na registrirane uporabnike, ogled pa je omogočen tudi neregistriranim. Za pridobitev uporabniškega imena in gesla je postopek podoben kot pri socialnih omrežjih. Uporabniki storitve Gmail ali pa kakšne druge storitve podjetja Google imajo dostop do portala YouTube že zagotovljen.

Storitve portala YouTube so osredotočene predvsem na video vsebine. Portal omogoča:

- objavljanje in shranjevanje posnetkov,
- iskanje posnetkov z določeno tematiko,
- komentiranje vsebine posnetkov,
- izražanje mnenja o posnetkih,
- ustvarjanje kanala s svojo vsebino,
- pridobivanje sledilcev svojega kanala in
- reklamiranje preko plačljivih oglasov.

Uporabnost portala YouTube pri delovanju ORŠ je promocijske in izobraževalne narave. ORŠ lahko na takšen način javnosti preko lastnih video posnetkov predstavlja svoje programe, objavlja tekme, razkazuje dosežke, vabi nove člane k vpisu, pojasnjuje pravila igre, promovira rokomet in njegove izpeljanke. Bolj pomembna pa je njegova izobraževalna funkcija. Radić (2008) je zapisal, da se zaradi sodobnega načina življenja in hitrega tempa tudi v trenažnem procesu nujno pojavljajo nove oblike dela, ena od takih zelo pomembnih pa so domače naloge. Domača naloga je v tem kontekstu mišljena kot dodatna vadba, ki jo otrok prostovoljno in po lastni presoji izvaja doma, saj kot navaja prej omenjeni avtor, je za to potreben prostor 2 x 2 m in žoga. Objavljeni video posnetki s praktičnimi prikazi vaj in strokovnim komentarjem so lahko za zainteresirane otroke bogat vir vsebin, njihovo izvajanje pa bo zagotovo vadbo dopolnilo in obogatilo.

6.6. *Zborniki in bilteni*

Zborniki in bilteni so povzetki dogajanja v nekem obdobju. Športna društva z njimi zabeležijo svoje delo. ORŠ je po modelu, ki je opisan v tem diplomskem delu, skozi obdobje enega leta lahko izjemno dejavna in zbornik je pravi način za povzetek vseh aktivnosti ORŠ v eni tekmovalni sezoni. Poleg tega lahko zbornik uporabimo kot prilogo prijavam na razne razpise, kot darilo otrokom ob koncu šolskega leta, kot poročilo o delu ali enostavno kot način, da se iz leta v leto ohrani podatke o zgodovini ORŠ. Bilten se uporablja podobno kot zbornik, le da je njegova funkcija bolj omejena, saj po navadi povzema le podatke o enem določenem projektu (npr. interno tekmovanje), prireditvi (npr. dan rokometu) ali programu (npr. športni tabor).

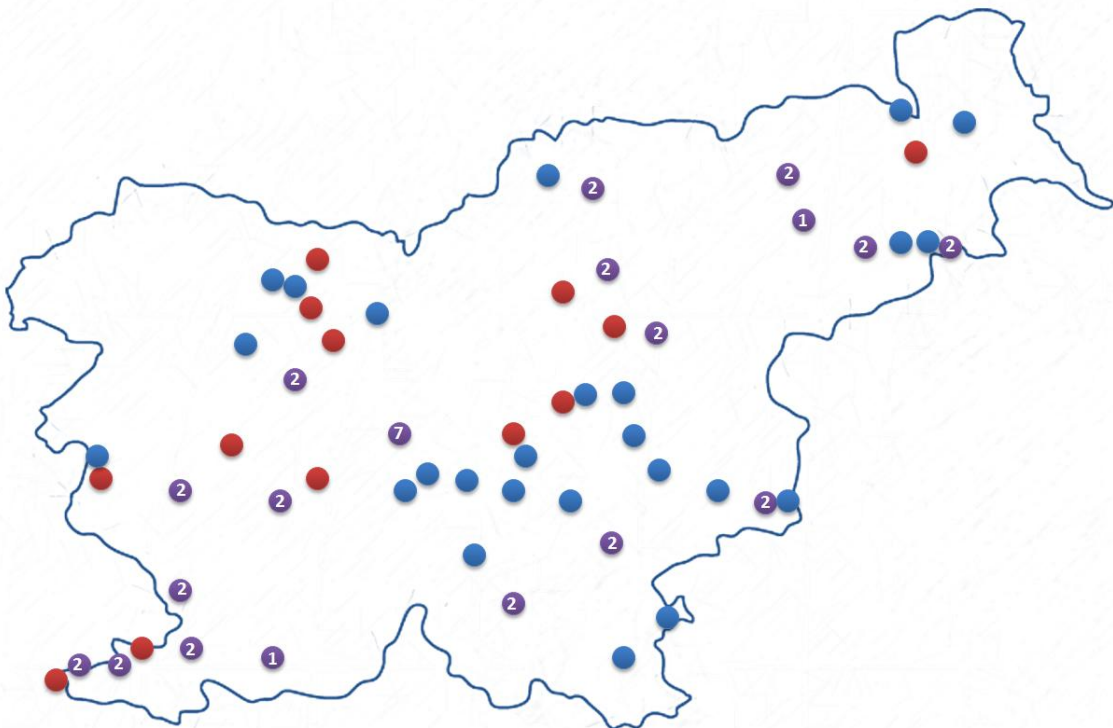
Zbornik ORŠ je kronološko urejen, v njem pa je možno zaslediti naslednje podatke:

- udeležba članov v raznih programih,
- rezultati tekmovanj,
- doseženi uspehi,
- slike, risbe in pesmi,
- podatki o prireditvah,

- spomini in pričanja,
- predstavitev trenerjev in vaditeljev,
- članki in prispevki iz drugih virov,
- statistični podatki in
- drugo navedeno.

7. PRIMER OTROŠKE ROKOMETNE ŠOLE OBALA

Glede na vse navedene podatke in izhodišča, ki so bila predstavljena v prejšnjih poglavjih, je v tem delu diplomskega dela naveden konkreten primer organizacije ORŠ na makro in mikro ravni. Makro raven delovanja ORŠ predstavlja Slovenija kot celota, zato na Sliki 26 prikazujemo razporedjenost rokometnih klubov v državi. Za obravnavo ORŠ na mikro ravni pa smo si izbrali enega izmed geografskih področij, kjer je smiselno organizirati ORŠ po modelu iz tega diplomskega dela.

Slika 26. Razporeditev slovenskih rokometnih klubov v sezoni 2013/14.

Na Sliki 26 je prikazana razporeditev slovenskih rokometnih klubov, ki so v tekmovalni sezoni 2013/14 z vsaj 1 ekipo sodelovali v državnem prvenstvu pod okriljem RZS. Rdeče pike so ženski rokometni klubi, modre pike moški rokometni klubi, vijoličaste pike pa predstavljajo mesta, kjer delujeta ženski in moški rokometni klub. Številke v pikah označujejo število različnih rokometnih klubov v določenem mestu.

Potrebno je omeniti, da kljub široki razvejanosti delovanja rokometnih klubov v Sloveniji še vedno obstajajo nekatera območja, kamor rokomet še ni prodr. Izpostavili bi področja

Notranjske (Postojna, Cerknica), zgornjega dela severne Primorske (Tolmin, Kobarid), severnega dela ljubljanske kotline (Domžale, Kamnik) in vzhodne Štajerske (Slovenske Konjice, Rogaška Slatina). Če vzamemo pod drobnogled le ženske rokometne klube, lahko ugotovimo, da so podobno, kot je v drugih športnih panogah, ženski klubi slabše razvejani kot moški. V rokometu ne zasledimo ženskega kluba v Beli krajini (Črnomelj, Metlika) in v Prekmurju (Murska Sobota, Lendava). Zanimivo je tudi dejstvo, da ženskega rokometna praktično ne zasledimo na dveh področjih, kjer je koncentracija moških rokometnih klubov izredno gosta. To sta severna Dolenjska (Ig, Škofljica, Grosuplje, Ivančna Gorica) in južna Štajerska (Radeče, Sevnica, Krško).

7.1. Makro raven

Slovenski rokometni prostor je razdeljen na 10 področij (Slika 27), kjer različni rokometni klubi sodelujejo in izvajajo ORŠ. Vsako področje predstavlja eno ORŠ in je znotraj razdeljeno na več manjših oddelkov, ki predstavljajo življenjski prostor vsakega rokometnega kluba z osnovnimi in podružničnimi šolami. Na vsakem področju je tudi prostor za ustanavljanje novih rokometnih klubov in širjenje na nove lokacije (Tabela 20).

Slika 27. Geografska razporeditev območij ORŠ v Sloveniji.

Na Sliki 27 je prikazana namišljena geografska razporeditev območij ORŠ v Sloveniji. Meje področij ORŠ niso nujno enake mejam geografskih ali statističnih območij.

Tabela 20. Področja ORŠ in njihov dolgoročni potencial.

Področje	Število roketnih klubov	Število predvidenih klubov	Število predvidenih oddelkov	Število predvidenih lokacij
ORŠ Obala	11	16	6	30
ORŠ Primorska	4	8	4	20
ORŠ Notranjska	4	8	4	20
ORŠ Ljubljana	12	20	8	40
ORŠ Gorenjska	9	12	6	30
ORŠ Dolenjska	12	16	6	30
ORŠ Štajerska	12	16	6	30
ORŠ Koroška	3	8	4	20
ORŠ Maribor	9	16	8	40
ORŠ Prekmurje	3	8	4	20

Tabela 20 prikazuje namišljena področja ORŠ po Sloveniji. Ker se ORŠ po modelu iz tega diplomskega dela ne izvaja še nikjer, lahko navajamo le dejansko število roketnih klubov po področjih (podatki so iz sezone 2013/14). Ostale vrednosti so le ocena potenciala na vsakem področju. Na podlagi te ocene je predvideno ustanavljanje novih roketnih klubov, delitev na smiselne oddelke in širitev na nove lokacije.

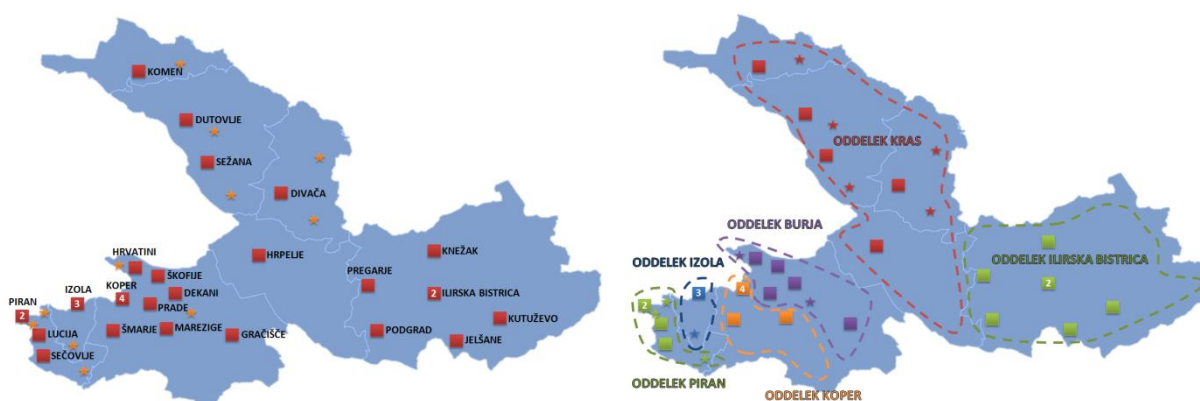
Prednostne naloge ORŠ na svojem področju so:

- ozaveščanje klubov in posameznikov o prednostih sodelovanja v ORŠ,
- koordinacija dela trenerjev med roketnimi klubi, oddelki in osnovnimi šolami,
- promoviranje rokometu med prebivalci,
- vsebinsko oblikovanje primernih športnih programov,
- iskanje novih lokacij za širitev dela ORŠ,
- novačenje novih trenerjev za delo v ORŠ,
- smiselna delitev področja na manjše oddelke in
- pomoč pri ustanavljanju novih roketnih klubov.

7.2. Mikro raven

Za primer na mikro ravni smo izbrali ORŠ Obala, ki jo po modelu tega diplomskega dela sestavlja 11 rokometnih klubov. Na tem področju je v 9 občinah 30 osnovnih šol in 16 podružničnih šol (Slika 28a), ki so razdeljene na 6 oddelkov (Slika 28b).

Slika 28a in 28b. Porazdelitev osnovnih šol, podružničnih šol in oddelkov v ORŠ Obala.

Na Sliki 28a prikazujemo lokacije osnovnih šol (kvadrati) in podružničnih šol (zvezde) v občinah Ankaran, Divača, Hrpelje-Kozina, Ilirska Bistrica, Izola, Komen, Koper, Piran in Sežana. Številke v kvadratih pomenijo več osnovnih šol v mestu. Slika 28b prikazuje smiselno delitev teh lokacij na 6 manjših oddelkov.

Vsi rokometni klubi, ki so povezani v ORŠ Obala, določijo iz svojih vrst enega ali več trenerjev za delo na osnovnih šolah. Trenerji, ki že delajo z ekipami mlajših starostnih kategorij, so pri izbiri v prednosti, saj se jim skuša z delom v ORŠ omogočiti poln delovni čas (profesionalni trenerji). Seveda pa se lahko določi tudi trenerje in pomočnike, ki v klubih aktivno ne sodelujejo in želijo delati le nekaj ur tedensko samo v ORŠ (honorarni trenerji). Na podlagi števila aktivnih trenerjev se naredi urnik dejavnosti na osnovnih šolah in podružnicah tako, da se pokrije čim večje število lokacij. Predviden obseg dela je opisan v Tabeli 21.

Tabela 21. Predviden obseg dela v oddelkih ORŠ Obala.

Postavka	Oddelek Kras	Oddelek Ilirska Bistrica	Oddelek Burja	Oddelek Koper	Oddelek Izola	Oddelek Piran
Rokometni klubi	4	1	1	2	2	1
Osnovne šole	5	7	5	6	3	4

Podružnične šole	5	0	4	1	1	5
Trenerji	2-3	2-3	2	3	1-2	2
Tedenske aktivnosti	15-20	10-16	13-19	20-30	11-15	12-16
Šolske ekipe	14-18	10-12	18-22	24-30	12-16	12-16
Vključeni otroci	120-160	80-110	140-200	200-260	100-140	100-140

Tabela 21 prikazuje število rokometnih klubov, osnovnih in podružničnih šol ter predvideno število trenerjev, ekip, otrok in aktivnosti za izpeljavo programov v vseh oddelkih ORŠ Obala. Ocenjeno je, da sta v večini primerov v vsakem oddelku potrebna 2 trenerja za izvajanje vadbe.

Prednostne naloge vsakega oddelka ORŠ so:

- oblikovanje načrta promocije ob začetku šolskega leta,
- izpeljava vsaj enega načina promocije na osnovnih šolah letno,
- komuniciranje in usklajevanje terminov z osnovnimi šolami,
- izvajanje programa celoletne rokometne šole na vseh lokacijah v oddelku in
- izpeljava internih tekmovanj v svojem oddelku.

V šolskem letu 2013/14 je bil narejen po organizacijskem modelu iz tega diplomskega dela prvi korak k ustanovitvi ORŠ Obala. V Piranu je bil oblikovan oddelek Rokometna šola Piranhe. Sprva je bil ponujen in izpeljan program celoletne rokometne šole na vseh osnovnih in podružničnih šolah v občini Piran, in sicer le za žensko populacijo, saj v Piranu ni moškega rokometnega kluba. V septembru 2013 se je izvedla promocijska akcija Gremo na roket! pri pouku športne vzgoje. Organizirano je bilo interno tekmovanje v 3 različnih starostnih kategorijah za Pokal Male morske deklice. Tekmovanje je obsegalo 8 turnirjev in se je končalo v aprilu 2014. Poleg celoletne rokometne šole se je poskusno začelo uvajati športne urice za predšolske otroke. Organizirane so bile rokometne delavnice in aktivne počitnice med jesenskimi, novoletnimi, zimskimi in prvomajskimi počitnicami, izlet v zabavišni park Gardaland v maju 2014, rokometni tabor v Radljah ob Dravi v avgustu 2014 ter mednarodni turnir v mini roketu Piran Open v oktobru 2014. Ekipe rokometne šole Piranhe so se udeležile tudi nekaterih zunanjih tekmovanj, kot so Eurofest, Koper Cup in Zasavje Cup. Po poldrugem letu obstoja Rokometna šola Piranhe šteje več kot 180 otrok (v veliki večini

deklet), svoje programe pa izvaja v 15 vadbenih skupinah na 4 osnovnih šolah in 3 podružnicah (Tabela 22).

Tabela 22. Rokometna šola Piranhe v sezoni 2014/15.

Lokacija	Število otrok	Razred	Objekt	Urnik	Trener
OŠ Sečovlje	16	1., 2.	1/2 šolske telovadnice	Ponedeljek 13.00-14.00	Peter Terčič
OŠ Sečovlje	8	6., 7., 8., 9.	1/2 šolske telovadnice	Ponedeljek 14.00-15.30	Robert Cerin
OŠ Cirila Kosmača Piran	9	3., 4., 5.	Velika telovadnica	Ponedeljek 14.30-15.30	Peter Terčič
POŠ Strunjan	10	1., 2.	1/3 športne dvorane Lucija	Torek 13.00-13.45	Peter Terčič
POŠ Strunjan	8	3., 4.	1/3 športne dvorane Lucija	Torek 13.45-14.30	Peter Terčič
POŠ Portorož	7	3., 4.	Šolska telovadnica	Torek 14.30-15.30	Robert Cerin
OŠ Lucija	19	3., 4., 5.	1/3 športne dvorane Lucija	Torek 14.30-15.30	Peter Terčič
OŠ Lucija	9	6., 7., 8., 9.	1/3 športne dvorane Lucija	Torek 15.30-17.00	Peter Terčič
OŠ Cirila Kosmača Piran	7	6., 7., 8., 9.	Velika telovadnica	Torek 16.30-18.00	Robert Cerin
OŠ Sečovlje	12	3., 4., 5.	1/2 šolske telovadnice	Sreda 13.00-14.00	Peter Terčič
OŠ Vincenzo e Diego de Castro Piran	17	1., 2., 3.	1/3 športne dvorane Lucija	Sreda 13.00-14.00	Peter Terčič
POŠ Sveti Peter	15	1., 2.	Šolska telovadnica	Četrtek 13.00-14.00	Peter Terčič
POŠ Portorož	9	1., 2.	Šolska telovadnica	Četrtek 14.30-15.30	Peter Terčič
OŠ Lucija	24	1., 2.	1/3 športne dvorane Lucija	Petek 13.15-14.15	Peter Terčič
OŠ Cirila Kosmača Piran	16	1., 2.	Velika telovadnica	Petek 14.30-15.30	Peter Terčič

Tabela 22 prikazuje obseg dela Rokometne šole Piranhe v šolskem letu 2014/15. To območje lahko enačimo z oddelkom Piran v ORŠ Obala. Tedenski cikel vadbe na 4 osnovnih šolah in 3 podružničnih šolah opravljata 2 trenerja. Vse povedano potrjuje mnenje, da bi bil podoben organizacijski model izvedljiv tudi na drugih območjih.

8. SKLEP

Pojem otroška rokometna šola je relativno nov pojem v slovenskem rokometnem prostoru. Opisuje novo obliko delovanja na klubskem nivoju, ko več različnih rokometnih klubov oblikuje za šoloobvezne otroke enoten izobraževalni program. Njegov cilj je, kar se da povečati zanimanje otrok in staršev za rokomet na nekem omejenem geografskem območju. V ožjem smislu je najpomembnejši operativni cilj takega sistema zagotoviti široko bazo otrok v sklopu interesnih dejavnosti na osnovnih šolah. Rokometni klubi lahko iz take množice otrok črpajo najperspektivnejše in jih usmerjajo v svoje tekmovalne selekcije. V širšem smislu pa otroška rokometna šola ponuja različne športne programe za otroke vseh starosti, ki so dostopni, pestri in netekmovalni. Otroku skuša približati bolj vsakdanje in splošne navade, kot so zdrav način življenja, druženje s sovrstniki, zabava v športu in koristno preživljanje prostega časa brez selekcioniranja in vrednotenja njihovih sposobnosti.

Ugotovil sem, da je rokomet eden izmed najuspešnejših ekipnih športov v Sloveniji glede na rezultate in medijsko pozornost. Vendar analize gibanja števila ekip, ki tekmujejo v državnih prvenstvih RZS, in primerjave z drugimi dvoranskimi športi z žogo kažejo, da je na poti do odličnosti še veliko rezerv, predvsem z vidika množičnosti. Sploh pa je veliko rezerve v delu ženskih rokometnih klubov. Pregledal sem nekaj že obstoječih podobnih športnih sistemov za otroke v Sloveniji in se osredotočil na organizacijski model Otroške nogometne šole Ljubljana ter filozofijo Plavalne šole Narf. Oba zelo uspešna modela sem prilagodil specifičnim zahtevam v rokometu, dodal številne lastne izkušnje in postavil model otroške rokometne šole, ki je po mojem mnenju tudi primeren za Slovenijo.

Ključne prednosti otroške rokometne šole so množičnost, racionalnost, vsebinska neoporečnost, nizki stroški poslovanja, lastna blagovna znamka in sistematičnost. Rokometni klubi v Sloveniji delujejo preveč nepovezano, zato ne izkoriščajo svojega potenciala. Delovanje v sistemu otroške rokometne šole predvideva, da se več klubov na določenem območju združi in tako skupno doseže boljše kvantitativne in kvalitativne rezultate, obenem pa racionalizira poslovanje. Dobro delo vseh klubov je boljše kot odlično delo enega in slabo delo ostalih.

V diplomskem delu predstavljam številne programe, ki se jih lahko v sklopu otroške rokometne šole izvede za otroke. Programi so razvejani od športnih uric za predšolske otroke, različnih taborov s športno tematiko, aktivnih počitnic, rokometnih delavnic, natečajev, seminarjev, športnih prireditev, družabnih srečanj in zunanjih tekmovanj do dveh najpomembnejših, to sta celoletna rokometna šola in interna tekmovanja. Celoletna rokometna šola je najbolj podobna klasičnemu rokometnemu treningu, saj poteka v sklopu interesnih dejavnosti na osnovnih šolah in je namenjena učencem in učenkam vseh razredov. Njena posebnost je, da je brezplačna in poteka vsaj v treh starostnih skupinah. Interna tekmovanja nadgrajujejo celoletno rokometno šolo in ji dajejo poseben pečat, saj so netekmovalne narave. V takšnem sistemu rokometne igre rezultata ni, zato so odnosi med udeleženci bolj sproščeni in v ospredju je zabava v rokometu. Mnenja sem, da je na programskem in vsebinskem nivoju še veliko prostora za izboljšave, vse pa je odvisno od ljudi, ki vodijo organizacijo, njihovega pristopa in kreativnosti.

Največji del diplomskega dela sem namenil vprašanju kako organizirati otroško rokometno šolo na nekem področju. Pojasnjeni so načini in oblike ustanovitve, odnosi z vključenimi rokometnimi klubi, ustvarjanje sistema vadbe na temeljnih lokacijah, osnove načrtovanja in planiranja vadbe, bistvene značilnosti vadbene enote, organizacija internih in zunanjih tekmovanj. Predstavljene so nekatere promocijske poti in možnosti financiranja takšnih projektov. Veliko sem črpal iz praktičnih izkušenj, ki sem jih pridobil med delom v Rokometni šoli Burja, Notranjski rokometni šoli in Rokometni šoli Piranhe in ki so po mojem prepričanju najboljši približki pojmu otroška rokometna šola. Kljub temu, da je poglavje o organiziranosti najobširnejše, moram povedati, da nisem uporabil vseh zbranih podatkov, ampak samo najbolj ključne. Zagotovo pa bodo v tem poglavju našli veliko koristnih napotkov klubi, trenerji, učitelji in drugi, ki bi se radi ukvarjali z učinkovitim treniranjem mladih.

V zadnjih dveh poglavjih sem najprej na kratko navedel nekaj možnosti za promocijo otroške rokometne šole in konkreten primer dela z oddelkom. Nova promocijska orodja, kot so profil na socialnem omrežju, spletna stran iz predloge, uradna maskota, multimedijske vsebine in lastno oblikovanje tiskovine, so pri slovenskih rokometnih klubih še vedno slabo izkoriščena. Zanimivo je, da je vse prej naštetih oblike promocije mogoče ustvariti doma z uporabo osebnega računalnika in brezplačnih programov. Tema promocije v športnih klubih bi lahko

bila dobro izhodišče za drugo diplomsko delo. Razlago konkretnega primera sem začel na široko, in sicer na primeru Slovenije. Nato sem ga postopoma ožil na primera Otroške rokometne šole Obala in še na njen oddelek v Piranu (Rokometna šola Piranhe), kjer se sistem dela predstavljen v tem diplomskem delu tudi izvaja in daje odlične rezultate.

Kljub velikim možnostim za nadaljnjo razpravo, ki jih verjetno daje diplomsko delo Organizacijski model rokometne šole, sem mnenja, da je potrebno nameniti največ energije pri snovanju športnih programov za otroke prav primernemu programu vadbe. Čeprav je lahko določen šport še tako zanimiv, njegovi rezultati dobri, nagrade mikavne, obrobne dejavnosti pa raznovrstne, se otroci kot odrasli ne bodo razvili v prave športnike, če sama osnova, torej rokometni trening, ni planirana in izpeljana na pravi način. Vsaka vadbena enota mora biti načrtovana in umeščena v širši koncept, ki mu lahko rečemo tudi učni načrt. V Sloveniji je že preveliko tako imenovanih rokometnih šol, ki jim manjka vsaj ena od bistvenih sestavin šole. Vsaka šola mora namreč imeti učence (igralce), učitelje (trenerje), učilnice (telovadnice), učne pripomočke (žoge, gole) in učni načrt (večletni plan treningov). Ne pozabimo torej, da je otroška rokometna šola v svojem prvotnem pomenu šola, ki otroke uči rokomet. Zato ne glejmo, kaj lahko otrok da nam, ampak kaj lahko mi damo otroku!

9. VIRI

- Ahlin, M., Bokal, L., Gložančev, A., Hajnšek-Holz, M., Humar, M., Keber, J. idr. (1997). *Slovar slovenskega knjižnega jezika*. Ljubljana: Državna založba Slovenije.
- Arhiv 2013/2014. (16. 11. 2014). Odbojgarska zveza Slovenije. Pridobljeno 5. 12. 2014, iz <http://www.odbojka.si/tekmovanja2013>.
- Bana, P., Späte, D., Lund, A., Strub, P. in Khalifa, A. (2011). *Teaching Handball at school* [Poučevanje rokometna v šoli]. Basel: International handball federation.
- Bon, M. (1999). Organizacija in delovanje vrhunškega rokometnega kluba. *Trener rokomet, 6* (1), str. 19-38.
- Bon, M. (2006). Nekatere dileme in perspektive slovenske rokometne stroke, Strokovni svet v slovenskem rokometu. *Trener rokomet, 13* (2), str. 47-51.
- Bon, M. (2007). Do evropskega vrha. V *Olimpija : 1955-2005 : almanah ob 50-letnici* (str. 144-149). Ljubljana: Akademska športna zveza Olimpija.
- Bon, M. (2008). Razvoj mladih talentov do vrhunske ravni. *Trener rokomet, 15* (2), str. 53-55.
- Bon, M. in Čuk, B. (2006). Pregled stanja v slovenskem ženskem rokometu in vizija razvoja od leta 2004 do leta 2008. *Trener rokomet, 13* (1), str. 6-18.
- Bulc, R. (2003). *Slovenski rokomet in njegova odmevnost v slovenskem časopisju*. Diplomsko delo, Ljubljana: Univerza v Ljubljani, Fakulteta za družbene vede.
- Cvijič, G., Kresnik, D., Pantelič, R., Ivezič, S. in Mastnak, M. (2005). *Zlato leto slovenskega rokometna 2003/2004*. Ljubljana, Rokometna zveza Slovenije.
- Čotar, S. in Vesel, S. (2012). *Rokometni oddelki Gimnazije Šiška Ljubljana 2003-2012*. Ljubljana: Rokometna zveza Slovenije.
- Devetak, G. (2000). *Temelji trženja in trženjska zasnova podjetja*. Koper: Visoka šola za management.
- Dežman C. in Dežman B. (2004). *Igre z žogo v prvem triletju osnovne šole*. Ljubljana: Fakulteta za šport, Inštitut za šport.
- Dobnik, B. (2014). *Pot do vrhunstva v rokometu skozi univerzalni proces treniranja*. Velenje: samozaložba.
- Dolinšek, A. (2009). *Metodika učenja in treniranja rokometna pri igralcih starostne kategorije od 10 do 12 let*. Diplomsko delo, Ljubljana: Univerza v Ljubljani, Fakulteta za šport.

- Erzetič, B. (2011). *Celostna grafična podoba in njen pomen v marketingu*. Postojna: samozaložba.
- Frešer, A. (2012). *Rokomet – moja igra : tekmovalna sezona 2012/13*. Ljubljana: Rokometna zveza Slovenije.
- Goršič, T. (1986). *Kako igramo rokomet : tehnika, taktika, vadba*. Celje: Rokometni klub Aero.
- Goršič, T. (1999). *Rokomet – taktično tehnična priprava*. Celje: Športna šola Celje.
- Grujić, S. (2013). *Šport v številkah : Pregled športa v Republiki Sloveniji v obdobju od leta 2009 do 2012*. Ljubljana: Zavod za šport Republike Slovenije Planica.
- Homerus. (1994). *Odiseja*. Ljubljana: Založba Mladinska knjiga.
- Infostat RZS. (7. 8. 2014). Rokometna zveza Slovenije. Pridobljeno 7. 8. 2014, iz infostatx.rokometna-zveza.si/scripts/RZS/bilten_select.asp.
- Jerman, S. (23. 5. 2011). Cimos Koper zmagal v pokalu challenge. *Primorske novice*, 65 (121), str. 15.
- Jurak, G. (2014). *Analiza šolskih športnih dvoran z uporabniškega vidika*. Ljubljana: Fakulteta za šport.
- Kosec, Z. (2006). Zvezdniki v slovenskem rokometu? – ravnanje z izjemnimi igralci v rokometni ekipi. *Trener rokomet*, 13 (1), str. 19-24.
- Kovač, M. in Jurak, G. (2012). *Izpeljava športne vzgoje : didaktični pojavi, športni programi in učno okolje*. Ljubljana: Fakulteta za šport, Inštitut za šport.
- Kovač, M., Markun Puhan, N., Lorenci, B., Novak, L., Planinšec, J., Hrastar, I. idr. (2011). *Učni načrt. Program osnovna šola. Športna vzgoja*. Ljubljana: Ministrstvo za šolstvo in šport, Zavod RS za šolstvo.
- Legionarji. (3. 8. 2014). Planet Siol.net. Pridobljeno 3. 8. 2014, iz www.siol.net/sportal/rokomet/legionarji.aspx.
- LOK Črnuče – Odbojcarska šola Zmajček. (9. 8. 2014). Športno društvo FITT Črnuče. Pridobljeno 9. 8. 2014, iz http://www.drustvo-crnuce.si/odbojcarska_sola_zmajcek/.
- Novi maskoti je ime Poki. (8. 9. 2014). Rokometni klub Celje Pivovarna Laško. Pridobljeno 29. 12. 2014, iz <http://www.rk-celje.si/aktualno/novi-maskoti-je-ime-poki/>.
- Odbojcarska šola Odbojkarica.si. (9. 8. 2014). Odbojcarska šola Odbojkarica.si. Pridobljeno 9. 8. 2014, iz www.odbojkarica.si/.
- Otroška košarkarska šola. (9. 8. 2014). Otroška košarkarska šola Ledina-Janče. Pridobljeno 9. 8. 2014, iz www.otroska-kosarkarska-sola.si/.

- Otroška nogometna šola Ljubljana.* (9. 8. 2014). Otroška nogometna šola Ljubljana. Pridobljeno 9. 8. 2014, iz www.onsljubljana.si/.
- Pečovnik, G. (2009). Igra – orodje vzgoje in razvoja mladih športnikov. *Trener rokomet*, 16 (2), str. 34-39.
- Pistotnik, B. (2011). *Osnove gibanja v športu : osnove gibalne izobrazbe*. Ljubljana: Univerza v Ljubljani, Fakulteta za šport.
- Podhostnik, P. (2008). *Prehod iz malega rokometna na rokomet na celem igrišču*. Diplomsko delo, Ljubljana: Univerza v Ljubljani, Fakulteta za šport.
- Pohleven, B. (2009). Slovenski ženski rokomet potrebuje izboljššan strateški management?. *Trener rokomet*, 16 (2), str. 20-28.
- Potokar, M. (2014). *Priznanja za najuspešnejše klube v tekmovanju mladih v pretekli sezoni*. (21. 2. 2014). Rokometna zveza Slovenije. Pridobljeno 19. 9. 2014, iz www.rokometna-zveza.si/si/sp-hrvaska-2009/173/y2014/m02/4966-Priznanja-za-najuspesnejse-klube-v-tekmovanju-mladih-v-pretekli-sezoni.
- Pravilnik o licenciranju košarkarskih klubov.* (2012). Ljubljana: Košarkarska zveza Slovenije.
- Pravilnik o licenciranju nogometnih klubov.* (2012). Ljubljana: Nogometna zveza Slovenije.
- Prvenstvo Univerze v Ljubljani v rokometu 2013/14.* (2. 4. 2014). Športna zveza Univerze v Ljubljani. Pridobljeno 2. 8. 2014, iz sites.google.com/a/student.uni-lj.si/sportna-zveza/programi-zveze/programi-sportne-zveze-univerze-v-ljubljani-2013-14/prvenstvo-univerze-v-ljubljani-v-rkometu-2013-14.
- Radič N. (2008). *Rokomet : učenje in vadba aktivnosti v fazi napada*. Ljubljana: Infokus plus.
- Repenšek, D. in Bon, M. (2007). *Rokomet – osnove pravil, sojenje in organizacija tekem*. Ljubljana: Fakulteta za šport, Inštitut za šport.
- Rokometna zveza Slovenije : 60 let.* (2010). Ljubljana: Rokometna zveza Slovenije.
- Strel, J., Starc, G. in Kovač, M. (2010). *Analiza telesnega in gibalnega razvoja otrok in mladine slovenskih osnovnih in srednjih šol v šolskem letu 2009/2010*. Ljubljana: Fakulteta za šport.
- Šibila, M. (2004). Tekmovalni uspehi slovenskih rokometashev – plod naključja ali sistematičnega in načrtnega dela?. *Šport*, 52 (2), str. 3-4.
- Šibila, M., Bon, M. in Kuželj, D. (1999). *Mini rokomet v prvih razredih osnovne šole*. Ljubljana: Fakulteta za šport, Inštitut za šport.

- Šibila, M., Bon, M. in Pori, P. (2006). *Skripta za tečaj rokometnega trenerja – 2. stopnja*. Ljubljana: Fakulteta za šport, Inštitut za šport.
- Škrbec, H. (2010). *Veteranski rokomet – razširjena oblika rekreacije med bivšimi rokometasi in rokometasičami*. Diplomsko delo, Ljubljana: Univerza v Ljubljani, Fakulteta za šport.
- Turk, G. (2012). *Rokomet na invalidskih vozičkih*. Diplomsko delo, Ljubljana: Univerza v Ljubljani, Fakulteta za šport.
- Tušak, M. (2001). *Psihologija športa mladih*. Ljubljana: Zavod za šport Slovenije.
- Vehovar, V., Jerman Kuželički, A. in Lebar, L. (2011). *Socialna omrežja 2011*. Ljubljana: Fakulteta za družbene vede, Center za metodologijo in informatiko.
- Videmšek, M. in Pišot, R. (2007). *Šport za najmlajše*. Ljubljana: Fakulteta za šport, Inštitut za šport.
- Videmšek, M., Strah, N. in Stančevič, B. (2001). *Igrajmo se skupaj : program športnih aktivnosti za otroke in starše*. Ljubljana: Fakulteta za šport, Inštitut za šport.
- Zapisnik 5. seje predsedstva Rokometne zveze Slovenije*. (9. 3. 2011). Rokometna zveza Slovenije. Pridobljeno 28. 7. 2014, iz www.rokometna-zveza.si/info/zapisniki/predsedstvo/.
- Zakon o društvih*. (2011). Ljubljana: Uradni list Republike Slovenije.
- Zakon o gospodarskih družbah*. (2006). Ljubljana: Uradni list Republike Slovenije.
- Zakon o vrtcih*. (2005). Ljubljana: Uradni list Republike Slovenije.
- Zgodovina SP*. (1. 8. 2014). Rokometna zveza Slovenije. Pridobljeno 1. 8. 2014, iz www.rokometna-zveza.si/reprezentance/moski/clani/zgodovina-sp/.